

SKUPŠČINSKI

DOLENJSKI LIST

za občine
ČRNOMELJ,
KOČEVJE, KRŠKO,
METLIKA, NOVO
MESTO, RIBNICA
IN TREBNJE

Letnik XI.

Novo mesto, 4. julija 1974

Št. 20

VSEBINA

OBČINA ČRNOMELJ:

203. Statut občine Črnomelj

OBČINA KOČEVJE:

204. Statut občine Kočevje

OBČINA KRŠKO:

205. Odlok o poprečni gradbeni ceni in poprečnih stroških komunalnega urejanja zemljišč v zvezi z določanjem odškodnine za razlašena stavbna zemljišča v občini Krško

OBČINA NOVO MESTO:

206. Odlok o organizaciji občinskih upravnih organov
207. Odlok o organizaciji strokovne skužbe skupščine

OBČINA RIBNICA:

208. Poročilo občinske volilne komisije Ribnica o izidu glasanja za referendum v Krajevni skupnosti Sušje dne 23. 6. 1974

OBČINA KOČEVJE:

209. Odlok o zaključnem računu krajevnega samoprispevka za območje občine Kočevje za sofinanciranje rekonstrukcije ceste od Livolda do Broda na Kolpi ter za potrebe komunalnih del
210. Odlok o soglasju k cenam komunalnih storitev podjetja HYDROVOD Kočevje-Ribnica

211. Odlok o spremembi odloka o določitvi pristojnosti svetov in upravnih organov občinske skupščine Kočevje za opravljanje zadev, ki so določene z zveznimi in republiški predpisi kot pristojnosti občinske skupščine
212. Odlok o sestavi in izvolitvi komisije za volitve in imenovanja ter kadrovske zadeve občinske skupščine Kočevje
213. Odlok o ustanovitvi, sestavi in nalogah statutarno pravne komisije občinske skupščine Kočevje
214. Odlok o ustanovitvi, sestavi in nalogah komisije za zadeve borcev in invalidov NOV občinske skupščine Kočevje
215. Odlok o ustanovitvi, sestavi in nalogah komisije za prošnje in pritožbe občinske skupščine Kočevje
216. Odlok o ustanovitvi, sestavi in nalogah komisije za družbeno nadzorstvo občinske skupščine Kočevje
217. Odlok o sestavi in izvolitvi komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja delegatov zbora združenega dela občinske skupščine Kočevje
218. Odlok o sestavi in izvolitvi komisije za verifikacijo potrdil in imunitetna vprašanja delegatov družbeno-političnega zbora občinske skupščine Kočevje
219. Odlok o sestavi in izvolitvi komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja delegatov zbora krajevnih skupnosti občinske skupščine Kočevje
220. Odlok o ustanovitvi, sestavi in nalogah komisije za verska vprašanja občinske skupščine Kočevje
221. Odlok o ustanovitvi, sestavi in nalogah komisije za odlikovanja občinske skupščine Kočevje

Izhajajoč iz temeljnih načel ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije in ustave Socialistične republike Slovenije, upoštevajoč pozitivne družbene in politične spremembe, nastale zaradi hitrega in uspešnega razvoja materialne osnove in socialističnih samoupravnih odnosov v občini Črnomelj in v težnji, da se:

- poudari razredni značaj družbe in odločilno vlogo delavskega razreda in vseh delovnih ljudi na vseh stopnjah odločanja o pogojih in sadovih njihovega dela;
- zagotovi dosleden razvoj vseh področij združenega dela in življenja v občini in svobodno menjavo del na podlagi samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov;
- omogoča in zagotavlja solidarnost in vzajemnost, ki temeljita na zavesti delovnih ljudi, da lahko svoje trajne interese uresničijo samo po teh načelih;
- zagotovi pravica delovnega človeka, da uživa sadove svojega dela in družbenega napredka, in njegova dolžnost, da zagotavlja razvoj materialne osnove za lastno in družbeno delo in da prispeva k zadovoljevanju drugih družbenih potreb;

in zato, da se omogoči in zagotovi doslednejše uresničevanje oblasti in samoupravljanje delavskega razreda in vseh delovnih ljudi v občini Črnomelj, občinska skupščina

s p r e j e m a

STATUT OBČINE ČRNOMELJ

kot skupni dogovor delovnih ljudi in občanov v vseh oblikah samoupravnega povezovanja in združevanja v občini.

I. poglavje

TEMELJNA NAČELA IN OPREDELITEV OBČINE

1. člen

Občina Črnomelj je samoupravna in temeljna družbeno-politična skupnost, zasnovana na samoupravljanju in oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

2. člen

Delovni ljudje in občani urejajo razmerja v občini s samoupravnimi sporazumi, družbenimi dogovori, statuti temeljnih organizacij in drugih organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in s statutom občine, z drugimi samoupravnimi akti teh skupnosti in s predpisi in odloki, ki jih sprejema občinska skupščina in njeni organi.

3. člen

Delovni ljudje in občani izvršujejo v občini funkcijo oblasti in uresničujejo vse druge skupne interese, razen tistih, ki jih v skladu z ustavo uresničujejo v širših družbeno-političnih skupnostih.

4. člen

V občini Črnomelj uresničujejo delovni ljudje in občani svoje interese:

- v temeljnih organizacijah združenega dela in v vseh oblikah njihovega združevanja;
- v samoupravnih interesnih skupnostih in v drugih temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih;
- v krajevnih skupnostih;
- s samoupravnim sporazumevanjem ter z družbenim dogovarjanjem;
- po svojih delegatih v občinski skupščini in njej odgovornih organizacijah in organih;
- z dejavnostjo družbeno-političnih organizacij in drugih organizacij in društev;
- s svojimi svobodnimi in vsestranskimi aktivnostmi.

Skupni interesi, ki jih v občini Črnomelj uresničujejo delovni ljudje in občani po svojih delegatih v občinski skupščini in njej odgovornih organih in organizacijah, so določeni s tem statutom.

5. člen

Občina Črnomelj je pravna oseba. Sedež občine je v Črnomlju.

6. člen

Občina Črnomelj je v sestavu Socialistične republike Slovenije.

7. člen

Občina Črnomelj ima svoj pečat. Pečat je okrogle oblike in obsega grb in ime Socialistične republike Slovenije ter ime občine.

8. člen

Občinski praznik je 19. februar. To je obletnica I. zasedanja Slovenskega narodno-osvobodilnega sveta (SNOS) v Črnomlju.

9. člen

Občina Črnomelj obsega:

a) mesto Črnomelj s katastrskimi občinami in naselji:

Črnomelj:

– Črnomelj;

Loka (del):

– Loka pri Črnomlju, Kočevje, Vojna vas;

b) druge katastrske občine in naselja:

Adlešiči:

– Adlešiči, Dolenjci, Fučkovci, Gorenjci pri Adlešičih, Jankoviči (del), Mala Sela, Pobrežje, Purga, Velika Sela, Vrhovci;

Bedenj:

– Bedenj, Jankoviči (del), Pribinci;

Belčji vrh:

– Belčji vrh, Črešnjevca pri Dragatušu, Knezina, Mala Lahinja;

Blatnik:

– Blatnik pri Črmošnjicah, Brezovica pri Črmošnjicah, Gaber pri Črmošnjicah;

Bojanci:

– Bojanci;

Brezje pri Vinjem vrhu:

Brezje pri Vinjem vrhu, Lipovec, Nestoplja vas, Pugled, Starihov vrh;

Bukova gora (del):

– Bukova gora (del);

Butoraj:

– Butoraj, Velika Lahinja, Zorenci;

Črešnjevca:

– Cerovec pri Črešnjevcu, Črešnjevca pri Semiču, Hrib pri Cerovcu, Krvavčji vrh;

Črmošnjice:

– Črmošnjice, Mašelj, Srednja vas;

Damelj:

– Damelj;

Dobliče:

– Blatnik pri Črnomlju, Dobliče, Doblička gora, Jerneja vas,

Kanižarica;

Dolenja Podgora:

– Dolenja Podgora, Gorenja Podgora, Zagozdac;

Dragatuš:

– Dragatuš, Mali Nerajec, Obrh pri Dragatušu, Pusti gradec, Veliki Nerajec, Zapudje;

Golek:

– Brdarci, Breznik, Golek, Podlog, Sela pri Dragatušu, Šipek;

Golobinjek:

– Golobinjek;

Gradac (del):

– Vranoviči;

Griblje:

– Dragoši, Griblje;

Hrast pri Vinici:

– Hrast pri Vinici, Perudina;

Kleč:

– Kleč;

Kot:

– Kot pri Semiču, Sadinja vas, Trebnji vrh;

Krasinec (del):

– Cerkvišče;

Loka (del):

– Čudno selo, Dolenja vas pri Črnomlju, Svibnik;

Marindol:

– Marindol, Miliči, Paunoviči;

Maverlen:

– Bistrica, Grič pri Dobličah, Jelševnik, Maverlen, Miklerji,

Stražnji vrh;

Nova lipa:

– Nova lipa, Drežnik;

Petrova vas:

– Gorenja Paka, Mihelja vas, Petrova vas, Rožanc, Ručetna vas;

Planina:

– Planina, Sredgora;

Preloka:

– Balkovci, Preloka, Zilje;

Pribiše:

– Gaber pri Semiču, Gorenje Laze, Hrib pri Rožnem dolu, Poto-

ki, Preloge, Pribiše pri Rožnem dolu, Rožni dol, Sela pri Vrčicah,

Vrčice, Brezje pri Rožnem dolu;

Radenci:

– Dečina, Dolenji Radenci, Gorenji Radenci, Srednji Radenci;

Semič:

– Coklovca, Kašča, Mladica, Oškoršnica, Podreber, Sela pri Se-

miču, Semič, Trata, Vavpča vas, Vrtača pri Semiču;

Sinji vrh:

– Breg pri Sinjem vrhu, Dalnje njive, Draga pri Sinjem vrhu,

Gorica, Sinji vrh, Špeharji;

Sodevci:

– Sodevci;

Sodji vrh:

– Gradnik, Praproče, Sodji vrh;

Stara lipa:

– Dolenji Suhor pri Vinici, Gornji Suhor pri Vinici, Stara lipa;

Stari trg ob Kolpi:

– Deskova vas, Kot ob Kolpi, Kovača vas, Močile, Prelesje, Stari

trg ob Kolpi;

Štale:

– Komarna vas;

Štrekljavec:

– Brezova reber, Kal, Maline pri Štrekljalcu, Omota, Osojnik,

Štrekljavec;

Talčji vrh:

– Dolnja Paka, Lokve, Naklo, Otovec, Rodine, Rožič vrh, Sela

pri Otovcu, Talčji vrh, Tušev dol, Zajčji vrh;

Tanča gora:

– Dragovanja vas, Kvasica, Tanča gora;

Tribučje:

– Tribučje;

Učakovci:

– Kovačji grad, Sečje selo, Učakovci, Vukovci;

Vinica:

– Drenovec, Golek pri Vinici, Ogulin, Podklanec, Vinica;

Vinji vrh:

– Brstovec, Krupa, Moverna vas, Praprot, Stranska vas pri Semi-

ču, Vinji vrh pri Semiču;

Zastava:

– Desinc, Zastava;

Žuniči:

– Žuniči.

10. člen

O spremembah ozemlja občine določajo vsi delovni ljudje po razpravi v Socialistični zvezi delovnih ljudi in sindikatu ter po postopku in pogojih, ki jih določa zakon.

11. člen

Občan občine Črnomelj je vsak državljan SFRJ, ki ima stalno prebivališče v občini Črnomelj in ima vse pravice in dolžnosti, ki jih določajo ustava, zakoni in ta statut.

12. člen

Pravice in dolžnosti opravljajo delovni ljudje neposredno v TOZD, v krajevnih skupnostih, na zborih občanov in delovnih ljudi, referendumih, s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem, v družbeno-političnih organizacijah ter posredno po svojih delegatih v občinski skupščini in drugih občinskih organih ter samoupravnih interesnih skupnostih.

13. člen

Delovni ljudje v občini zlasti:

- ustvarjajo in razvijajo materialne in druge pogoje za življenje in delo;
- spremljajo, usmerjajo in usklajujejo gospodarski in družbeni razvoj;
- določajo, usklajujejo in uresničujejo svoje skupne interese in solidarno zadovoljujejo svoje potrebe;
- zagotavljajo in organizirajo opravljanje zadev skupnega splošnega pomena in v ta namen ustanavljajo skupne organe samoupravljanja in oblasti;
- zagotavljajo neposredno izvrševanje zakonov iz pristojnosti občine, ustavnih svoboščin, pravic in dolžnosti delovnih ljudi;
- varujejo zakonitost in organizirajo in uresničujejo družbeno nadzorstvo;
- organizirajo in uresničujejo družbeno samozaščito;
- organizirajo priprave na SLO ter urejajo druga vprašanja s področja narodne obrambe;
- skrbijo za smotno izkoriščanje zemljišč in stvari v splošni rabi, skrbijo za urbanistično urejanje naselij in za varstvo človekovega naravnega okolja;
- z ustanavljanjem in organiziranjem komunalnih organizacij in služb in z gradnjo komunalnih naprav zagotavljajo zadovoljevanje življenjskih potreb občanov na teh področjih;
- skrbijo za varstvo matere, otrok in družine, za varstvo občanov, ki niso zmožni sami skrbeti zase, za borce in žrtve fašističnega terorja, za razvoj zdravstvene službe in za zdravstveno ter socialno varnost delovnih ljudi;
- skrbijo za zdravstveno varstvo živali;
- po načelih vzajemnosti in solidarnosti združujejo sredstva za graditev stanovanj ter denarna sredstva, pravice in dolžnosti samoupravno urejujejo;
- razvijajo varstvo, vzgojo in izobraževanje mladine in odraslih, skrbijo za razvoj kulture prosvetnih organizacij in društev ter za varstvo kulturnih in zgodovinskih spomenikov in obeležij;
- oblikujejo kadrovske politike in skrbijo za njeno izvajanje;
- usklajujejo politiko zaposlovanja in poklicnega usmerjanja mladine;
- uresničujejo sodelovanje z drugimi družbeno-političnimi skupnostmi in tujimi ter mednarodnimi organi in organizacijami v okviru sprejete zunanje politike SFRJ.

II. poglavje

FUNKCIJE OBČINE NA POSAMEZNIH PODROČJIH IN URESNIČEVANJE SKUPNIH INTERESOV

1. USMERJANJE IN USKLAJEVANJE GOSPODARSKEGA IN DRUŽBENEGA RAZVOJA OBČINE

14. člen

Gospodarski in družbeni razvoj se v občini načrtno usmerja z dolgoročnimi, srednjeročnimi in letnimi družbenimi plani in programi razvoja, s prostorskim planom in programom, lahko pa tudi s skupnimi medobčinskimi razvojnimi programi.

15. člen

Delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in delovni ljudje v samoupravnih interesnih skupnostih, krajevnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, v katerih upravljajo zadeve in sredstva družbene reprodukcije, imajo pravico in dolžnost, da ob upoštevanju znanstvenih dosežkov in na njih temelječe razvojne možnosti in upoštevajoč ekonomske zakonitosti, samostojno sprejemajo plane in programe za delo in razvoj svojih organizacij in skupnosti, da te plane in programe usklajujejo med seboj in z družbenim planom občine ter na ta način zagotavljajo usklajevanje odnosov v celotni družbeni reprodukciji in usmerjanje celotnega materialnega in družbenega razvoja v skladu s skupnimi, na samoupravnih temeljih določenimi interesi in cilji.

16. člen

Občinska skupščina in njeni organi so v okviru svojih pravic in

dolžnosti odgovorni, da s predpisi in ukrepi, ki jih izdajajo za uresničevanje družbenih planov, zagotovijo splošne pogoje za kar najbolj skladen in stabilen razvoj, in da z njimi čimbolj spravijo v soglasje posebne interese in samostojno delovanje organizacij združenega dela ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti s skupnimi interesi in razvojnimi cilji, da preprečujejo nastajanje motenj v tokovih družbene reprodukcije in odstranjujejo motnje, ki nastanejo zaradi okoliščin, katerih ni bilo možno vnaprej predvideti in preprečiti, kot tudi, da preprečujejo in odstranjujejo vse druge ovire za uresničevanje skupnih interesov in ciljev, določenih v družbenem planu občine Črnomelj.

17. člen

S prostorskim planom zagotavljajo delovni ljudje in občani smotno gospodarjenje s prostorom, skrbijo za varstvo okolja ter urejanje naselij in prostora z namenom, da se uskladijo potrebe za delo, stanovanje, počitek, kulturo in rekreacijo ter tako ustvarjajo pogoje za smotrn razvoj vseh območij občine Črnomelj in zagotavljajo skladnost družbenih, skupnih in posebnih interesov.

18. člen

Družbeni plan občine Črnomelj in prostorski plan sprejemajo enakopravno zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbeno-politični zbor.

Predlog družbenega plana občine Črnomelj in prostorskega plana pripravi pristojen ali pooblaščen organ oziroma organizacija. Predlog obravnava izvršni svet, ki ga po obravnavi da v javno obravnavo delovnim ljudem in občanom v temeljnih organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih, krajevnih skupnostih in drugih organizacijah in skupnostih.

Po javni obravnavi, ki ne more biti krajša kot 15 dni, predloži izvršni svet predlog družbenega plana ali prostorskega plana s priporočili, predlogi in mnenji iz javne obravnave zboru združenega dela, zboru krajevnih skupnosti in družbeno-političnemu zboru.

19. člen

Predpisi in ukrepi, ki jih izda občinska skupščina v okviru svojih pravic in dolžnosti za uresničevanje družbenega ali prostorskega plana, se sprejmejo praviloma hkrati z družbenim ali prostorskim planom.

2. GOSPODARSTVO

20. člen

Občina usmerja razvoj gospodarskih dejavnosti, spremlja in analizira poslovanje organizacij združenega dela, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, jih spodbuja in podpira pri ukrepih za povečanje proizvodnje in produktivnosti dela pri uvajanju sodobne tehnologije, boljše organizacije dela in ekonomičnosti poslovanja.

Občina spodbuja poslovno-tehnično sodelovanje, ekonomsko in tehnično kooperacijo in integracijo, skupna vlaganja in druge oblike združevanja dela in sredstev.

21. člen

Občina usmerja razvoj gospodarstva na svojem območju z družbenim planom občine in drugimi akti, ki jih sprejme občinska skupščina.

S samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori se zagotavlja združevanje sredstev (skupne rezerve, sklad solidarnosti itd.).

Občina ustanavlja in podpira ustanavljanje gospodarskih organizacij združenega dela.

22. člen

Občina skrbi za pospeševanje in razvoj kmetijske in gozdarske proizvodnje, zagotavlja smotno izkoriščanje kmetijskih in gozdnih površin v družbeni in zasebni lasti, omogoča uvajanje sodobnih metod gospodarjenja in sprejema ustrezne ukrepe za razvoj kmetijskih gospodarstev.

Občina sodeluje pri ustvarjanju pogojev za združevanje in povezovanje zasebnih kmetijskih proizvajalcev v zadrugeth in drugih oblikah združevanja kmetov in pomaga zasebnim proizvajalcem pri modernizaciji in preusmerjanju kmetij v skladu z družbenim planom občine.

23. člen

Občina skupaj z interesnimi in krajevnimi skupnostmi podpira razvoj obrti, gostinstva, trgovine, turizma in drugih dejavnosti ter daje pobude in pomoč za napredek.

Občina si prizadeva za razvoj in organizacijo prometa in v ta namen usklajuje prometne linije, vozne rede in skrbi za čimboljše prometne povezave.

3. URBANIZEM IN VARSTVO ČLOVEKOVEGA OKOLJA

24. člen

Na področju urbanizma občina skrbi in sprejema ukrepe za smotrni urbanistični razvoj svojega območja v skladu z gospodarskim in družbenim razvojem občine.

V ta namen občinska skupščina sprejme urbanistični program, sprejema urbanistične načrte, zazidalne načrte in urbanistične rede ter druge predpise in ukrepe.

25. člen

Delovni ljudje in občani, organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, druge samoupravne organizacije in skupnosti ter občina imajo pravico in dolžnost zagotavljati pogoje za ohranitev in razvoj naravnih in z delom pridobljenih vrednot človekovega okolja, z namenom, da zagotovijo pogoje za delo, stanovanje, počitek, kulturo in rekreacijo, kakor tudi, da preprečujejo zdravju škodljive posledice, ki nastajajo v proizvodnji, porabi in prometu.

4. GOSPODARSKE DEJAVNOSTI POSEBNEGA DRUŽBENEGA POMENA

26. člen

Posebnega družbenega pomena so dejavnosti prometa in zvez, cestnega in vodnega gospodarstva in energetike ter komunalnega in stanovanjskega gospodarstva.

Poseben družbeni interes pri opravljanju gospodarskih dejavnosti posebnega družbenega pomena se zagotavlja s samoupravnimi sporazumi in z družbenimi dogovori o pogojih in načinu opravljanja teh dejavnosti. S soodločanjem uporabnikov storitev in drugih zainteresiranih organizacij, predstavnikov ustanoviteljev, občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij o uresničevanju skupnih ciljev, o glavnem namenu uporabe sredstev, o razvojnih programih in o temeljnih pogojih za pridobivanje dohodka in poslovanja, z njihovo udeležbo pri imenovanju in razreševanju poslovnih organov organizacij združenega dela, ki opravljajo te dejavnosti in z drugimi oblikami družbenega vpliva na opravljanje teh dejavnosti v skladu z zakonom, tem statutom in odlokom občinske skupščine.

Občinska skupščina spodbuja in sodeluje pri sklepanju samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov o pogojih in načinu opravljanja gospodarskih dejavnosti posebnega družbenega pomena.

a) Stanovanjsko gospodarstvo

27. člen

Občinska skupščina načrtuje in zagotavlja razvoj stanovanjske graditve, sprejema urbanistično dokumentacijo, zagotavlja s prostorskimi plani smotrno izkoriščanje stavbnega zemljišča in povezuje vse dejavnike, ki sodelujejo pri gradnji stanovanj.

Občinska skupščina posveča posebno skrb stanovanjskim potrebam občanov in družin, ki so po ustavi in zakonu deležne posebne družbene pomoči.

Občinska skupščina lahko z odlokom na podlagi zakona predpiše obveznost temeljnih organizacij združenega dela in drugih vezancev, da iz dohodka izločajo in združujejo sredstva za graditev stanovanj in za pomoč delovnim ljudem in občanom z nižjimi dohodki pri graditvi in uporabi stanovanj.

28. člen

Stanovalci stanovanjskih hiš v družbeni lastnini, lastniki delov takih hiš, pričakovalci stanovanj, organizacije združenega dela in druge družbene pravne osebe, ki vlagajo sredstva v družbeno stanovanjsko izgradnjo in organizacije, ki vzdržujejo stanovanja, uresničujejo svoje ustavne pravice, da v samoupravni stanovanjski skupnosti sodelujejo v skladu z zakonom in družbenim dogovorom neposredno in po organih, ki jih sami volijo, na področju stanovanjskega gospodarstva.

29. člen

V stanovanjski skupnosti se delovni ljudje združujejo neposredno in preko svojih organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij, krajevnih skupnosti in drugih skupnosti. V tej skupnosti delovni ljudje zagotavljajo in združujejo sredstva za stanovanjsko izgradnjo, zagotavljajo družbeno pomoč, načrtujejo razvoj stanovanjskega gospodarstva, odločajo o uresničevanju programa tega razvoja in zaradi zadovoljevanja skupnih interesov, ciljev in potreb skupno s stanovalci upravljajo s skladom stanovanjskih hiš ter zagotavljajo smotrno vzdrževanje, obnavljanje in izgradnjo stanovanj in poslovnih prostorov ter uresničujejo tudi druge skupne interese na področju stanovanjskega gospodarstva.

Delovni ljudje v stanovanjski skupnosti upravljajo z družbenimi sredstvi tako, da z njimi racionalno gospodarijo in skrbijo, da se ne

zmanjšuje sklad stanovanjskih hiš in stanovanj ter poslovnih prostorov v stanovanjskih hišah v družbeni lastnini in da se s smotrno stanovanjsko graditvijo ta sklad stalno povečuje.

b) Komunalno gospodarstvo

30. člen

Svoje osebne in skupne potrebe po storitvah in proizvodih organizacij združenega dela, ki opravljajo komunalno gospodarske dejavnosti, zadovoljujejo delovni ljudje in občani na območju, kjer prebivajo, praviloma v krajevnih skupnostih.

V krajevni skupnosti odločajo delovni ljudje in občani o programu komunalnih dejavnosti, združujejo za uresničevanje tega programa svoja sredstva, vplivajo na cene komunalnih storitev in proizvodov ter uresničujejo druge skupne interese na področju komunalnega gospodarstva.

31. člen

Svoje osebne in skupne potrebe po storitvah in proizvodih komunalnih gospodarskih dejavnosti zadovoljujejo v skladu z zakonom oziroma odlokom občinske skupščine delovni ljudje in občani tudi v samoupravni komunalni skupnosti določene komunalne dejavnosti, v katero se združujejo s samoupravnim sporazumom oziroma družbenim dogovorom in v katero združujejo svoja sredstva in določajo namen uporabe teh sredstev ter uresničujejo druge skupne interese na področju komunalne gospodarske dejavnosti.

c) Stvari v splošni rabi

32. člen

Stvari v splošni rabi upravlja občina, če ni z zakonom drugače določeno.

Upravljanje s stvarmi v splošni rabi se lahko prenese samoupravnim interesnim skupnostim, krajevnim skupnostim, organizacijam združenega dela in drugim organizacijam in skupnostim pod pogojem, da se sredstva v splošni rabi ne morejo odtujiti ali prepovedati njihove uporabe brez soglasja občinske skupščine.

5. DRUŽBENE DEJAVNOSTI

33. člen

Za organizirano zadovoljevanje svojih osebnih in skupnih potreb po storitvah družbenih dejavnosti na področju vzgoje in izobraževanja, kulture in prosvete, telesne kulture, rekreacije in tehnične vzgoje, zdravstvenega varstva, varstva borcev, invalidov in žrtev fašističnega nasilja in socialnega varstva in drugih družbenih dejavnosti, se delovni ljudje in občani neposredno in po svojih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih ter drugih organizacijah in skupnostih povezujejo z delavci v organizacijah združenega dela, ki opravljajo navedene družbene dejavnosti, v samoupravne interesne skupnosti. V njih uresničujejo svobodno menjavo dela, enakopravno in sporazumno odločajo o opravljanju teh dejavnosti v skladu s skupnimi interesi, določajo politiko njihovega razvoja, združujejo sredstva za pospeševanje teh dejavnosti in opravljajo druge zadeve ter uresničujejo druge skupne interese, ki izvirajo iz narave odnosov na posameznem področju.

34. člen

Občinska skupščina in samoupravne interesne skupnosti skrbijo za razvoj družbenih dejavnosti in za uveljavitev posebnega družbenega interesa, zlasti pa to, da so storitve organizacij združenega dela v teh dejavnostih ustrezne, zadostne, pravočasne in kvalitetne.

35. člen

Vprašanja obsega in strukture zadovoljevanja skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti ter njihovega financiranja, se na podlagi sprejetih programov in družbenih planov urejajo z družbenimi dogovori in s samoupravnimi sporazumi.

Samoupravne interesne skupnosti začenjajo in organizirajo samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje in pri tem enakopravno sodelujejo.

36. člen

Občinska skupščina je udeleženec vseh dogovorov oziroma sporazumov, s katerimi se zagotavlja posebni družbeni interes za družbene dejavnosti. Z dogovori oziroma sporazumi je treba doseči optimalno uresničevanje funkcij občine ter ob ustrezni uporabi načel solidarnosti in vzajemnosti tudi cilje socialne politike.

37. člen

Občinska skupščina sama ali skupaj s samoupravnimi interesnimi skupnostmi ustanavlja organizacije združenega dela za opravljanje družbenih dejavnosti.

38. člen

Vpliv vseh delovnih ljudi in občanov v občini na delo organizacij združenega dela, kadar gre za zadeve posebnega družbenega interesa, se zagotavlja s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori o pogojih in načinu opravljanja družbenih dejavnosti, s soodločanjem uporabnikov storitev in drugih zainteresiranih organizacij, predstavnikov ustanovitelja, občinske skupščine in drugih družbeno-političnih organizacij o uresničevanju skupnih ciljev, o glavnem namenu uporabe sredstev, o razvojnih programih in o temeljnih pogojih za pridobivanje dohodka in poslovanje, z njihovo udeležbo pri imenovanju in razreševanju poslovnih organov in z drugimi oblikami družbenega vpliva v skladu z zakonom.

39. člen

Sredstva za delo organizacij združenega dela se zagotavljajo na podlagi ovrednotenih delovnih programov, ki so usklajeni z materialnimi možnostmi občine.

O zagotovitvi sredstev se sklene pismena pogodba med samoupravno interesno skupnostjo oziroma drugim financerjem in organizacijo združenega dela.

a) Vzgoja in izobraževanje

40. člen

Vzgoja in izobraževanje se uresničuje v enotnem sistemu vzgoje in izobraževanja, ki ga določa zakon.

41. člen

Občina oblikuje enotno politiko vzgoje in izobraževanja ter v sodelovanju s temeljno izobraževalno skupnostjo, skupnostjo otroškega varstva in strokovnimi organi sprejema smernice ter okvirne programe razvoja na tem področju.

V skladu s programom razvoja vzgoje in izobraževanja občina ustanavlja osnovne in posebne šole, vzgojno varstvene zavode, srednje šole, druge vzgojno izobraževalne organizacije ter organizira oddelke višjih in visokih šol.

42. člen

Delovni ljudje in občani v občini skrbijo za vzgojo in izobraževanje mladine, za izobraževanje odraslih, za vzgojo in varstvo otrok, določajo politiko razvoja vzgoje in izobraževanja, skrbijo za izenačevanje materialnih pogojev za uresničevanje pravice do vzgoje in izobraževanja ter opravljajo druge zadeve in uresničujejo druge skupne interese, v kolikor se ne uresničujejo v širših družbeno-političnih skupnostih.

43. člen

Otrokom z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, ki se ne morejo vzgajati v rednih šolah, omogoča občina pouk v posebnih šolah. Sodeluje pa tudi pri njih poklicnem usmerjanju in usposabljanju v okviru materialnih možnosti.

44. člen

Skupnost otroškega varstva v občini Črnomelj:

- sprejme program družbenega varstva otrok;
- skrbi za zagotavljanje sredstev za uresničevanje nalog družbenega varstva otrok, za ustrezno kadrovske zasedbo in za krepitev materialne osnove tega varstva;
- organizira in pospešuje razvoj dnevnega varstva in vzgoje, družbene prehrane in telesne kulture otrok ter si prizadeva, da bodo te oblike dostopne vsem otrokom, ne glede na dohodek njihovih staršev;
- sodeluje z občinsko skupščino, samoupravnimi interesnimi skupnostmi, krajevnimi skupnostmi, organizacijami združenega dela ter strokovnimi institucijami pri uresničevanju nalog družbenega varstva otrok in pri drugih vprašanih, pomembnih za razvoj družbenega varstva otrok;
- pospešuje sodelovanje in združevanje na področju otroškega varstva v občini in med občinami;
- opravlja druge naloge na področju otroškega varstva, v skladu z zakonom in družbenimi dogovori ter samoupravnimi sporazumi s tega področja.

45. člen

Delovni ljudje in občani organizirano zadovoljujejo svoje in skupne potrebe na področju vzgoje in izobraževanja v temeljni izobraževalni skupnosti, ki ima nalogo, da:

- uresničuje družbeno politiko razvoja osnovnega šolstva, posebnih osnovnih šol in drugih vzgojno izobraževalnih organizacij;
- skrbi za organizacijo in razvoj dejavnosti osnovnih šol, posebnih osnovnih šol in drugih vzgojno izobraževalnih organizacij;
- sodeluje z organizacijami s področja vzgoje in izobraževanja, občinsko skupščino in njenimi organi, krajevnimi skupnostmi, drugimi samoupravnimi skupnostmi, družbeno-političnimi organizacijami in organizacijami združenega dela s področja zdravstva ter temeljnimi organizacijami združenega dela pri sprejemanju načrtov in programov razvoja osnovnega šolstva, pri usmerjanju razvoja mreže in zmogljivosti osnovnih šol pri organizaciji male šole, podaljšane bivanja in prehrane otrok v osnovni šoli;
- uresničuje družbeno, socialno in kadrovske politiko na področju osnovnega šolstva;
- zagotavlja sredstva za dejavnost in materialno osnovo osnovnih šol, upravlja s temi sredstvi, pripravlja metodologijo oblikovanja cen, normativov in drugih meril glede stroškov in dejavnosti;
- obravnava in ureja vprašanja, ki zadevajo organizacijo in razvoj dejavnosti otroškega varstva;
- se sporazumeva o merilih, sredstvih in politiki delitve dohodka;
- sodeluje z drugimi izobraževalnimi skupnostmi pri vprašanih splošnega in skupnega pomena;
- obravnava druga vprašanja in izvršuje druge naloge s področja vzgoje in izobraževanja.

46. člen

Delovni ljudje v občini po organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih organizacijah in skupnostih ter občinski skupščini in v skladu s kadrovske politiko, določeno v družbenem dogovoru, omogočajo enake pogoje izobraževanja ne glede na socialni položaj učencev in študentov.

b) Kultura in prosveta

47. člen

Delovni ljudje in občani določajo politiko razvoja kulture in prosvete, skrbijo za zagotovitev splošnih pogojev za razvoj kulturne dejavnosti, za razvijanje in ustrezno zadovoljevanje svojih kulturnih potreb ter za kulturno vzgojo mladine, zlasti pospešujejo kulturno prosvetno dejavnost z namenom, da se dviga splošna kulturna raven, spodbujajo povezovanje in združevanje dejavnikov v kulturi in skrbijo za smotrno usposabljanje prostorov za kulturo.

48. člen

Za uveljavljanje samoupravnih odnosov na področju kulturnih dejavnosti in njihov hitrejši razvoj je ustanovljena kulturna skupnost, ki:

- programira, spremlja in proučuje razmere in dosežke v kulturni dejavnosti, razvitost kulturnih potreb in možnosti za njihovo zadovoljevanje;
- spodbuja in podpira kvalitetne kulturne in umetniške dosežke in skrbi, da bodo kulturne vrednote dostopne vsem delovnim ljudem in občanom;
- spodbuja in podpira v sodelovanju z vzgojno izobraževalnimi in drugimi dejavniki kulturno vzgojo občanov, posebno mladine;
- zagotavlja sredstva za izvajanje sprejetih in usklajenih programov kulturne dejavnosti, upravlja s sredstvi in določa pogoje za njihovo uporabo;
- s smotrno kadrovske politiko skrbi za usposabljanje poklicnih in amaterskih kulturnih kadrov;
- opravlja druge naloge s področja kulture.

c) Telesna kultura, rekreacija in tehnična vzgoja

49. člen

Delovni ljudje v občini ustvarjajo zaradi izboljševanja zdravstvenega stanja, produktivnosti dela, obrambnih sposobnosti in rekreacije, materialne, organizacijske in druge pogoje za razvoj telesne kulture ter razvijajo aktivno tovrstno dejavnost, še posebno za mladino.

50. člen

Za samoupravno in organizirano zadovoljevanje potreb na področju telesne kulture, športa in rekreacije je v občini ustanovljena

samoupravna interesna skupnost, ki ima predvsem naslednje naloge:

- skrbi za razvoj in uveljavljanje telesno kulturne dejavnosti na osnovi programov in te usklajuje s splošnimi družbenimi potrebami;
- sodeluje z občinsko skupščino, temeljnimi organizacijami združenega dela, krajevnimi skupnostmi ter interesnimi skupnostmi pri oblikovanju razvojnih načrtov ter daje mnenje in predloge o vprašanih, ki zadevajo telesno kulturno dejavnosti in ki so pomembni za njihov razvoj;
- skrbi za materialne in druge pogoje razvoja telesno kulturne dejavnosti, zlasti za izgradnjo in vzdrževanje objektov ter vzgojo strokovnih kadrov;
- določa načela in merila delitve ter uporabe sredstev;
- opravlja druge naloge, ki so pomembne za razvoj telesne kulture.

d) Zdravstveno varstvo

51. člen

Delovni ljudje na samoupravni podlagi, po načelih vzajemnosti in solidarnosti v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter občinski skupščini ustvarjajo pogoje za zdravstveno varstvo ter skrbi-jo za organiziranje in uspešno delovanje zdravstva v občini.

52. člen

Za razvijanje in poglobljanje samoupravnih odnosov in za zagotavljanje materialnih pogojev delovanja zdravstva se na podlagi družbenega dogovora in samoupravnega sporazuma ustanovi samoupravna interesna skupnost, ki predvsem pripravlja in sprejema programe zdravstvenega varstva, skrbi za zagotavljanje sredstev za zdravstveno varstvo in za njihovo racionalno porabo ter opravlja druge naloge v skladu s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori, zakoni, tem statutom in drugimi predpisi.

53. člen

Neposredne naloge na področju zdravstvenega varstva izvajajo temeljne organizacije združenega dela s področja zdravstva in druge organizacije na podlagi zakona, samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov in programov zdravstvenega varstva.

54. člen

Program zdravstvenega varstva sprejmejo po načelih družbenega dogovarjanja ali samoupravnega sporazumevanja občinske skupščine, samoupravne zdravstvene skupnosti, zdravstvene organizacije združenega dela in druge zainteresirane družbene organizacije in skupnosti.

Program zdravstvenega varstva se sprejme praviloma za območje, ki se ujema z območjem zdravstvene samoupravne interesne skupnosti.

55. člen

Organizacije združenega dela so dolžne za svoje delavce organizirati in izvajati varstvo pri delu in ukrepe za preprečevanje nesreč pri delu.

56. člen

Z družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi se v občini zagotavljajo tudi materialni pogoji za zdravstveno preventivo, predvsem za preprečevanje in zatiranje nalezljivih bolezni, preskrbe prebivalcev z zdravim pitno vodo in varstvo človekovega okolja.

57. člen

Za zagotovitev zdravstvenega varstva matere in otroka se organizirajo dispanzerji ter posvetovalnice za žene in otroke, patronažna in babiška služba, šolske ambulante ter sistematični zdravstveni pregledi otrok in šolske mladine.

58. člen

Občina posveča posebno skrb borbem NOV, vojaškim vojnim invalidom, žrtvam fašističnega nasilja, civilnim žrtvam vojne in vojnega materiala in članom njihovih družin in borbem za severno mejo. Pri tem občinska skupščina in njeni organi sodelujejo z organizacijami združenj Zveze borcev NOV.

e) Socialno varstvo

59. člen

Socialno varstvo kot bistveno sestavino socialne varnosti uresničujejo delovni ljudje in občani v samoupravni interesni skupnosti otroškega varstva in samoupravni interesni skupnosti socialnega skrbstva, določene interese socialnega varstva pa tudi v samoupravni interesni skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, v samoupravni interesni stanovanjski skupnosti in samoupravni interesni skupnosti zaposlovanja.

60. člen

Z načrtno socialno politiko se v občini odpravljajo neupravičene socialne razlike in odpravlja pojave, ki povzročajo socialne probleme.

V ta namen se sprejemajo in izvajajo ustrezni ukrepi na področju družbenega standarda delavcev v organizacijah združenega dela, zaposlovanja, rehabilitacije in zaposlovanja invalidov, na področju stanovanjske politike, davčne politike, varstva, vzgoje in izobraževanja otrok ter zdravstvenega in socialnega varstva.

61. člen

V občini se posveča posebno skrb varstvu otrok in družine ter zagotavlja pomoč in varstvo ostarelim, bolnim, invalidom ter drugim osebam, ki niso zmožne, da bi skrbele zase.

Te naloge opravljajo zlasti krajevne skupnosti, socialni zavodi, strokovne socialne službe, družbeno humanitarne organizacije ter samoupravne interesne skupnosti.

6. KADROVSKA POLITIKA IN ZAPOSLOVANJE

62. člen

Delovni ljudje in občani v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih, družbeno-političnih organizacijah in drugih organizacijah in skupnostih ter v občinski skupščini so nosilci kadrovske politike v občini.

Kadrovska politika v občini se določa po načelih:

- odprtosti in javnosti;
- ustvarjanja pogojev, da delovni ljudje lahko odločajo o kadrovski politiki;
- dolgoročnega načrtovanja vzgoje potrebnih kadrov v skladu s potrebami združenega dela;
- izbora takih ljudi na odgovorne funkcije in delovna mesta, ki imajo strokovne, delovne in moralno politične kvalitete in ki s svojim delovanjem dokazujejo pripadnost samoupravnemu socializmu in prispevajo h krepitvi položaja delavskega razreda in vseh delovnih ljudi;
- uporabe znanstvenih dognanj pri vodenju kadrovske politike, kot tudi po drugih družbeno priznanih načelih.

63. člen

Postopek vodenja kadrovske politike, zagotavljanje sredstev za vzgojo kadrov, določanje kriterijev za izbor kadrov in varovanje demokratičnega poteka kandidiranja kadrov, se v občini določi z družbenim dogovorom, ki ga predlagata Socialistična zveza delovnega ljudstva in Zveza sindikatov, sprejmejo pa ga temeljne organizacije združenega dela, krajevne in samoupravne interesne skupnosti in druge organizacije in skupnosti, občinska skupščina in družbeno-politične organizacije.

64. člen

Politiko zaposlovanja v občini izvajajo organizacije združenega dela, skupnost in druge organizacije, komunalna skupnost za zaposlovanje in občinska skupščina.

Posebno skrb posvečajo zaposlovanju oseb z zmanjšano delovno sposobnostjo, žena in mladine.

7. SREDSTVA OBČINE IN FINANCIRANJE SKUPNIH IN SPLOŠNIH DRUŽBENIH POTREB

65. člen

Delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in delovni ljudje v krajevnih, interesnih in drugih organizacijah in skupnostih, v društvih ter v občini odločajo o obsegu, vsebini in načinu zadovoljevanja svojih skupnih potreb ter združujejo svoje delo in sredstva za te namene in z referendumom ter z drugimi

oblikami osebnega izjavljanja, s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem določajo način uporabe teh sredstev.

66. člen

V okviru z zakonom določenega sistema virov in vrst davkov, taks in drugih dajatev delovni ljudje v občini samostojno odločajo o obsegu in načinu financiranja splošnih družbenih potreb v občini. Obseg, višina in namen dohodkov za splošne družbene potrebe v občini se določa s proračunom občine.

67. člen

Iz proračuna občine se financirajo zlasti:

- delovanje občinske skupščine in njenih organov, upravnih organov in organizacij ter pravosodnih organov v občini;
- ljudska obramba in splošni ljudski odpor iz pristojnosti občine;
- varstvo borcev iz pristojnosti občine;
- pomoč socialno ogroženim občanom;
- dopolnilna sredstva za delovanje krajevnih skupnosti;
- dodatna sredstva za uresničevanje programov družbeno-političnih organizacij, družbenih organizacij in društev;
- komunalne dejavnosti, katerih financiranje ni mogoče prenesti na koristnike komunalnih storitev;
- intervencije v gospodarstvu zaradi zaščite življenjskega standarda delovnih ljudi in občanov;
- sodelovanje občine pri financiranju določenih potreb s področja družbenih služb, kadar gre za obveznost občine, ki je določena z družbenim dogovorom ali z zakonom;
- z zakonom določeno sodelovanje občine pri vzdrževanju, graditvi in rekonstrukciji objektov za varstvo pred elementarnimi nevarnostmi.

68. člen

Skupne potrebe v občini se financirajo iz sredstev prispevkov, ki jih delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in drugi delovni ljudje v krajevnih in interesnih skupnostih, ter drugih organizacijah in skupnostih in občani določajo in izločajo za te namene ter drugimi dohodki.

69. člen

Občina lahko sredstva, ki ji pripadajo, združuje s sredstvi drugih družbeno-političnih skupnosti zaradi zadovoljevanja splošnih potreb, ki so skupnega interesa.

Za financiranje potreb, ki so v skladu z nalogami občine, lahko občina združi svoja sredstva s temeljnimi in drugimi organizacijami združenega dela, krajevnimi in interesnimi skupnostmi in drugimi skupnostmi.

70. člen

Za financiranje skupnih in splošnih družbenih potreb, ki zahtevajo trajnejše zagotavljanje sredstev, lahko občinska skupščina z odlokom ustanovi sklade.

Z odlokom o ustanovitvi sklada se določi predvsem ime sklada, namen in naloge sklada, organizacija upravljanja in način oblikovanja ter izvolitev organov upravljanja, viri dohodkov sklada in opravljanje strokovnih in administrativnih nalog.

Dohodki sklada se na podlagi programa sklada razporejajo z letnimi finančnimi načrti.

71. člen

Občina lahko razpiše javna posojila. Posojila lahko vpišejo delovni ljudje in občani, organizacije združenega dela, krajevne in interesne skupnosti ter druge organizacije in skupnosti.

72. člen

Občina lahko v skladu z zakonom najema posojila za financiranje izgradnje objektov splošnega pomena za delovne ljudi in občane v občini.

73. člen

Proračun občine mora biti praviloma sprejet pred začetkom leta, za katerega se sprejema. Sprejme ga občinska skupščina po javni razpravi in na predlog izvršnega sveta.

Proračun in zaključni račun se sprejmeta z odlokom.

74. člen

Za uresničevanje in izvajanje politike na področju skupne in splošne porabe, uresničevanje družbeno-ekonomskih ciljev in na-

log, določenih z družbenim planom občine in usklajevanja politike in interesov posameznih samoupravnih skupnosti in organizacij na področju financiranja skupnih in splošnih potreb, napravi občinska skupščina splošno bilanco sredstev. Ta obsega sredstva občinskega proračuna, občinskih skladov in interesnih skupnosti ter organizacij.

Splošna bilanca sredstev se sestavi za vsako leto in tvori sestavni del dokumenta o družbeno-ekonomski politiki občine.

III. poglavje

SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI

75. člen

Samoupravne interesne skupnosti ustanovljajo delovni ljudje neposredno ali prek svojih samoupravnih organizacij in skupnosti, da bi zadovoljevali svoje osebne in skupne potrebe in interese ter s temi potrebami in interesi usklajevali delo na področju, za katere ustanovljajo interesno skupnost.

Pravice, obveznosti in odgovornosti v medsebojnih razmerjih v samoupravni interesni skupnosti urejajo samoupravni sporazumi o njeni ustanovitvi, njen statut in drugi samoupravni akti. Ti določajo tudi organe upravljanja, njih medsebojno povezanost ter nadzor nad delom.

Za zadovoljevanje svojih potreb in interesov v samoupravnih interesnih skupnostih plačujejo delovni ljudje tem skupnostim prispevke iz svojih osebnih dohodkov in iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v skladu z namenom oziroma v skladu s cilji, za katere so ta sredstva namenjena.

76. člen

Delavci in drugi delovni ljudje, ki na področju vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva in socialnega varstva in na drugih področjih družbenih dejavnosti, po načelih vzajemnosti in solidarnosti uresničujejo svoje osebne in skupne potrebe in interese, ter delavci organizacij združenega dela, ki opravljajo dejavnost na teh področjih, ustanovljajo samoupravne interesne skupnosti, v katerih uresničujejo svobodno menjavo dela, združujejo delo in sredstva ter enakopravno in skupno odločajo o upravljanju teh dejavnosti v skladu s skupnimi interesi, določajo politiko razvoja in pospeševanja teh dejavnosti in uresničujejo druge skupne interese.

Medsebojna razmerja v teh samoupravnih interesnih skupnostih se urejajo tako, da se delavcem in drugim delovnim ljudem, ki v njih združujejo sredstva, zagotavlja pravica odločati o teh sredstvih, delavcem organizacij združenega dela, ki opravljajo dejavnosti na področju, za katero je bila interesna skupnost ustanovljena, pa pravica, da v svobodni menjavi dela uresničujejo enak družbeno ekonomski položaj kot delavci v drugih organizacijah združenega dela.

Samoupravne interesne skupnosti na področju družbenih dejavnosti sodelujejo med seboj, usklajujejo svoje delo in uresničujejo skupne cilje. V ta namen lahko ustanovljajo skupne organe.

77. člen

Na področju komunalnih dejavnosti, stanovanjskega gospodarstva, energetike, vodnega gospodarstva, prometa in zvez in drugih dejavnosti materialne proizvodnje, v katerih delovanje tržnih zakonitosti ni podlaga za usklajevanje dela in potreb in za vrednotenje delovnih uspehov, če je trajno opravljanje teh dejavnosti nujno za zadovoljevanje potreb določenih uporabnikov, se lahko ustanovijo samoupravne interesne skupnosti, v katerih se uresničujejo skupni interesi, določeni s samoupravnim sporazumom.

78. člen

Samoupravne interesne skupnosti se lahko ustanovijo tudi na drugih področjih, v katerih se z združevanjem sredstev v skupne sklade in z drugimi oblikami zagotavljanja potreb uresničujejo skupni interesi po načelih vzajemnosti in solidarnosti.

Kadar so določene dejavnosti oziroma zadeve samoupravne interesne skupnosti posebnega družbenega pomena, se lahko z zakonom oziroma z odlokom občinske skupščine, ki temelji na zakonu, določi obvezna ustanovitev take skupnosti oziroma ustanovi ta skupnost, določijo načela za njeno organizacijo in medsebojna razmerja v njej ter predpiše obveznost plačevanja prispevkov tej skupnosti in določi obveznost sodelovanja oziroma združevanja samoupravnih interesnih skupnosti za skupno izvajanje nekaterih skupnih nalog.

79. člen

Samoupravne interesne skupnosti se lahko združujejo v širše interesne skupnosti, ustanavljajo zveze in druga združenja interesnih skupnosti in vzpostavljajo druge oblike medsebojnega sodelovanja.

Kadar se samoupravna interesna skupnost ustanavlja za območje, ki je širše od občine, se lahko za območja občin ustanovijo skupnosti kot deli te samoupravne interesne skupnosti.

80. člen

Občinska skupščina obravnava politiko in delo samoupravnih interesnih skupnosti. Sklepe, ki jih pri tem sprejme, so pristojni organi samoupravne interesne skupnosti dolžni obravnavati in sporočiti občinski skupščini svoje stališče do njih.

IV. poglavje

KRAJEVNE SKUPNOSTI

81. člen

Krajevna skupnost je temeljna samoupravna skupnost delovnih ljudi in občanov določenega območja, v kateri delovni ljudje in občani v sodelovanju z drugimi samoupravnimi skupnostmi in temeljnimi organizacijami združenega dela in drugimi organizacijami in skupnostmi, neposredno uresničujejo določene skupne interese in potrebe ter sodelujejo pri opravljanju družbenih zadev in odločanju o vprašanih skupnega pomena v občini in širših družbeno-političnih skupnostih.

82. člen

V krajevni skupnosti se povezujejo delovni ljudje, ki živijo in delajo na njenem območju ter delovne skupnosti TOZD in drugih samoupravnih skupnosti in organizacij, ki delujejo v tej skupnosti ali zagotavljajo zadovoljevanje skupnih potreb delovnih ljudi v njej.

V krajevni skupnosti se oživljajo in združujejo temeljni samoupravni interesi, ki se dokončno materializirajo z odločitvami v okviru krajevne skupnosti, občine ali druge družbeno-politične skupnosti.

V krajevni skupnosti se zagotavlja neposreden vpliv delavcev in občanov na politiko občine in širših družbeno-političnih skupnosti.

83. člen

Delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti uresničujejo svoje naloge in interese zlasti v tem:

- da določajo vsebino, obseg in način zadovoljevanja ter uresničevanja družbeno-ekonomskih, kulturnih, komunalnih, socialno-zdravstvenih, vzgojno-varstvenih, izobraževalnih in drugih skupnih potreb, določajo organizacijo narodne obrambe in družbene samozaščite, sprejemajo programe razvoja skupnosti in na tej podlagi zagotavljajo ter združujejo sredstva in delo za te namene in določajo način uporabe teh sredstev;

- skrbje za razvoj dejavnosti, ki jih vsakodnevno potrebujejo delovni ljudje in občani;

- da se samoupravno organizirajo in neposredno ter po svojih delegatih in v sodelovanju z drugimi skupnostmi odločajo o skupnih vprašanih;

- da upravljajo premoženje, ki jim je dano v uporabo ali gospodarjenje, skrbje za izgled in urejenost naselij;

- da dajejo mnenja, predloge in zavzemajo stališča občinski skupščini ali njenim organom, samoupravnim skupnostim in drugim organom o posameznih vprašanih;

- se povezujejo v reševanju ostalih zadev in interesov delovnih ljudi in občanov območja.

84. člen

Svoje osebne in skupne potrebe ter interese v krajevni skupnosti delovni ljudje in občani zadovoljujejo in uresničujejo:

- s sredstvi, ki jih sami neposredno prispevajo s samopriskom ali pridobijo na drug način;

- z delom dohodka, ki ga za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevni skupnosti, namenijo delavci organizacij združenega dela;

- s sredstvi, ki se na podlagi objektivnih kriterijev s programom razvoja in družbenega plana občine, programom in planom samoupravnih interesnih skupnosti in organizacij združenega dela, določijo za uresničevanje programa dela krajevne skupnosti in za zadovoljevanje komunalnih, socialnih in drugih skupnih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti;

- s sredstvi, ki jih krajevna skupnost samostojno ustvari z določenimi dejavnostmi;

- z dopolnilnimi sredstvi proračuna občine;

- z delom dohodka od davkov, taks in drugih davščin;

- s prostovoljnimi združevanjem sredstev družbeno-političnih organizacij, združenj in društev z območja krajevne skupnosti;

- z dohodki od zemljišč in drugih sredstev, s katerimi upravljajo krajevne skupnosti;

- z darili, zapuščinami in drugimi sredstvi.

85. člen

Svoje skupne potrebe in interese delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti zadovoljujejo in uresničujejo na zborih občanov, v krajevnih organizacijah SZDL, v društvih, v skupnosti potrošnikov in uporabnikov določenih dobrin in storitev, na zborih stanovalcev v hišnih svetih, v interesnih skupnostih, z referendumom, s samoupravnimi sporazumi ter v drugih oblikah neposrednega odločanja in vplivanja na urejanje skupnih zadev. Po svojih delegatih uresničujejo določene skupne potrebe tudi v svetih ter drugih delovnih telesih krajevne skupnosti.

86. člen

Krajevna skupnost razpolaga s svojimi sredstvi samostojno in jih razporeja z delovnim in finančnim načrtom po svojih potrebah. Namenska sredstva razporeja za namene, za katere so bila dana.

Predlog delovnega programa in finančnega načrta sprejme zbor delovnih ljudi in občanov krajevne skupnosti.

87. člen

Krajevna skupnost se ustanovi ali združi z drugo na zborih delovnih ljudi in občanov dotičnega območja.

Zbor delovnih ljudi in občanov veljavno sklepa o ustanovitvi ali združitvi z drugo krajevno skupnostjo, če je na njem navzočih vsaj 10 % delovnih ljudi in občanov, ki živijo na tem območju.

Sklep o ustanovitvi ali združitvi sprejme zbor z večino glasov vseh navzočih. Zbor skliče predsednik krajevne organizacije SZDL ali predsednik zbora krajevnih skupnosti občinske skupščine.

88. člen

Pobudo za ustanovitev krajevne skupnosti ali za njeno združitev da lahko:

- najmanj 50 delovnih ljudi in občanov, ki živijo na tem območju;

- vsaka organizacija združenega dela ali druga samoupravna skupnost in organizacija, ki deluje na tem območju, če združuje najmanj 50 delovnih ljudi;

- občinska organizacija SZDL ali zbor krajevnih skupnosti.

O pobudi organizira krajevna organizacija SZDL javno razpravo.

89. člen

Po zaključku javne razprave sprejme krajevna organizacija SZDL o pobudi stališče in ga z obrazložitvijo predloži zboru krajevnih skupnosti, ki oceni, ali so razlogi v skladu s tem statutom.

90. člen

Krajevna skupnost je pravna oseba.

Krajevna skupnost ima svoj statut, ki ga sprejme zbor delovnih ljudi in občanov.

Statut podrobneje določa:

- območje, pravice in dolžnosti, organizacijo in organe krajevne skupnosti;

- naloge, ki jih poverjajo svetu krajevne skupnosti in drugim organom samoupravljanja;

- način urejanja odnosov z organizacijami združenega dela in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi;

- način zbiranja in uporabe sredstev;

- vprašanja, o katerih delovni ljudje odločajo z referendumom;

- druga temeljna vprašanja, ki so pomembna za delovanje krajevne skupnosti in življenje delovnih ljudi v njej.

91. člen

Pri svetu krajevne skupnosti se izvoli poravnalni svet z nalogo poravnave sporov med občani in uveljavljanjem tovariškega reševanja medsebojnih spornih zadev. Način dela poravnalnega sveta določa statut krajevne skupnosti.

V. poglavje

LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

1. LJUDSKA OBRAMBA

92. člen

V skladu s temelji obrambe SFRJ in konceptom splošnega ljudskega odpora ter obrambnih načrtom SR Slovenije, občina Črnomelj ureja in organizira obrambne priprave, v vojni pa vodi splošni ljudski odpor na svojem ozemlju.

V ta namen določa obrambni načrt občine in v skladu z njim usmerja obrambne priprave prebivalstva, gospodarstva in družbenih dejavnosti in njihovo delo v vojnih razmerah, ustanavlja in vodi enote in službe teritorialne obrambe, usmerja obrambne priprave krajevnih skupnosti, organizacij združenega dela in drugih organizacij ter skupnosti, organizira in vodi civilno zaščito ter izvršuje druge naloge, pomembne za ljudsko obrambo.

Učinkovitost splošnega ljudskega odpora se zagotavlja z vključevanjem vseh človeških in materialnih zmogljivosti in sredstev v oborožen boj in vse druge oblike odpora zoper napadalca.

93. člen

V okviru svojih pravic in dolžnosti na področju obrambnih priprav občina po svojih organih in organizacijah zlasti:

- organizira obrambne priprave in določa obrambni načrt občine;
- ustanavlja, opremlja in usposablja enote in službe teritorialne obrambe;
- usmerja in usklajuje priprave krajevnih skupnosti, organizacij združenega dela, interesnih in drugih organizacij in skupnosti za delo v vojnih razmerah;
- organizira, vodi in usposablja civilno zaščito, določa zaščitne ukrepe in skrbi za njihovo izvajanje ter spodbuja samozaščito občanov ter izvaja pouk;
- organizira sistem opazovanja, obveščanja in alarmiranja in skrbi za izvajanje ustreznih varnostnih ukrepov;
- opravlja zadeve vojaške obveznosti in vojaške mobilizacije ter obveznosti civilne zaščite in skrbi za izvajanje drugih pravic in dolžnosti, ki jih imajo občani ter organizacije združenega dela na področju splošne ljudske obrambe.

O neposredni vojni nevarnosti občina izvaja ukrepe pripravljenosti in skrbi, da se ti ukrepi izvajajo na celotnem njenem območju.

V vojni občina vodi splošni ljudski odpor v skladu z načrti in izvajanjem splošnega ljudskega odpora v republiki.

94. člen

Enote teritorialne obrambe, ki jih ustanovijo občina in organizacije združenega dela, so sestavni del oboroženih sil Jugoslavije.

Najvišji štab enote teritorialne obrambe v občini vodi in združuje delovanje vseh enot štabov in poveljstev partizanskih enot v občini in je odgovoren za njihovo mobilizacijsko in bojno pripravljenost.

Najvišji štab in poveljstva partizanskih enot v občini v miru in vojni izvršujejo smernice in stališča občinske skupščine, izvršnega sveta in sveta za ljudsko obrambo ter navodila glavnega štaba oziroma pristojnega conskega štaba za splošni ljudski odpor.

95. člen

Občani neposredno sodelujejo pri izvajanju obrambnih priprav v krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela in drugih temeljnih organizacijah in skupnostih, po svojih delegacijah pa tudi v občini, republiki in federaciji.

96. člen

V krajevni skupnosti se delovni ljudje in občani neposredno organizirajo, pripravljajo in usposabljaajo za splošni ljudski odpor, za varstvo in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin pred vojnimi učinki ter za izvrševanje nalog, ki so določene z zakonom in statutom ter obrambnim načrtom in smernicami občine.

V vojni krajevne skupnosti organizirajo in izvajajo splošni ljudski odpor in skrbijo ter zagotavljajo, da se v oborožen boj in druge oblike odpora vključijo vsi občani in vse materialne in druge zmogljivosti.

Vojno organizacijo in naloge v splošnem ljudskem odporu določijo krajevne skupnosti v svojih statutih in obrambnih načrtih.

97. člen

Organizacije združenega dela, interesne in druge samoupravne organizacije in skupnosti izdelajo svoje obrambne načrte in izvajajo priprave za delo in zaščito v vojnih razmerah v skladu z obrambnimi načrti, ukrepi in smernicami občine, republike in federacije. V vojni organizirajo proizvodnjo in storitve oziroma izvajajo drugo dejavnost po svojem obrambnem načrtu in zagotavljajo, da se v delo za oborožene sile ter obrambo in zaščito vključijo vse njihove materialne in druge zmogljivosti, napadalcu pa onemogoči njihova uporaba in izkoriščanje.

98. člen

Za izvajanje obrambnih priprav ustanovijo krajevne skupnosti in organizacije združenega dela ter druge organizacije in skupnosti svoje odbore za splošno ljudsko obrambo. Imenujejo jih sveti krajevnih skupnosti oziroma najvišji organi samoupravljanja drugih organizacij in skupnosti.

99. člen

Civilna zaščita je del splošne ljudske obrambe za varstvo in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin v miru in vojni. Tvorijo jo enote in štabi za civilno zaščito, ki se po odloku občinske skupščine ustanovijo v občini, krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela, lahko pa se ustanovijo tudi v naseljih, stanovanjskih hišah in drugih objektih.

Enote in štabi za civilno zaščito se usposabljaajo v miru in varujejo ter rešujejo prebivalstvo in materialne dobrine pred vojnimi učinki in ob naravnih in drugih hudih nesrečah.

Civilno zaščito v občini, krajevnih skupnostih ter organizacijah združenega dela vodijo štabi za civilno zaščito.

100. člen

Za usklajevanje in usmerjanje ter povezovanje obrambnih priprav v občini, kakor tudi za opravljanje drugih zadev s področja ljudske obrambe ustanovi občinska skupščina svet za ljudsko obrambo občine.

Svet za ljudsko obrambo občine usmerja delo občinskih upravnih organov, temeljnih in drugih organizacij združenega dela, krajevnih in drugih samoupravnih skupnosti na področju obrambnih priprav v skladu s sklepi, odloki in politiko občinske skupščine.

Med vojno odloča o vprašanih iz pristojnosti občinske skupščine, če se ta ne more sestati. Predsedstvo občinske skupščine, sestavo predsedstva in sveta za ljudsko obrambo kot tudi njene pristojnosti določa zakon.

Predsednik sveta za ljudsko obrambo občine je predsednik občinske skupščine.

101. člen

Na podlagi srednjeročnega načrta družbenega razvoja občine se zagotavlja vire financiranja obrambnih priprav enot teritorialne obrambe in enot civilne zaščite v občini. Finančna sredstva se zbirajo v skladu za financiranje vseljanske obrambe. S sredstvi sklada upravlja upravni odbor, ki ga imenuje svet za ljudsko obrambo v občini.

2. DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

102. člen

Družbeno samozaščito v občini zagotavljajo in uresničujejo delovni ljudje in občani:

- s svojo neposredno in stalno dejavnostjo za varovanje socialistične samoupravne družbene ureditve, za spoštovanje in uresničevanje svojih z ustavo, zakoni, samoupravnimi in družbenimi dogovori in drugimi samoupravnimi akti določenih pravic in dolžnosti ter odkrivanjem in preprečevanjem dejanj, usmerjenih na njihovo kršenje ali izpodkopavanje;

– z organiziranjem in stalnim delovanjem za razvijanje splošne varnostne kulture in zavesti o svojih pravicah in dolžnostih za zagotavljanje varnosti človeka in družbe;

– z določanjem načina in organiziranih oblik uresničevanja družbene samozaščite, pravil ravnanja, družbenih ter moralnih sankcij v samoupravnih aktih temeljnih organizacij združenega dela, krajevnih in interesnih skupnostih, pravil organizacij ter društev na temelju ustave, tega statuta in drugih aktov.

103. člen

Pravica in dolžnost delovnih ljudi in občanov kot nosilcev družbene samozaščite je zlasti:

– varovanje z ustavo določenega reda pred delovanjem sovražnih organizacij, posameznikov ali skupin doma in v tujini, usmerjeno na rušenje ali izpodkopavanje ustavne ureditve ali ravnanje, ki škoduje ugledu skupnosti in interesom delavskega razreda, delovnih ljudi, narodov in narodnosti SFRJ;

– varovanje z ustavo in zakoni določenih pravic delovnih ljudi in borba proti vsem oblikam njihovih kršitev, zlorabljanja in izkoriščanja;

– varovanje premoženja in osebne varnosti delovnih ljudi, družbenega premoženja in skupnih dobrin;

– varovanje javnega reda na temelju spoštovanja in uveljavljanja socialističnih, moralnih norm v razmerjih med ljudmi in splošne ter prometne varnosti delovnih ljudi.

Te svoje pravice in dolžnosti delovni ljudje uresničujejo na način in s sredstvi, ki jih določijo zakoni in samoupravni akti, s sredstvi idejnega in političnega boja in vzgojo odraslih in mladine.

104. člen

Uresničevanje pravic in dolžnosti družbene samozaščite v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih in interesnih skupnostih in drugih organizacijah in skupnostih, družbeno-političnih organizacijah, društvih in v občinski skupščini zagotavljajo delovni ljudje in občani z določanjem:

– organiziranih oblik zavarovanja družbene lastnine in drugih vrednot, ki jih upravljajo in s katerimi razpolagajo;

– organiziranjem delavske kontrole in drugih oblik družbenega nadzora za krepitev zakonitosti in samoupravnega reda;

– organiziranih oblik zavarovanja izpostavljenih delovnih mest, kriterijev za njihovo zasedbo ter določanjem odgovornosti posameznikov glede na njihovo mesto v organizaciji in delitvi dela;

– pravil varovanja državne, uradne in poslovne tajnosti in njihovega izvrševanja;

– ukrepov fizičnega in tehničnega zavarovanja pomembnejših objektov in imovine;

– pravil ravnanja v slučaju odkritja družbeno nevarnih pojavov ali izrednih varnostnih situacijah;

– ukrepov za preprečevanje uvoza ali širjenja negativnih ali sovražnih propagandnih sredstev, publikacij, tiska in filma z negativno in sovražno vsebino;

– pravil komuniciranja s tujimi državljani in tujino sploh ter z informiranjem delavcev in občanov o teh razmerjih;

– sankcij za kršitev pravil in norm družbene samozaščite kot hujše kršitve delovnih dolžnosti zaradi krepitve družbene odgovornosti in discipline;

– splošnih in posebnih oblik organiziranega preventivnega izobraževalnega, vzgojnega in drugega delovanja na področju družbene samozaščite, požarne varnosti, varnosti v cestnem prometu in na drugih področjih;

– pravil o delovanju narodne zaščite v krajevnih in delovnih skupnostih.

Organizacijske oblike, naloge, pravila in ravnanja in druge ukrepe za uresničevanje družbene samozaščite se določijo v statutih ali drugih posebnih aktih na podlagi določb tega statuta.

105. člen

V sistemu družbene samozaščite delujejo upravni organi, organi državne in javne varnosti in drugi državni organi odkrivanja in pregona kaznivih dejanj in prekrškov avtonomno na temelju zakonitih predpisov in zakonskih pooblastil.

Pri izvajanju njihovih nalog jim delovni ljudje in občani v interesu lastne varnosti in varnosti ter neoviranega razvoja socialistične samoupravne jugoslovanske skupnosti delovnih ljudi ter narodov in narodnosti, vsestransko pomagajo.

106. člen

V občini se ustanovi koordinacijski odbor za vprašanja družbene samozaščite, z odlokom občinske skupščine. Koordinacijski odbor usmerja ter usklajuje aktivnost delovnih ljudi in vseh nosilcev družbene samozaščite v občini.

Koordinacijski odbor sestavljajo delegati – predstavniki družbeno-političnih organizacij, občinske skupščine, krajevnih skupnosti, organizacij združenega dela in interesnih skupnosti.

107. člen

Požarna varnost in gasilstvo sta splošnega družbenega pomena in zato morata biti vključena v sistem družbene samozaščite, ki zahteva enotno ravnanje delovnih ljudi in občanov, organizacij združenega dela, družbeno-političnih organizacij, družbeno-političnih

nih skupnosti in njihovih strokovnih služb ter vseh organizacij, ki so na kakršenkoli način odgovorne za preventivno dejavnost na področju požarnega varstva in gasilstva.

108. člen

Za uresničevanje nalog, pravil ravnanja in drugih ukrepov družbene samozaščite na področju požarnega varstva in gasilstva se z odlokom občinske skupščine ali družbenim dogovorom ustanovi občinska požarna skupnost.

109. člen

Preventiva in vzgoja v cestnem prometu je del sistema družbene samozaščite, ki zahteva usklajeno ravnanje vseh delovnih ljudi in občanov, organizacij združenega dela, združenj, društev, družbeno-političnih organizacij in vseh drugih organizacij, ki so odgovorne za preventivno in vzgojno dejavnost v cestnem prometu.

110. člen

Za obravnavanje, proučevanje cestno prometne problematike na področju varnosti cestnega prometa, za vzgojo in izobraževanje udeležencev v cestnem prometu, za usmerjanje in usklajevanje preventivne dejavnosti organov in organizacij, predlaganje ukrepov za izboljšanje varnosti v cestnem prometu se z odlokom občinske skupščine ustanovi svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu kot posebno družbeno telo.

VI. poglavje

SODELOVANJE IN ZDRUŽEVANJE OBČINE Z DRUGIMI DRUŽBENO-POLITIČNIMI SKUPNOSTMI IN ORGANIZACIJAMI

111. člen

Občina sodeluje z drugimi, zlasti sosednjimi občinami po načelih prostovoljnosti in solidarnosti in v ta namen usklajujejo programe in plane razvoja, združuje sredstva, zagotavlja medsebojno pomoč in izmenjuje izkušnje, ustanavlja skupne organe, organizacije in službe za opravljanje zadev skupnega pomena in za zadovoljevanje skupnih potreb.

112. člen

V medobčinskem organu samoupravljanja in v medobčinski skupnosti delegati združenih občin usklajujejo svoja stališča ter se dogovarjajo o urejanju skupnih vprašanj.

Zadeve, ki so skupnega pomena, se določijo z dogovorom občin in se opredelijo v statutu skupnosti občin oziroma medobčinskega organa samoupravljanja, ki ga sprejmejo skupščine združenih občin po razpravi delovnih ljudi v temeljnih samoupravnih skupnostih.

113. člen

Občina in njeni organi, organizacije in skupnosti sodelujejo z republiko in njenimi organi, organizacijami in skupnostmi, usklajujejo plane razvoja in druge programe, izmenjujejo mnenja o zadevah, ki so pomembne za občino in republiko ter dajejo mnenja, predloge in stališča o predlogih predpisov in drugih aktov ter vprašanjih, ki jih obravnava republiška skupščina in drugi organi.

Občinska skupščina je dolžna občansko obravnavati, na kakšen način in kako se opravlja sodelovanje občine in njenih organov, organizacij in skupnosti z republiko in njenimi organi.

114. člen

Občina Črnomelj navezuje prijateljske stike in sodeluje z občinama v Jugoslaviji in izven nje.

Z občinami, ki imajo podobne značilnosti in enako zgodovinsko preteklost, je sodelovanje še posebno tesno. S temi občinami se lahko izmenjujejo listine o pobratenuju in sklenejo dobri prijateljski odnosi.

115. člen

Zaradi skupnega reševanja pomembnih vprašanj, ki zadevajo delovanje občine, občinske skupščine in njenih organov, zaradi izmenjave mnenj in izkušenj, usklajevanja stališč in predlogov je občina Črnomelj včlanjena in deluje v Skupnosti slovenskih občin in v Konferenci mest Jugoslavije.

VII. poglavje

SAMOUPRAVLJANJE IN TEMELJI SKUPŠČINSKEGA SISTEMA

1. TEMELJNA NAČELA

116. člen

Delavski razred in vsi delovni ljudje v občini Črnomelj uresničujejo oblast in upravljajo druge družbene zadeve, organizirani v organizacijah združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter v razredne in druge družbeno-politične in družbene organizacije.

117. člen

Delovni ljudje in občani uresničujejo oblast in opravljajo druge družbene zadeve:

- z odločanjem na zborih, z referendumom in drugimi oblikami osebnega izjavljanja v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih;
- po delegatih v organih upravljanja temeljnih organizacij združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti;
- s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem;
- po delegacijah in delegatih v občinski skupščini in širših družbeno-političnih skupnosti;
- z usmerjanjem in nadzorstvom dela organov, odgovornih občinski skupščini;
- v drugih oblikah na način, določen z ustavo in s tem statutom.

118. člen

Organizacija in upravljanje v organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih morajo biti tako urejene, da delovni ljudje v vsakem delu delovnega procesa in v vsakem delu organizacije oziroma skupnosti odločajo o vprašanih svojega dela ter o drugih interesih, uresničujejo svoje samoupravne pravice in skupne interese in nadzorujejo izvrševanje odločitev in delo vseh organov in služb teh organizacij in skupnosti.

119. člen

Vsi nosilci samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij so pri delu in izvrševanju svojih funkcij pod družbenim nadzorstvom. Vsak izvoljeni ali imenovani nosilec samoupravne, javne ali druge družbene funkcije je osebno odgovoren za njeno opravljanje in je lahko odpoklican ali razrešen, ima pa tudi pravico odstopiti in odstop obrazložiti.

120. člen

Delo državnih organov in organov upravljanja organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter organov družbenopolitičnih organizacij ter drugih družbenih organizacij in društev je javno.

Način zagotavljanja javnosti se ureja z zakonom, tem statutom in s samoupravnimi akti.

Z zakonom, tem statutom in samoupravnimi akti se določajo zadeve in podatki, ki pomenijo tajnost ali se ne smejo objavljati.

2. DRUŽBENO-POLITIČNE ORGANIZACIJE, DRUŽBENE ORGANIZACIJE IN DRUŠTVA

121. člen

Družbeno-politične organizacije – Zveza komunistov, Socialistična zveza delovnega ljudstva, Zveze sindikatov, Zveza združenj borcev NOV in Zveza mladine, so kot oblika svobodnega političnega organiziranja delovnih ljudi in občanov na socialističnih temeljih sestavni del in aktivni dejavnik socialističnega samoupravnega sistema v občini.

122. člen

Zveza komunistov kot organizirana vodilna in idejnopolična sila delavskega razreda in vseh delovnih ljudi je glavni pobudnik in nosilec politične dejavnosti pri oblikovanju in nadaljnjem razvoju socialističnih samoupravnih družbenih odnosov, za krepitev sociali-

stične družbene in demokratične zavesti in za varstvo ter nadaljnji razvoj socialistične revolucije.

Na tej podlagi je Zveza komunistov idejno usmerjevalni dejavnik novih družbenih odnosov, ustvarjajoč široko pobudo vseh delovnih ljudi pri reševanju družbeno-političnih vprašanj ter je tako bistven dejavnik notranjega življenja in delovanja samoupravnih organov in organizacij ter skupnosti v samoupravnem družbeno-političnem sistemu.

123. člen

V Socialistični zvezi delovnega ljudstva delovni ljudje in občani kot posamezniki in združeni ter organizirani v razredne in druge družbeno-politične organizacije, družbene organizacije, društva in druge oblike interesnega povezovanja in združevanja v občini zagotavljajo s svojo aktivnostjo v teh organizacijah, ob vodilni vlogi Zveze komunistov, samoupravni socialistični razvoj občine s tem, da:

- obravnavajo skupna družbena vprašanja in dajejo politične pobude na vseh področjih družbenega življenja v občini; usklajujejo mnenja, zavzamejo politična stališča glede reševanja teh vprašanj, usmerjajo družbeni razvoj ter razvoj socialističnih samoupravnih odnosov, uveljavljajo svoje pravice in interese in zadovoljujejo svoje potrebe, uresničujejo enakopravnost pripadnikov narodov in narodnosti, ki živijo na območju občine;
- zagotavljajo uresničevanje sprejetih stališč in dogovorov z neposrednimi akcijami in z spodbujanjem družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja ter z usmerjanjem in vplivanjem na sprejemanje stališč v temeljnih samoupravnih skupnostih, v njihovih delegacijah, v samoupravnih interesnih skupnostih in v drugih samoupravnih organih, v skupščini občine in v širših družbeno-političnih skupnostih;

– oblikujejo in uveljavljajo kadrovske politiko, oblikujejo programske usmeritve in družbena merila za volitve delegacij v temeljnih samoupravnih skupnostih in organizacijah ter za volitve delegatov v skupščine družbeno-političnih skupnosti; zagotavljajo demokratično predlaganje in določanje kandidatov za samoupravne, javne in druge družbene funkcije v občini in širših družbeno-političnih skupnostih; obravnavajo delo delegatov in skrbe za uresničevanje njihove odgovornosti, za funkcioniranje delegatskega sistema, zlasti pa za uresničevanje delegatskih odnosov;

– obravnavajo delo samoupravnih organov, občinske skupščine in širših družbeno-političnih skupnosti in organov oblasti ter delo vseh nosilcev samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij, izvajajo družbeno nadzorstvo in presojo njihovo delo;

– ustvarjajo pogoje za svojo vsestransko in objektivno obveščeno ter oblikujejo in uresničujejo pravila socialističnega obnašanja vseh dejavnikov obveščanja ter njihove družbene odgovornosti;

– razvijajo humane medsebojne odnose in socialistično solidarnost, razvijajo socialistično demokratično zavest in oblikujejo norme socialističnega načina življenja, se borijo za odpravljanje pojavov, ki ovirajo razvoj socialističnih samoupravnih družbenih odnosov v občini ali jim kako drugače škodujejo.

124. člen

Z delovanjem v sindikatih in v Zvezi sindikatov si delavci v občini organizirano prizadevajo za svojo odločilno vlogo v samoupravnem odločanju o razmerah, sredstvih in sadovih svojega dela. Za ta namen se bore zlasti:

– za uresničevanje z ustavo določenega položaja delavcev in socialističnih samoupravnih odnosov ter za odločujočo vlogo delavcev v upravljanju družbene reprodukcije;

– za uresničevanje interesov in samoupravnih ter drugih pravic delavcev na vseh področjih dela in življenja;

– za zagotavljanje enakopravnosti delavcev v združevanju dela in sredstev, ustvarjanju in delitvi dohodka po skupnih merilih za delitev skladno z delovnimi rezultati;

– za samoupravno povezovanje različnih področij družbenega dela;

– za razvijanje produkcijskih sil in za dvig produktivnosti dela;

– za samoupravno usklajevanje posameznih, skupnih in splošnih družbenih interesov;

– za dvig kulturne in izobrazbene ravni delavcev in za njihovo usposabljanje za opravljanje samoupravnih in drugih družbenih funkcij;

– za demokratično predlaganje in določanje kandidatov za delegate v organe upravljanja v organizacijah združenega dela in v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih in kandidatov za delegacije v te organizacije in skupnosti ter delegate v skupščine druž-

beno-političnih in samoupravnih interesnih skupnosti;

- za najširšo udeležbo delavcev v izvrševanju oblastne funkcije in v upravljanju z drugimi družbenimi zadevami;
- za učinkovito delovanje samoupravne delavske kontrole;
- za uresničevanje interesov delavskega razreda v kadrovske politiki;

- za zagotavljanje socialne varnosti in za dvig življenjskega standarda delavcev kot tudi za razvijanje in krepitev solidarnosti;
- za dvig razredne zavesti in odgovornosti samoupravljalcev.

Sindikati in Zveza sindikatov v občini dajejo iniciativo za samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje, neposredno sodelujejo v tem sporazumevanju in dajejo predloge organom upravljanja ter državnim in drugim organom za reševanje vprašanj, ki zadevajo gmotni in družbeni položaj delavcev.

Uresničujoč tako svojo družbeno vlogo in odgovornost, so sindikati v občini sestavni del samoupravljanja, njegova politična opora, pa tudi organizirana politična kontrola delavcev.

125. člen

V organizaciji Zveza združenj borcev NOV, kot prostovoljni organizaciji udeležencev NOV, delovni ljudje in občani v skladu s programom Zveze komunistov in Socialistične zveze delovnega ljudstva razvijajo tradicije NOV in jih prenašajo na mlade generacije, si prizadevajo za napredek socialističnih in samoupravnih odnosov, krepitev enakopravnosti, bratstva in enotnosti med narodi in narodnostmi, medčloveških humanih odnosov in solidarnosti. Zavzemajo se za urejanje socialnih, stanovanjskih, zdravstvenih in drugih vprašanj udeležencev NOV in njihovih družinskih članov, dajejo pobude in predloge občinski skupščini in skupščinam drugih družbeno-političnih skupnosti ter organizacijam združenega dela, krajevnim skupnostim, samoupravnim interesnim skupnostim ter drugim organizacijam in skupnostim za reševanje vprašanj s tega področja.

126. člen

Delovni ljudje in občani, organizirani v Zvezi mladine, se vključujejo v družbeno-politično življenje v občini, organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in krajevnih skupnostih, obravnavajo vprašanja, ki zadevajo položaj mladih, usklajujejo mnenja, dajejo pobude in predloge o vseh vprašanih družbenega življenja ter skrbijo za vsebinsko in organizacijsko rast Zveze mladine.

127. člen

Delovni ljudje in občani se združujejo tudi v drugih družbenih organizacijah, združenjih in društvih, glede na svoje interese in potrebe, delujejo po svojih statutih in programu Socialistične zveze delovnega ljudstva in preko nje vključujejo v družbeno-politično življenje v občini.

Sredstva za delo organizacij se zagotavljajo s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori, lahko pa tudi iz proračuna občine ali iz drugih virov.

3. DELEGATSKI SISTEM

128. člen

Zaradi neposrednega uresničevanja svojih pravic, dolžnosti in odgovornosti ter organizirane udeležbe pri opravljanju funkcij občinske skupščine in drugih družbeno-političnih skupnosti oblikujejo delovni ljudje in občani v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter družbeno-političnih organizacijah svoje delegacije.

129. člen

Delegacije oblikujejo:

1. delovni ljudje v temeljnih organizacijah združenega dela in v delovnih skupnostih, ki opravljajo zadeve skupnega pomena za več temeljnih organizacij združenega dela;
2. delovni ljudje, ki delajo v kmetijski, obrtni in v podobnih dejavnostih z delovnimi sredstvi, na katerih imajo lastninsko pravico, skupaj z delavci, s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva, organizirani v skupnostih in drugih, z zakonom določenih oblikah združevanja;
3. delovni ljudje v delovnih skupnostih državnih organov, družbeno-političnih organizacij in društev ter v drugih delovnih skupnostih, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela, kot tudi aktivne vojaške osebe in civilne osebe v službi v

oboroženih silah SFRJ, na način, ki je določen z ustavo in zakonom;

4. delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih.

Pri oblikovanju delegacij v organizacijah združenega dela na področju vzgoje in izobraževanja sodelujejo študentje in učenci srednjih šol pod pogoji in na način, ki jih določa zakon.

Delegacije oblikujejo tudi delovni ljudje, ki trajno delajo v delu temeljne organizacije združenega dela, ki je na območju občine Črnomelj, čeprav je sedež organizacije na območju druge občine.

V temeljni organizaciji združenega dela oziroma delovni skupnosti z majhnim številom delovnih ljudi opravljajo funkcijo delegacije vsi delovni ljudje.

V družbeno-političnih organizacijah opravljajo funkcije delegacije njihova izvoljena telesa, določena z njihovimi statuti oziroma z drugimi sklepi.

Dve ali več delovnih skupnosti državnih organov, družbeno-političnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela, kot tudi aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah SFRJ, lahko oblikujejo skupno delegacijo, v skladu z zakonom oziroma odlokom občinske skupščine.

130. člen

Člane delegacije volijo delovni ljudje in občani v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih izmed sebe neposredno in s tajnim glasovanjem.

Temeljne samoupravne organizacije in skupnosti določajo v svojih statutih v skladu z zakonom število članov in sestav svoje delegacije, kot tudi način izvolitve in odpoklica delegacije.

Sestav delegacije mora zagotoviti zastopanost delavcev vseh delov delovnega procesa in ustrezati socialni strukturi delavcev temeljne samoupravne organizacije oziroma skupnosti.

Sestav delegacije krajevne skupnosti mora ustrezati strukturi prebivalstva in zagotoviti zastopanost delovnih ljudi v združenem delu na njenem območju.

Mandat članov delegacije traja štiri leta.

V delegaciji temeljne organizacije združenega dela ne morejo biti voljeni delovni ljudje na vodilnih delovnih mestih v tej organizaciji, ki po ustavi ne morejo biti člani delavskega sveta oziroma drugega ustreznega organa upravljanja.

V krajevni skupnosti ne morejo biti člani delegacije delovni ljudje, ki so odgovorni svetu krajevne skupnosti oziroma drugemu ustreznemu organu upravljanja krajevne skupnosti.

Nihče ne more biti več kot dvakrat zaporedoma voljen za člana delegacije iste samoupravne organizacije oziroma skupnosti.

Nihče ne more biti hkrati član dveh delegacij.

131. člen

Kandidate za člane delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti predlagajo in določajo delovni ljudje in občani teh organizacij in skupnosti v Socialistični zvezi delovnega ljudstva, in sicer v njenih organizacijah oziroma v organizacijah sindikata.

Kandidacijski postopek izvajajo organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva oziroma organizacija Zveze sindikatov.

Pravica in dolžnost organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva in sindikata je, da v sodelovanju z drugimi družbeno-političnimi organizacijami zagotovijo tak demokratičen kandidacijski postopek, ki bo omogočal delovnim ljudem in občanom, da pri predlaganju in določanju delegatov svobodno izrazijo svojo voljo.

Kandidacijski postopek za delegacije aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi oboroženih sil SFRJ izvajajo organi, določeni z zveznim zakonom.

132. člen

Delavci, drugi delovni ljudje in občani, organizirani v občinski organizacije Zveze komunistov, Socialistične zveze, Zveze sindikatov, Zveze združenj borcev NOV in Zveze mladine z dogovorom v okviru občinske organizacije Socialistične zveze, določijo listo kandidatov za delegate v družbeno-političnem zboru občinske skupščine.

Dogovor o sestavi liste kandidatov za delegate v družbeno-političnem zboru sklenejo z dogovorom delegacije družbeno-političnih organizacij na občinski konferenci Socialistične zveze.

O izvolitvi delegatov v družbeno-politični zbor občinske skupščine glasujejo delovni ljudje in občani neposredno in tajno na podlagi liste kandidatov, ki jo je določila občinska konferenca Socialistične zveze.

133. člen

Vsaka delegacija ali več delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti, povezanih z delom in z drugimi splošnimi interesi oziroma interesi v občini, delegira iz svojega sestava glede na vprašanja, ki se obravnavajo v občinski skupščini, svoje delegate.

Število delegatov, ki jih vsaka delegacija oziroma več delegacij temeljnih organizacij združenega dela ali drugih delovnih skupnosti delegira, se določi v skladu s številom delovnih ljudi, ki delajo v teh organizacijah oziroma skupnostih.

Število delegatov iz delegacij delovnih ljudi, ki delajo s svojimi delovnimi sredstvi in delavci, s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva, se določi glede na število delovnih ljudi in v sorazmerju z njihovo udeležbo pri ustvarjanju družbenega proizvoda.

Število delegatov, ki jih delegira vsaka delegacija krajevnih skupnosti, se določi v skladu s številom prebivalcev v krajevni skupnosti, vendar tako, da pošlje vsaka krajevna skupnost najmanj enega delegata.

134. člen

Izhajajoč iz interesov in smernic temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter upoštevajoč interese drugih samoupravnih organizacij in skupnosti in splošne družbene interese in potrebe, določa delegacija temeljna stališča za delo delegatov v občinski skupščini in za njihovo sodelovanje pri odločanju.

Pri opravljanju svoje funkcije ima delegacija zlasti naslednje pravice in dolžnosti:

1. samostojno ali skupaj z delegacijami drugih samoupravnih organizacij in skupnosti delegira iz svojega sestava delegate v zbor občinske skupščine;
2. z delegatom obravnava vprašanja, za katera je zainteresirana samoupravna organizacija oziroma skupnost, ki se obravnavajo v občinski skupščini in o katerih se odloča v skupščini zaradi sporazumevanja z drugimi delegati in zaradi zavzemanja stališč v skupščini;
3. sodeluje prek svojih delegatov v celotnem delu in odločanju v skupščini ter ga spremlja;
4. v skladu s statutom samoupravne organizacije oziroma skupnosti predlaga v obravnavo tej organizaciji oziroma skupnosti in nato občinski skupščini vprašanja, za katera je samoupravna skupnost kot tudi delovni ljudje še posebno zainteresirana.

135. člen

Pri uresničevanju svoje delegatske funkcije morajo imeti delegati in delegacije organizirano pomoč delovnih ljudi in občanov, samoupravnih organov in strokovnih služb v svoji organizaciji oziroma skupnosti, v organu, v katerem delujejo in v organizaciji Socialistične zveze delovnega ljudstva oziroma v Zvezi sindikatov.

Ti morajo delegatom zagotoviti:

- pravočasno, razumljivo, objektivno in vsestransko informiranje;
- materialne in druge pogoje ter učinkovite metode dela pri izražanju in usklajevanju interesov, oblikovanju stališč, sprejemanju sklepov in dogovorov ter pri sprotnem nadzorovanju uresničevanja dogovorjenega in sklenjenega;
- njihovo načrtno ter sistematično usposabljanje za opravljanje delegatske funkcije.

136. člen

Pri zavzemanju stališč o vprašanjih, o katerih se odloča v občinski skupščini, ravnajo delegati v skladu s smernicami svojih samoupravnih organizacij in skupnosti, izraženimi v temeljnih stališčih delegacije oziroma v skladu s smernicami družbeno-političnih organizacij, ki so jih delegirale, in v skladu s skupnimi in splošnimi interesi in potrebami; vendar so samostojni pri opredelitvi in glasovanju.

Delegati in delegacije sodelujejo z delegati in delegacijami drugih samoupravnih skupnosti in organizacij zaradi sporazumnega oblikovanja rešitev.

137. člen

Samoupravna organizacija oziroma skupnost lahko odpokliče svojo delegacijo ali posameznega njenega člana.

Družbeno-politične organizacije lahko z dogovorom v okviru Socialistične zveze delovnega ljudstva predlagajo odpoklic delegata v družbeno-političnem zboru občinske skupščine.

Delegacija in vsak njen član, kakor tudi delegat v občinski skupščini, ima pravico dati ostavko.

Delegacija samoupravne organizacije oziroma skupnosti ali kon-

ferenca delegacij lahko izreče delegatu v občinski skupščini nezapnico in ga odpokliče.

Odpoklic člana delegacije in delegata v občinski skupščini se načeloma opravlja na način in po postopku za izvolitev delegacij in pošiljanje (delegiranje) delegatov v občinsko skupščino.

Samoupravne organizacije in skupnosti s svojimi statuti in samoupravnimi sporazumi oziroma dogovori podrobneje določajo pravice, dolžnosti in odgovornosti za delo delegacij in delegatov.

138. člen

Dve ali več delegacij temeljnih samoupravnih organizacij oziroma skupnosti, povezanih z delom in drugimi skupnimi interesi v združenem delu, v procesu reprodukcije oziroma z interesi v občini, ki jim glede na merila ne pripada delegatsko mesto v zboru združenega dela občinske skupščine, se združujejo v konferenco delegacij zaradi delegiranja skupnega delegata v zbor združenega dela občinske skupščine, obravnavanja vprašanj iz pristojnosti občinske skupščine, določanja skupnih smernic za delegate in zaradi uresničevanja drugih svojih pravic in dolžnosti v zvezi z opravljanjem funkcij občinske skupščine.

Konference delegacij se oblikujejo s sporazumi, ki jih skelnejo temeljne samoupravne organizacije oziroma skupnosti, ki so te delegacije izvolile, na podlagi odloka občinske skupščine.

4. OBLIKE NEPOSREDNEGA SODELOVANJA DELOVNIH LJUDI IN OBČANOV PRI OPRAVLJANJU DRUŽBENIH OPRAVIL

139. člen

Pravica samoupravljanja v občini je nedotakljiva pravica delavskega razreda in vseh delovnih ljudi in občanov, ki delajo in živijo v občini Črnomelj.

140. člen

Delovni ljudje in občani, organizirani v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih ter drugih organizacijah in skupnostih, neposredno sodelujejo pri odločanju o vprašanjih, pomembnih za te organizacije in skupnosti ter o vprašanjih, ki imajo splošen pomen za življenje in delo v občini in širših družbeno-političnih skupnostih.

Delovni ljudje in občani sodelujejo pri odločanju o politiki, opravljanju družbenih nalog in usklajevanju skupnih interesov v občini in uresničujejo odločilen vpliv na delo občinske skupščine in njenih organov in organizacij občine na zborih delovnih ljudi in zborih občanov, zborih glasovalcev, z referendumom, po delegatih v organih samoupravljanja in na druge načine skladno z zakonom, statutom in samoupravnimi sporazumi.

141. člen

Zbore delovnih ljudi in občanov ter zборе glasovalcev sklicuje svet krajevnih skupnosti, delavski svet temeljne organizacije združenega dela, predsedstvo zbora glasovalcev, odbor krajevnih organizacij ZSDL, odbor osnovne sindikalne organizacije in drugi organi, določeni s tem statutom.

Zbori občanov, zbori delovnih ljudi in zbori glasovalcev se sklicujejo po potrebi, najmanj pa enkrat letno.

142. člen

Sklicatelj zbora mora razglasiti sklic zbora delovnih ljudi in občanov oziroma zbora glasovalcev najmanj pet dni pred njegovim začetkom. Razglas mora vsebovati predlog dnevnega reda, čas in kraj zbora ter kdo in na čigavo zahtevo sklicuje zbor.

Razglas sklica se objavi na krajevno običajen način.

143. člen

Zbor delovnih ljudi in občanov oziroma zbor glasovalcev ima predsedstvo, ki vodi delo zbora in zagotovi, da so v zapisniku vsi sklepi in predlogi, po potrebi pa tudi posamezna oziroma ločena mnenja.

Kolikor ni drugače določeno z zakonom ali tem statutom, se sklepi sprejemajo javno in z večino glasov navzočih. Zbor je sklepčen, če je navzočih na zboru najmanj desetina upravičencev z območja, za katero se sklicuje zbor.

144. člen

Organi družbenega samoupravljanja na območju zbora občanov ali zbora delovnih ljudi morajo na zahtevo zbora poročati o svojem delu in hajati potrebna pojasnila.

Organi družbenega samoupravljanja, predstavniki temeljnih organizacij združenega dela, samoupravnih in interesnih skupnosti ter drugih organizacij se morajo udeležiti zborov, kadar so na dnevnem redu vprašanja s področja njihovega delovanja. O sklepih zborov morajo ti organi razpravljati in o svojih odločitvah in stališčih obvestiti občane na prihodnjem zboru.

a) Zbori občanov

145. člen

Zbori občanov se skličejo za območje krajevne skupnosti, naselje, dele naselja ali za več naselij ali krajevnih skupnosti skupaj.

146. člen

Zbori občanov predvsem obravnavajo:

- vprašanja, ki so splošnega pomena za območje zborov, občine ali drugo družbeno-politično skupnost;
- delo občinske skupščine in njenih organov;
- poročila o delu organov krajevne skupnosti in drugih organov samoupravljanja;
- poročila in pojasnila o delu zavodov in organizacij s področja javnih in družbenih dejavnosti, gospodarstva in drugih dejavnosti, ter dajejo mnenja o delu in predloge za izboljšanje dela teh organizacij;
- sklepajo o uvedbi krajevnega samoprispevka in programa javnih del;
- dajejo mnenje ter predloge pred sprejemom posameznih odlokov in drugih aktov, glede katerih to določa ustava, zakoni in statut občine;
- evidentirajo delegate za člane delegacij skupščin družbeno-političnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti in obravnavajo poročila delegacij;
- opravljajo druge naloge in odločajo o vprašanjih, za katere to določa ustava, zakoni, ta statut, statut krajevne skupnosti ali kateri drugi predpis, ali jih povezuje sklep občinske skupščine ali krajevne skupnosti.

b) Zbori delovnih ljudi

147. člen

Zbori delovnih ljudi se skličejo v temeljnih organizacijah združenega dela in njihovih delih ali za več organizacij skupaj.

148. člen

Zbor delovnih ljudi obravnava:

- vprašanja, ki so splošnega pomena za temeljno organizacijo združenega dela, ali del njih;
- delo organov samoupravljanja v delovni organizaciji in delo delegatov;
- predloge samoupravnih aktov, zlasti predpise o medsebojnih razmerjih, notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest;
- zaključni račun in politiko delitve dohodka in osebnih dohodkov;
- daje predloge za delegate za skupščine družbeno-političnih skupnosti in interesnih skupnosti ter spremljajo njihovo delo;
- opravlja druge naloge, ki so določene z zakoni, drugimi predpisi in akti samoupravljanja.

c) Zbori glasovalcev

149. člen

Zbor glasovalcev sestavljajo občani z volilno pravico za volitve delegatov in delegacij in glasovalni upravičenci na referendumu.

150. člen

Zbor glasovalcev predvsem:

- evidentira in predlaga kandidate za delegate in člane delegacij;
- vodi in spremlja volilni postopek in postopek za odpoklic delegatov in delegacij;
- obravnava in odloča o razpisu referendumov in drugih oblikah glasovanja;
- opravlja druge naloge, ki so določene z zakoni, drugimi predpisi in tem statutom.

d) Referendum

151. člen

Z referendumom občani in delovni ljudje v občini neposredno odločajo o posameznih vprašanjih iz pristojnosti krajevne skup-

nosti, samoupravnih interesnih skupnosti in občinske skupščine ter o zadevah, ki jih urejajo delovni ljudje in občani v teh skupnostih, v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih organizacijah.

Referendum v občini se razpiše za celotno območje občine; če pa gre za vprašanje, ki zadeva samo del občine ali posamezno krajevno skupnost, se razpiše samo za ta del.

V samoupravni interesni skupnosti se razpiše referendum v celotni skupnosti.

V organizaciji združenega dela se razpiše referendum za celotno organizacijo združenega dela ali za posamezno temeljno organizacijo združenega dela v sestavi organizacije združenega dela.

Referendum v občini razpiše skupščina občine, v samoupravni interesni skupnosti skupščina oziroma drug ustrezen organ te skupnosti, v organizaciji združenega dela pa delavski svet oziroma drug ustrezen organ upravljanja.

V krajevni skupnosti razpiše referendum najvišji organ krajevne skupnosti. Če se na referendumu odloča o zadevi, ki je v skupnem interesu več krajevnih skupnosti ali njihovih delov, ga razpiše občinska skupščina.

e) Anketa

152. člen

Občinska skupščina in izvršni svet lahko razpišeta anketo, kadar hočeta zvedeti ali ugotoviti mnenje delovnih ljudi in občanov ali kadar hočeta zbrati potrebne podatke o važnejših vprašanjih iz svoje pristojnosti.

Anketa se razpiše za celo območje ali za del območja občine.

5. SAMOUPRAVNI SPORAZUMI IN DRUŽBENI DOGOVORI

153. člen

S samoupravnim sporazumom delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in delovni ljudje v krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih v mejah svojih samoupravnih pravic:

- usklajujejo svoje interese v družbeni delitvi dela in družbeni reprodukciji, združujejo delo in sredstva in urejajo medsebojna razmerja v zvezi z združevanjem dela in sredstev;
- ustanavljajo delovne in druge organizacije združenega dela in skupnosti;
- določajo osnove in merila za razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke;
- določajo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti ter ukrepe za njihovo uresničevanje in urejajo druga razmerja skupnega pomena.

154. člen

Organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti, ki menijo, da so s samoupravnim sporazumom drugih samoupravnih organizacij in skupnosti prizadeti njihovi interesi, lahko začnejo na način, ki ga določa zakon, postopek za preizkus samoupravnega sporazuma.

155. člen

Z družbenim dogovorom organizacije združenega dela, njihova združenja, samoupravne interesne skupnosti, druge samoupravne organizacije in skupnosti, občinska skupščina in njeni organi, sindikati in druge družbeno-politične organizacije ter družbene organizacije zagotavljajo in usklajujejo samoupravno urejanje družbeno-ekonomskih in drugih odnosov, ki so skupnega pomena za udeležence dogovora ali splošnega družbenega pomena.

156. člen

Z družbenim dogovorom se določijo in uredijo zlasti:

- osnovni cilji in smeri v občini za določeno plansko obdobje;
- urejanje in usmerjanje sredstev za razširjeno reprodukcijo;
- temelji stanovanjske politike, najnižja stopnja izločanja za stanovanjsko izgradnjo, postopek in način subvencioniranja stanarin in druga vprašanja iz stanovanjskega področja, ki se ne urejajo s samoupravnim sporazumom;
- izgradnja objektov družbenega standarda;
- reševanje nezaposlenosti in določanje kriterijev za zaposlovanje;
- temeljni kriteriji kadrovske politike in način njenega uresničevanja ter ukrepi za izločanje kadrovske strukture;

- reševanje določenih vprašanj s področja cen, proizvodov in uslug;
- določanje najnižjega osebnega dohodka na območju občine;
- ostala vprašanja splošnega pomena za delovne ljudi in občane, ki se ne rešujejo s samoupravnim sporazumom.

157. člen

S samoupravnim sporazumom in družbenim dogovorom se določajo ukrepi za njuno izvajanje, materialna in družbena odgovornost udeležencev v samoupravnem sporazumu in družbenem dogovoru ter način in pogoji za njuno spremembo.

Sklepanje in izvajanje samoupravnega sporazuma in družbenega dogovora temeljita na načelih javnosti in enakopravnosti udeležencev sporazumevanja in dogovarjanja.

158. člen

Pravica delovnih ljudi do družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja je neodtujljiva in se uresničuje:

- neposredno;
- v izvoljenih samoupravnih organih;
- po delegatih delovnih skupnosti, v interesnih in drugih samoupravnih skupnostih in organizacijah.

159. člen

Iniciativo za sklenitev samoupravnega sporazuma oziroma družbenega dogovora lahko daje:

- temeljna ali druga organizacija združenega dela;
- samoupravna interesna skupnost;
- krajevna skupnost;
- sindikat in druge družbeno-politične organizacije;
- občinska skupščina in njeni organi;
- gospodarska zbornica.

Iniciativa se začne s sklepom, ki ga sprejme delovna skupnost sama neposredno ali organ upravljanja, določen s temeljnim samoupravnim aktom iniciatorja.

Dajanje iniciative je začetek samoupravnega sporazumevanja oziroma družbenega dogovarjanja.

160. člen

Vsak udeleženec sprejme samoupravni sporazum oziroma družbeni dogovor po postopku, ki je predviden za sprejemanje njegovega splošnega akta.

Samoupravni sporazum oziroma družbeni dogovor je po svojem značaju splošni akt.

Možnost odstopa od samoupravnega sporazuma in družbenega dogovora se določi za vsak samoupravni sporazum posebej.

161. člen

Za odločanje o sporih, ki nastanejo pri izvajanju samoupravnega sporazuma oziroma družbenega dogovora, je pristojno samoupravno sodišče.

Če kateri od udeležencev nedosledno izvaja samoupravni sporazum oziroma družbeni dogovor, lahko katerikoli udeleženec sporazuma sproži postopek za samoupravno odločanje o sporu.

6. DRUŽBENO VARSTVO-SAMOUPRAVNIH PRAVIC IN DRUŽBENE LASTNINE

162. člen

V občini Črnomelj uresničujejo družbeno varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine:

- občinska skupščina in njej odgovorni organi;
- družbeni pravobranilec samoupravljanja;
- sodišča in samoupravni sodni organi;
- ustavno sodišče.

Oblike in način uresničevanja družbenega varstva samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine določata ustava in zakon.

163. člen

Če nastanejo v organizaciji združenega dela ali drugi samoupravni organizaciji oziroma skupnosti bistvene motnje v samoupravnih odnosih ali so huje prizadeti družbeni interesi ali če organizacija oziroma skupnost ne izpolnjuje z zakonom določenih obveznosti, ima občinska skupščina, pod pogoji in v postopku, kot to določa zakon, pravico:

– razpustiti delavski svet oziroma drug ustrezen organ upravljanja organizacije združenega dela in razpisati volitve članov v ta organ;

– razpustiti izvršilne organe in odstaviti poslovodne organe in delavce na vodilnih delovnih mestih v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih;

– imenovati začasne organe z zakonsko določenimi pravicami in dolžnostmi;

– začasno omejiti uresničevanje določenih samoupravnih pravic delovnih ljudi in organov upravljanja ter uveljaviti druge, z zakonom določene ukrepe;

– zadržati izvršitev sklepov, drugih aktov in dejanj, s katerimi bi bile kršene samoupravne pravice delovnih ljudi in prizadeta družbena lastnina.

164. člen

Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja kot samostojni organ občine ukrepa in vlaga pravna sredstva in izvršuje druge, z zakonom določene pravice in dolžnosti pri uresničevanju družbenega varstva samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine.

Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja začne postopek za varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine na lastno pobudo ali na pobudo delavcev, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, sindikalne organizacije in drugih družbeno-političnih organizacij, državnih organov in občanov.

Državni organi in organi samoupravljanja so dolžni dati občinskemu družbenemu pravobranilcu samoupravljanja na njegovo zahtevo podatke in informacije, ki so mu potrebni za opravljanje njegove funkcije.

165. člen

Samoupravna sodišča varujejo s svojimi odločitvami svoboščine in pravice občanov in samoupravni položaj delovnih ljudi in samoupravnih organizacij ter skupnosti in zagotavljajo ustavnost in zakonitost.

Ustanavljajo se s samoupravnim sporazumom strank kot sodišča združenega dela, poravnalni sveti, arbitraže, razsodišča in v drugih oblikah izvajanja samoupravne sodne funkcije.

Akt o ustanovitvi samoupravnega sodišča določi, v skladu z zakonom, pristojnost, sestavo in organizacijo tega organa ter postopek pred sodiščem.

166. člen

Varstvo samoupravnih pravic in družbene lastnine izvajajo delovni ljudje in občani tudi preko komisije za družbeni nadzor in organov samoupravne delavske kontrole ter z aktivnim delom v družbeno-političnih organizacijah.

VIII. poglavje

I. OBČINSKA SKUPŠČINA

1. POLOŽAJ IN PRISTOJNOST

167. člen

Občinska skupščina Črnomelj je organ družbenega samoupravljanja in najvišji organ oblasti v okviru pravic in dolžnosti občine.

Občinska skupščina Črnomelj izvršuje svoje pravice in dolžnosti na podlagi in v okviru ustave, zakonov, tega statuta in svojih odlokov.

168. člen

Občinska skupščina Črnomelj:

- sprejema statut in odloča o spremembi statuta občine Črnomelj;

- določa splošna načela, cilje in smer politike občine;
- sprejema družbeni plan, prostorski plan in urbanistični program;

- sprejema občinski proračun in potrjuje zaključni račun o izvršitvi občinskega proračuna;

- sprejema odloke in druge splošne akte ter daje razlage in določa politiko izvrševanja;

- obravnava vprašanja, ki imajo skupen pomen za organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti in usklajuje njihove odnose in interese;

– razpisuje občinski referendum, javna posojila in odloča o najetju posojil;

– obravnava poročila in predloge občinskih organov, samoupravnih skupnosti ter samoupravnih organizacij;

– voli in razrešuje predsednika in podpredsednika občinske skupščine;

– voli in razrešuje predsednika, podpredsednika in člane izvršnega sveta občinske skupščine ter imenuje in razrešuje načelnike in druge funkcionarje, ki vodijo občinske upravne organe;

– imenuje in razrešuje sekretarja občinske skupščine;

– imenuje in razrešuje družbenega pravobranilca samoupravljanja in predsednika in sodnike občinskega sodišča;

– opravlja nadzorstvo nad izvrševanjem družbenega plana občine in občinskega proračuna;

– organizira in opravlja družbeno nadzorstvo;

– ustanavlja organizacije združenega dela ter druge organizacije;

– sklepa o razpolaganju z družbenim premoženjem, ki ga upravlja občina;

– opravlja druge zadeve, ki so ji dane z ustavo, zakonom in tem statutom.

2. SESTAVA IN VOLITVE DELEGATOV

169. člen

Občinsko skupščino sestavljajo zbor združenega dela, ki ima 33 delegatov, zbor krajevnih skupnosti, ki ima 23 delegatov, in družbeno-politični zbor, ki ima 22 delegatov.

Zbor združenega dela sestavljajo delegati delovnih ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela ter drugih organizacijah in delovnih skupnostih.

Zbor krajevnih skupnosti sestavljajo delegati delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih.

Družbeno-politični zbor sestavljajo delegati delavcev ter drugih delovnih ljudi in občanov, organiziranih v družbeno-politične organizacije.

170. člen

Število delegatov, ki jih delegira vsaka delegacija oziroma več delegacij skupaj in način delegiranja se v skladu z zakonom in tem statutom določi z odlokom.

3. PODROČJE IN DELO

171. člen

Določene zadeve iz pristojnosti občinske skupščine izvršujejo:

- posamezni zbor občinske skupščine samostojno;
- dva ali vsi zbori občinske skupščine enakopravno;
- pristojni zbor enakopravno s skupščino samoupravne interesne skupnosti;
- vsi zbori občinske skupščine na skupni seji.

172. člen

Zbor združenega dela samostojno:

– določa politiko in sprejema odloke in druge splošne akte in ukrepe iz pristojnosti občinske skupščine, s katerimi se ureja stanje in razvoj posameznih gospodarskih področij ter daje razlago;

– obravnava izvrševanje družbenega plana na področju združenega dela in sprejema ukrepe za njegovo izvrševanje;

– obravnava stanje in razvoj posameznih gospodarskih in drugih družbenih področij, medsebojna razmerja v temeljnih organizacijah združenega dela, samoupravne družbeno-ekonomske odnose in delitev dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela in drugih organizacijah in skupnostih in druga vprašanja, ki imajo splošen pomen za družbeni in gospodarski razvoj ter o tem zavzema stališča, daje mnenja in predloge in usklajuje interese;

– zadrži do odločitve ustavnega sodišča izvrševanje splošnih aktov organizacij združenega dela in drugih organizacij in skupnosti;

– razpravlja o vprašanjih, ki jih predložijo v razpravo zbori delovnih ljudi, samoupravne organizacije in družbeni pravobranilec samoupravljanja;

– spodbuja samoupravno sporazumevanje in sodeluje pri družbenem dogovarjanju,

– obravnava delitev dohodka v organizacijah združenega dela in drugih organizacijah in skupnostih ter medsebojna razmerja v združenem delu;

– voli, imenuje in razrešuje predstavnike družbene skupnosti v

organe upravljanja temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti v okviru pravic in dolžnosti občinske skupščine;

– opravlja druge zadeve, za katere je pooblaščen s tem statutom ali z drugimi predpisi.

173. člen

Zbor krajevnih skupnosti samostojno:

– sprejema odloke in druge splošne akte iz pristojnosti občinske skupščine, ki urejajo življenje in delo delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih;

– daje avtentične razlage sprejetih odlokov in drugih splošnih aktov;

– sproži postopek za samoupravno sporazumevanje krajevnih skupnosti;

– obravnava in usklajuje programe razvoja krajevnih skupnosti ter proučuje, usmerja ter spodbuja delo krajevnih skupnosti;

– obravnava vsa vprašanja in odnose, ki so pomembni za življenje delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti in ki se nanašajo na področje sodelovanja med krajevnimi skupnostmi v občini in izven nje, gospodarjenje in uporabe dobrin v splošni rabi ter uporabe mestnega zemljišča in o tem zavzema stališča, daje mnenja in predloge;

– spodbuja sodelovanje med delegacijami krajevnih skupnosti zaradi uspešnega skupnega reševanja nalog iz pristojnosti zbora in sporazumnega reševanja drugih vprašanj skupnega pomena za delovne ljudi in občane v krajevni skupnosti;

– obravnava pripombe, mnenja in predloge zborov delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih in jih obvešča o svojih ukrepih in sklepih;

– zadrži izvršitev splošnega akta krajevnih skupnosti do odločitve ustavnega sodišča, če meni, da je akt v nasprotju z ustavo ali zakonom in uvede postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti takega akta;

– obravnava javni red in mir ter varnost prometa v občini;

– obravnava delo samoupravnih interesnih skupnosti;

– voli predsednika, podpredsednika in organe zbora;

– določi enega ali več delegatov, ki sodeluje pri sklepanju zakonskih zvez na območju občine Črnomelj;

– obravnava vprašanja v zvezi z zdravstvenim varstvom živali in zaščito okolja;

– opravlja druge naloge, za katere je pooblaščen s tem statutom ali z drugimi predpisi.

Zbor odloča o kriterijih za delitev sredstev krajevnim skupnostim ter daje drugim zborom in skupščinam samoupravnih interesnih skupnosti mnenja in stališča glede problematike krajevnih skupnosti in glede vprašanj, ki jih vsebujejo programi razvoja krajevnih skupnosti v občini.

174. člen

Družbeno-politični zbor spremlja politično stanje in razvoj v občini, skrbi, da se na vseh področjih gospodarskega in družbenega življenja uveljavlja temeljna smer socialističnega samoupravnega razvoja in v zvezi s tem zavzema stališča in daje predloge drugima zboroma občinske skupščine oziroma skupščinam samoupravnih interesnih skupnosti v zadevah iz pristojnosti občinske skupščine.

Vsakemu zboru daje v okviru njegove pristojnosti stališča v zadevah, ki se nanašajo na temeljna vprašanja;

– usmerjanje delitve dohodka in delitve osebnih dohodkov;

– za organizacijo samoupravnih interesnih skupnosti in medsebojna razmerja delavcev na teh področjih;

– splošne pogoje javnega obveščanja.

Pristojna zbora in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti ne morejo sprejeti odloka ali drugega splošnega akta, ki bi bil v nasprotju s stališčem družbeno-političnega zbora.

Če pristojna zbora ali skupščina samoupravne interesne skupnosti sprejmeta besedilo odloka ali drugega splošnega akta v nasprotju s stališčem družbeno-političnega zbora, sta dolžna neuskklajena vprašanja ponovno proučiti in o njih odločiti.

175. člen

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbeno-politični zbor enakopravno:

– sprejemajo statut in odločajo o spremembi statuta;

– sprejemajo odloke in druge splošne akte, s katerimi se urejajo pravice in obveznosti delovnih ljudi in občanov, organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti če po tem statutu ni za to pristojen posamezni zbor, posamezna zbora oziroma zbor in skupščina samoupravne interesne skupnosti;

- sprejemajo dolgoročni in srednjeročni program gospodarskega in družbenega razvoja v občini;
- sprejemajo družbeni plan ter načela za financiranje skupnih in splošnih potreb občine;
- sprejemajo splošno bilanco sredstev občine;
- sprejemajo prostorski program in urbanistični program občine;
- odločajo o oblikovanju skupnih organov, organizacij in služb z drugimi občinami, kakor tudi o drugih oblikah medobčinskega sodelovanja in regionalnega povezovanja;
- odločajo o združevanju občine z drugimi občinami v regionalno skupnost in o prenosu določenih nalog iz pristojnosti občine v pristojnost regionalne skupnosti ter volijo delegate v te skupnosti;
- odločajo o ustanovitvi občinskih upravnih organov in organizacij, določajo njihove pravice, dolžnosti in pooblastila;
- odločajo o razpisu referendumu v občini;
- opravljajo družbeno nadzorstvo;
- odločajo v skladu z zakonom o ukrepih zoper organizacije združenega dela in skupnosti, v katerih nastanejo bistvene motnje pri uresničevanju samoupravnih pravic delavcev ali, ki ne izpolnjujejo svojih z zakonom določenih obveznosti, ali pa huje oškodujejo družbene interese;
- obravnavajo vprašanja in odnose s področja notranjih zadev, javne varnosti, družbene samozaščite, ljudske obrambe, pravosodja, družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine in temeljna vprašanja s področja kadrovske politike;
- opravljajo politično nadzorstvo nad delom izvršnega sveta in odpravljajo in razveljavljajo predpise in splošne akte izvršnega sveta, če so ti predpisi in splošni akti v nasprotju z ustavo, zakonom, tem statutom in drugimi predpisi;
- sprejemajo poslovnik za delo skupščine;
- pošiljajo v skladu z ustavo in zakonom delegate v zbor občin Socialistične republike Slovenije izmed članov delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter izmed delegatov v družbeno-političnem zboru;
- glasujejo o listi kandidatov za člane predsedstva skupščine Socialistične republike Slovenije v skladu z ustavo in zakonom;
- opravljajo druge zadeve iz pristojnosti občinske skupščine, ki jih po tem statutu ne opravljajo posamezni zbor, zbora oziroma zbor in samoupravna interesna skupnost.

176. člen

- Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti enakopravno:
- sprejemata proračun in zaključni račun proračuna občine;
  - odločata o zadolžitvah, prevzemanju jamstva, razpisu občinskega posojila in o drugih premoženjsko-pravnih razmerjih v občini;
  - sprejemata odloke in druge splošne akte v okviru pravic in dolžnosti občine o vseh vprašanjih, razen tistih, o katerih po tem statutu odločajo drugi zbori;
  - spremljata izvrševanje odlokov in drugih splošnih aktov iz svojega delovnega področja;
  - odločata o ustanovitvi organizacij združenega dela;
  - določata davčno politiko v občini in sprejemata ustrezne odloke in druge splošne akte s področja davkov, taks in drugih dajatev;
  - odločata o ukrepih za varstvo človeka in okolja in varstvo živali;
  - sprejemata urbanistične in zazidalne načrte;
  - sklepata o razpisu samoprispevka;
  - dajeta soglasje k programu razvoja organizacij združenega dela in skupnosti, ki opravljajo dejavnosti posebnega družbenega interesa;
  - obravnavata vsa vprašanja, ki so pomembna za življenje delovnih ljudi in občanov s področja financiranja družbeno-političnih skupnosti, prostorskega planiranja, izgradnje in ureditve naselij, stanovanjskega in komunalnega gospodarstva ter o tem zavzemata stališča, dajeta mnenja in predloge ter odločata, razen če o posamezni zadevi ne odločajo vsi zbori oziroma posamezni zbor;
  - odločata o združevanju sredstev z drugimi občinami.
- Zbora opravljata enakopravno tudi druge zadeve, če je tako določeno z ustavo, zakonom ali s tem statutom.

177. člen

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbeno-politični zbor na skupni seji:

- volijo in razrešujejo predsednika in podpredsednika občinske skupščine;
- volijo in razrešujejo predsednika, podpredsednika in člane izvršnega sveta;
- volijo in razrešujejo predsednika in člane delovnih teles občinske skupščine;
- volijo in razrešujejo člane sveta za ljudsko obrambo občine;
- volijo in razrešujejo sekretarja občinske skupščine;
- volijo, imenujejo in razrešujejo načelnike in druge funkcionarje, ki vodijo občinske upravne organe in organizacije;
- volijo in razrešujejo predsednika in sodnike občinskega sodišča ter sodnike porotnike;
- opravljajo druge volitve, imenovanja in razrešitve iz pristojnosti občinske skupščine, ki niso v pristojnosti posameznih zborov;
- odločajo o podelitvi naslova častnega občana občine Čromelj;
- odločajo o podeljevanju nagrad, pohval in drugih javnih priznanj občanom in drugim osebam, organizacijam združenega dela in drugim organizacijam in skupnostim;
- lahko odločajo o vprašanjih, za katere so po tem statutu pristojni in sodijo v enakopravno odločanje;
- razpravljajo in odločajo o drugih vprašanjih, če je tako določeno z ustavo, zakonom ali s tem statutom.

178. člen

Pri obravnavanju in odločanju o vprašanjih iz pristojnosti občinske skupščine, ki se nanašajo na področja vzgoje in izobraževanja, raziskovalne dejavnosti, kulture, zdravstva in socialnega varstva, odloča skupščina samoupravne interesne skupnosti ustreznega področja enakopravno s pristojnim zborom oziroma pristojnimi zbori.

Pristojni zbori občinske skupščine samostojno sprejemajo odločitve, s katerimi se začasno uredijo vprašanja, od katerih je bistveno odvisno delo samoupravne interesne skupnosti, če se samoupravna interesna skupnost o takih vprašanjih ne odloči, ter samostojno sprejemajo z zakonom določene začasne ukrepe nasproti samoupravnim interesnim skupnostim v primerih in pod pogoji, ki veljajo za sprejemanje takih ukrepov nasproti organizacijam združenega dela.

179. člen

Odločitev o izločitvi dela dohodka za skupne in splošne družbene potrebe ter o namenu in obsegu sredstev za te potrebe ne more biti sprejeta, če je ne sprejme zbor združenega dela.

180. člen

Vsak zbor lahko v okviru svojega delovnega področja zahteva od izvršnega sveta poročila in mu postavlja vprašanja.

Vsak zbor lahko v okviru svojega delovnega področja zahteva poročila in pojasnila od predstojnikov občinskih upravnih organov.

181. člen

Vsak zbor zaseda in odloča praviloma ločeno na svojih sejah.

Zbori, ki enakopravno sodelujejo pri sprejemanju odloka ali drugega akta, lahko sklenejo, da bodo odlok oziroma akt obravnavali ali pa tudi sprejeli skupaj.

Če zbori sklenejo, da bodo odločali skupaj, glasujejo delegati vsakega zbora posebej.

Predsednik občinske skupščine lahko v sporazumu s predsedniki zborov skliče sejo zborov, na kateri zbori skupaj obravnavajo vprašanja, ki so skupnega pomena za zборе.

182. člen

Vsak zbor občinske skupščine veljavno sklepa, če je na seji navzoča večina delegatov zbora.

Zbor sprejema odloke, sklepe in druge akte z večino glasov navzočih delegatov, razen če se z zakonom ali s tem statutom ne zahteva posebna večina.

Kadar zbori občinske skupščine zasedajo na skupni seji, so sklepčni, če je navzočih nad polovico delegatov vsakega zbora; odločitev pa je sprejeta, če je zanjo glasovala večina na seji navzočih delegatov.

Glasovanje je javno; če zbor v skladu s poslovníkom tako sklene, se glasuje tajno.

183. člen

Vsak zbor samostojno odloča o verifikaciji pooblastil delegatov na zasedanju zbora in o imuniteti delegatov.

Vsak zbor ima svojo stalno komisijo za verifikacijo pooblastil in za vprašanja imunitete.

184. člen

S poslovníkom občinske skupščine se natančneje določijo delovna področja zborov in skupščin samoupravnih interesnih skupnosti ter način njihovega dela in druga vprašanja o delu občinske skupščine.

4. SPREJEMANJE PREDPISOV IN DRUGIH AKTOV
OBČINSKE SKUPŠČINE IN NJENIH ORGANOV

185. člen

Občinska skupščina in njeni organi sprejemajo predpise in druge akte v okviru svojih pravic in dolžnosti.

Občinska skupščina in posamezni zbori izdajajo odloke, odredbe, navodila, odločbe, sklepe, smernice, deklaracije, resolucije in priporočila.

186. člen

Odlok ali drugi akt lahko predlaga vsak delegat v svojem zboru oziroma skupina delegatov, izvršni svet, skupščina samoupravne interesne skupnosti, odbor ali komisija zbora ali skupščine in temeljni upravni organi občinske skupščine iz svojega delovnega področja.

187. člen

Izvršni svet izdaja odredbe, navodila, odločbe, sklepe, smernice in priporočila.

Upravni organi izdajajo odredbe, upravna navodila, strokovna navodila in odločbe.

188. člen

Odlok ali drugi akt, ki ga enakopravno sprejemajo zbori občinske skupščine, je sprejet, če so ga sprejeli v enakem besedilu.

Določba prvega odstavka tega člena velja tudi, kadar skupščina samoupravne interesne skupnosti enakopravno odloča z ustreznim zborom občinske skupščine.

189. člen

Odlok ali drugi akt, ki ga enakopravno sprejemajo zbori skupščine oziroma pristojni zbor in skupščina samoupravne interesne skupnosti, je sprejet, če je v zborih oziroma pristojnem zboru in skupščini samoupravne interesne skupnosti sprejet v enakem besedilu.

Če se zbori oziroma zbori in skupščina samoupravne interesne skupnosti po dveh zaporednih obravnavah spornega vprašanja ne zedinijo glede besedila predloga odloka ali drugega akta, ali če predlog, odlok oziroma drug akt v enem ali več zborih oziroma v skupščini samoupravne interesne skupnosti ni bil sprejet, postavijo skupno komisijo, v katero izvoli vsak zbor in skupščina samoupravne interesne skupnosti enako število članov. Skupna komisija pripravi predlog za uskladitev spornih vprašanj.

Če se skupna komisija ne sporazume ali če zbori oziroma skupščina samoupravne interesne skupnosti ne sprejmejo njenega sporazumnega predloga, se predlog odloži z dnevnega reda. Predlog se lahko ponovno da na dnevni red na predlog enega zbora ali skupščine samoupravne interesne skupnosti ali izvršnega sveta.

190. člen

Če ostane usklajevalni postopek, ki ga določa prejšnji člen, brez uspeha, lahko izvršni svet predlaga izdajo začasnega ukrepa in izdela predlog takojšnjega ukrepa, če meni, da bi lahko zaradi tega, ker akt ni bil sprejet, nastala za družbeno skupnost občutna škoda.

V primeru, če zbori oziroma pristojni zbor in skupščina samoupravne interesne skupnosti ne sprejmejo predloga začasnega ukrepa v enakem besedilu, lahko izvršni svet razglasi za sprejet akt o začasnih ukrepih v besedilu, v katerem ga je sprejel zbor združenega dela.

Odlok ali drugi akt o začasnih ukrepih velja, dokler ni sprejet dokončni akt, najdlje pa eno leto.

Če proračun do dneva, ko bi moral začeti veljati, ne more biti sprejet, se financiranje začasno izvaja na temelju proračuna iz prejšnjega leta.

5. PREDSEDSTVO OBČINSKE SKUPŠČINE

191. člen

Predsedstvo občinske skupščine sestavljajo:

- predsednik občinske skupščine;
- podpredsednik občinske skupščine;
- predsedniki zborov;
- sekretar občinske skupščine;
- sekretar občinske konference ZKS;
- predsednik občinske konference SZDL.

Predsedstvo občinske skupščine skrbi za koordinacijo dela skupščine – posameznih zborov in organov, spremlja izvrševanje sklepov in stališč skupščine in njenih organov ter opravlja druge naloge, določene v tem statutu in zakonu.

S področja ljudske obrambe ima predsedstvo občinske skupščine posebne naloge, ki jih določa zakon.

6. PREDSEDNIK IN PODPRESEDNIKI OBČINSKE
SKUPŠČINE, PREDSEDNIKI ZBOROV IN SEKRETAR
SKUPŠČINE

192. člen

Občinska skupščina ima predsednika in enega ali več podpredsednikov, ki jih izvoli izmed delegatov v zborih občinske skupščine.

Kandidate za predsednika in podpredsednika občinske skupščine predlaga po opravljenem kandidacijskem postopku občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Kandidati so izvoljeni, če so dobili najmanj dve tretjini glasov vseh delegatov v občinski skupščini.

Predsednika in podpredsednike volijo za štiri leta in ne morejo biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljeni na to dolžnost.

193. člen

Predsednik občinske skupščine predstavlja občino kot pravno osebo, organizira delo v skupščini, sklicuje in vodi skupne seje zborov in predlaga dnevni red zanje, podpisuje odloke in druge akte občinske skupščine ter opravlja druge naloge, ki so določene s tem statutom in s skupščinskim poslovníkom.

Predsednik občinske skupščine lahko sklicuje seje posameznih zborov občinske skupščine, če tega ne store njihovi predsedniki.

Če je predsednik občinske skupščine zadržan, ga nadomešča podpredsednik, ki ga sam določi.

194. člen

Predsednik občinske skupščine in podpredsedniki skupščine ter predsedniki zborov kot predsedstvo občinske skupščine razlagajo določbe poslovníka občinske skupščine, skrbijo za njegovo izvajanje, usklajujejo delo zborov in sprejemajo stališča o drugih, s poslovníkom občinske skupščine določenih vprašanjih.

195. člen

Vsak zbor občinske skupščine ima predsednika in podpredsednika, ki ju izvoli zbor izmed delegatov po opravljenem kandidacijskem postopku v občinski konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Predsednika in podpredsednika zbora volijo za štiri leta in ne more biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljen.

196. člen

Predsednik zbora sklicuje in vodi seje, skrbi, da zbor posluje po poslovníku, podpisuje resolucije, deklaracije in priporočila, ki jih sprejme zbor samostojno in opravlja druge naloge, ki so mu dane s tem statutom, poslovníkom in drugimi splošnimi akti.

197. člen

Funkcije, ki jih ta statut in poslovník občinske skupščine določata za predsednika zbora, opravlja v skupščini samoupravne interesne skupnosti, ki sodeluje v delu občinske skupščine, njen predsednik.

198. člen

Občinska skupščina ima sekretarja.

Sekretar skupščine:
– pomaga predsedniku skupščine in predsednikom zborov pri pripravljavanju in organiziranju sej, se udeležuje sej in skrbi za zapisnike sej;

– skrbi za poročila, dokumentacijo in drugo gradivo za vprašanja, ki jih obravnavajo zbori in druga telesa občinske skupščine;

– skrbi za izvrševanje sklepov občinske skupščine;

– opravlja kot vodja strokovnih služb v skupščini zadeve, določene s tem statutom, poslovníkom skupščine in drugim splošnim aktom občinske skupščine;

– opravlja druge zadeve, določene s poslovníkom ali drugim aktom občinske skupščine in zadeve, ki mu jih poveri predsednik občinske skupščine.

Sekretarja voli občinska skupščina za dobo štirih let. Ista oseba je lahko izvoljena za sekretarja dvakrat zaporedoma.

7. STALNA IN OBČASNA TELESA OBČINSKE SKUPŠČINE

199. člen

Občinska skupščina in njeni zbori lahko ustanovijo komisije, odbore in druga stalna ali občasna delovna telesa za proučevanje predlogov in odlokov in drugih aktov, ki jih sprejema občinska skupščina in njeni zbori in za proučevanje drugih vprašanj iz pristojnosti občinske skupščine.

200. člen

Občinska skupščina ima naslednje stalne komisije, svete ter odbore:

- komisijo za volitve in imenovanja ter kadrovske zadeve;
- komisijo za družbeno nadzorstvo;
- statutarno-pravno komisijo;
- komisijo za prošnje in pritožbe;
- komisijo za zadeve borcev NOV;
- komisijo za samoupravne akte organizacij združenega dela;
- komisijo za odlikovanja;
- komisijo za verska vprašanja;
- komisijo za varstvo okolja;
- svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

Vsak zbor občinske skupščine ima komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja delegatov.

Komisija ima praviloma od 5 do 15 članov. Predsednika in člane imenuje občinska skupščina na skupni seji vseh zborov izmed delegatov zborov in drugih delovnih ljudi in občanov.

201. člen

Sestavo, naloge in način dela komisij določi občinska skupščina s poslovníkom ali z drugim splošnim aktom.

202. člen

S poslovníkom občinske skupščine so lahko posameznim delovnim telesom skupščine in zborov dana pooblastila, da opravljajo ankete in poizvedbe ter v ta namen zahtevajo od državnih organov, organizacij in skupnosti potrebne podatke, spise in druge listine, kakor tudi druga pooblastila za izpolnitev njihovih nalog.

Delovna telesa občinske skupščine ali zborov lahko zahtevajo od predsednika izvršnega sveta in od predstojnikov upravnih organov, da dajo poročila o izvajanju odlokov in drugih aktov občinske skupščine ter lahko zahtevajo, da ustno ali pismeno odgovorijo na vprašanja in dajejo pojasnila.

8. STROKOVNA SLUŽBA SKUPŠČINE

203. člen

Strokovna služba občinske skupščine opravlja organizacijske, administrativne, tehnične in druge posle, ki so potrebni za delo občinske skupščine in njenih teles ter delegatov in delegacij.

Sekretar občinske skupščine je vodja strokovnih služb.

Natančnejše naloge strokovne službe se določijo s poslovníkom ali z drugim aktom občinske skupščine.

Pri svojem delu strokovne službe zahtevajo pripravo predlogov aktov in materialov od upravnih organov.

II. IZVRŠNI SVET

204. člen

Izvršni svet je izvršilni organ občinske skupščine.

Izvršni svet je odgovoren občinski skupščini, v okviru pravic in

dolžnosti občine, za stanje na vseh področjih družbenega življenja, za uresničevanje politike in izvrševanje odlokov in drugih splošnih aktov občinske skupščine, kakor tudi za delo občinskih upravnih organov in organizacij.

Izvršni svet opravlja svoje pravice in dolžnosti na podlagi in v okviru ustave in zakonov, tega statuta, odlokov in drugih aktov občinske skupščine.

205. člen

Izvršni svet sestavljajo predsednik in 12 članov.

Predsednika izvršnega sveta voli občinska skupščina po prej opravljenem postopku v Socialistični zvezi delovnega ljudstva, člane izvršnega sveta pa na predlog kandidata za predsednika izvršnega sveta in po poprejšnjem mnenju občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Izvršni svet ima podpredsednika, ki ga izmed članov izvršnega sveta izvoli občinska skupščina na skupni seji vseh zborov. Podpredsednik izvršnega sveta skrbi za usklajevanje in organizacijo dela upravnih organov, za koordinacijo dela z drugimi organi in službami, je odredbodajalec občinskega proračuna in finančnega načrta in opravlja druge naloge, določene s poslovníkom izvršnega sveta.

Ob izvolitvi članov izvršnega sveta imenuje občinska skupščina na predlog predsednika sveta izmed članov sveta predstojnike upravnih organov, ki bodo vodili temeljne upravne organe.

Predsednika, podpredsednika in člane izvršnega sveta voli občinska skupščina za 4 leta.

Za predsednika in podpredsednika izvršnega sveta je lahko ista oseba izvoljena dvakrat zaporedoma.

Člani izvršnega sveta, predstojniki temeljnih občinskih upravnih organov, so lahko ponovno izvoljeni oziroma imenovani še za štiri leta. Občinska skupščina sme izjemoma, če to zahtevajo posebno upravičeni razlogi, izvoliti oziroma imenovati takega funkcionarja še za štiri leta. Občinska skupščina na predlog kandidata za predsednika izvršnega sveta in na podlagi mnenja komisije za volitve in imenovanja odloči o tem, ali so razlogi za ponovno izvolitev člana izvršnega sveta utemeljeni.

206. člen

Predsednik izvršnega sveta ima pravico predlagati skupščini razrešitev posameznih članov sveta in izvolitev novih.

Razrešitev ali ostavka predsednika sveta ali ostavka večine članov izvršnega sveta ima za posledico ostavko celotnega sveta.

Če izvršni svet kolektivno odstopi ali če mu je izglasovana nezaupnica, ostane v svoji funkciji do izvolitve novega sveta.

207. člen

Izvršni svet:

- skrbi za uresničevanje politike in izvrševanje odlokov, družbenega plana in drugih splošnih aktov občinske skupščine;
- izdaja odredbe in druge predpise za izvrševanje odlokov in splošnih aktov občinske skupščine;
- predlaga odloke in druge splošne akte iz pristojnosti občinske skupščine;
- daje skupščini mnenja o predlogih odlokov in drugih splošnih aktov, ki jih skupščini pošljejo pooblaščen predlagatelji;
- predlaga družbeni plan občine;
- predlaga občinski proračun in zaključni račun o izvršitvi proračuna;
- izvršuje občinski proračun;
- predlaga ustanovitev ali odpravo občinskih upravnih organov, ki jih ustanovi občinska skupščina;
- določa splošna načela za notranjo organizacijo upravnih organov;
- ustanavlja zavode za proučevanje in pripravo zadev iz svoje pristojnosti;
- daje skupščini predloge za ustanovitev organizacij združenega dela in drugih organizacij oziroma jih ustanavlja sam, kolikor je za to z zakonom pooblaščen;
- usklajuje in usmerja delo občinskih upravnih organov, da bi se zagotovilo izvajanje politike in izvrševanja zakonov, odlokov, drugih predpisov in splošnih aktov, nadzoruje delo upravnih organov in opravlja in razveljavlja predpise teh organov, ki so v nasprotju z zakonom, odlokom, drugim predpisom ali splošnim aktom;
- sprejema poslovník o svojem delu;
- opravlja druge zadeve, določene s tem statutom.

208. člen

Izvršni svet dela in odloča o vprašanjih iz svoje pristojnosti na seji.

Izvršni svet odloča z večino glasov navzočih članov.

209. člen

Predsednik izvršnega sveta predstavlja svet, sklicuje seje sveta in jim predseduje ter skrbi za izvajanje sklepov sveta.

Predsednika sveta v primeru odsotnosti ali daljše zadržanosti nadomestuje podpredsednik.

210. člen

Izvršni svet je dolžan obveščati občinsko skupščino o svojem delu.

Izvršni svet lahko predlaga pristojnemu zboru skupščine, da se odloži obravnavanje predloga odloka ali drugega splošnega akta skupščine ali da se zaradi obravnave določenega vprašanja oblikuje skupna komisija, sestavljena iz članov pristojnega zbora skupščine in članov izvršnega sveta ali da se skliče seja pristojnega zbora skupščine, na kateri bi izvršni svet razložil svoje stališče.

211. člen

Če izvršni svet meni, da ne bo mogel zagotoviti uresničevanja določene politike ali izvrševanja odloka ali drugega splošnega akta občinske skupščine, katerega izdaja se predlaga, ali da ne more prevzeti odgovornosti za opravljanje svoje funkcije, če ne bo sprejet predlagani odlok ali drug splošni akt, katerega izdajo predlaga, lahko postavi vprašanje zaupnice.

Vsak zbor občinske skupščine lahko na predlog najmanj desetih delegatov v zboru postavi vprašanje zaupnice izvršnemu svetu.

Vprašanje zaupnice izvršnemu svetu mora skupščina obravnavati.

Če skupščina izglasuje izvršnemu svetu nezaupnico, je ta dolžan odstopiti.

212. člen

Član izvršnega sveta ima pravico in dolžnost, da v skladu s stališčem sveta predstavlja svet v občinski skupščini.

213. člen

Za reševanje posameznih vprašanj s področja dela izvršnega sveta lahko izvršni svet oblikuje stalne aličasne komisije in druga delovna telesa.

Stalne komisije oziroma druga delovna telesa določa poslovnik izvršnega sveta.

214. člen

Člani izvršnega sveta uživajo enako imuniteto kot delegati v občinski skupščini.

O imuniteti člana izvršnega sveta odloča svet.

III. OBČINSKI UPRAVNI ORGANI

215. člen

Občinski upravni organi izvajajo določeno politiko in izvršujejo odloke, predpise in druge splošne akte skupščine in izvršnega sveta, izvajajo smernice skupščine, odgovarjajo za stanje na področjih, za katera so ustanovljeni, spremljajo stanje na določenih področjih in dajejo pobudo za reševanje vprašanj s teh področij, izdajajo izvršilne predpise, odločajo v upravnih stvareh, opravljajo upravno nadzorstvo in druge upravne zadeve, pripravljajo predpise in druge splošne akte in opravljajo druge strokovne zadeve za občinsko skupščino in izvršni svet.

Upravni organi so samostojni v okviru svojih pooblastil in za svoje delo odgovarjajo izvršnemu svetu in skupščini.

Upravni organi zagotavljajo s svojim delom učinkovito uresničevanje pravic in interesov delovnih ljudi, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti.

Upravni organi sodelujejo med seboj, z upravnimi organi drugih družbeno-političnih skupnosti ter z organizacijami združenega dela in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi o vprašanjih, na katerih imajo te organizacije in skupnosti interes in zagotavljajo medsebojno obveščanje o delu.

216. člen

Upravni organi s svojim delom zagotavljajo na področjih, ki spadajo v njihovo pristojnost in na katerih so neposredno odgovorni za izvrševanje predpisov, učinkovito uresničevanje pravic in interesov delovnih ljudi, organizacij združenega dela in

drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter redno seznanjajo skupščino in izvršni svet o stanju na posameznih področjih, ju obveščajo o svojih ugotovitvah ter dajejo predloge za uspešnejše in učinkovitejše delovanje občinske uprave.

Na področjih iz pristojnosti samoupravnih interesnih skupnosti, delovnih organizacij posebnega družbenega interesa in drugih skupnosti in organizacij, kjer te skupnosti in organizacije samostojno spremljajo dogajanja, sodelujejo pri oblikovanju in izvajanju politike, predlagajo in izvajajo ustrezne ukrepe ter dajejo predloge iz svojega delovnega področja, občinski upravni organi sodelujejo s temi skupnostmi in organizacijami, izmenjujejo stališča in zagotavljajo medsebojno obveščanje o delu, še posebej pa v zadevah, v katerih samoupravne interesne skupnosti soodločajo z občinsko skupščino.

217. člen

Upravne zadeve iz občinske pristojnosti opravljajo temeljni upravni organi in drugi upravni organi.

Temeljni občinski upravni organi so:

- oddelek za gospodarstvo in finance;
- oddelek za splošno upravo in družbene službe;
- odsek za notranje zadeve;
- odsek za narodno obrambo;
- davčna uprava;
- geodetska uprava.

Druge občinske upravne organe določi občinska skupščina z odlokom, ki ga sprejmejo enakopravno zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbeno-politični zbor na predlog izvršnega sveta, v skladu z zakonom.

Odlok vsebuje tudi določbe o področju dela posameznih temeljnih in drugih upravnih organov ter kdo določa njihovo notranjo organizacijo in sistemizacijo delovnih mest.

218. člen

Posamezne temeljne upravne organe vodijo predstojniki, ki jih imenuje izmed članov izvršnega sveta na predlog predsednika tega sveta zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbeno-politični zbor na skupni seji.

Druge upravne organe vodijo predstojniki, ki jih imenuje občinska skupščina na skupni seji vseh zborov na podlagi javnega razpisa po mnenju izvršnega sveta za dobo štirih let in so lahko po preteku te dobe ponovno imenovani še za štiri leta. Občinska skupščina sme izjemoma, če to zahtevajo posebno upravičeni razlogi, imenovati predstojnike še za štiri leta.

219. člen

Predstojnik upravnega organa organizira in vodi delo organa ter je za njegovo delo in za izvrševanje nalog in zadev iz njegove pristojnosti osebno odgovoren; je neposredni starešina delavcev tega organa ter izvršuje druge pravice in dolžnosti, določene z zakoni in drugimi predpisi.

Za izvrševanje odlokov in drugih splošnih aktov občinske skupščine izdajajo predstojniki upravnih organov pravilnike, odredbe in navodila, za izvajanje predpisov drugih organov pa lahko izdajajo izvršilne predpise le, če so za to izrecno pooblašteni.

Predstojniki upravnih organov morajo poročati zboru občinske skupščine in izvršnemu svetu o stanju na ustreznem upravnem področju in o delu upravnega organa, ki ga vodijo. Na zahtevo zbora občinske skupščine ali izvršnega sveta morajo dati obvestila in pojasnila o vprašanjih s področja organa, ki ga vodijo. Na vprašanje delegatov v zborih občinske skupščine so dolžni dati odgovor.

220. člen

Pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev delovne skupnosti občinskih upravnih organov ureja po načelu samoupravljanja delovnih ljudi zakon in splošni akt delovne skupnosti. Ta akt tudi določa omejitve glede opravljanja samostojne dejavnosti delavcev delovne skupnosti in glede njihove zaposlitve pri drugem organu, delovni ali drugi organizaciji, če je to nezdržljivo z naravo dela, ki ga opravljajo v upravnem organu.

Sredstva za delo občinskih upravnih organov zagotavlja proračun občine v skladu s posebnimi predpisi glede na vrsto, obseg in pomen nalog ter pogoje njihovega dela.

IV. DRUGI ORGANI OBČINE

1. SODSTVO

221. člen

Sodno funkcijo v enotnem sistemu oblasti in samoupravljanja delavskega razreda in vseh delovnih ljudi opravljajo v občini občinsko sodišče kot samostojen državni organ in samoupravna sodišča.

Občinsko sodišče varuje s svojimi odločitvami svoboščine in pravice občanov in samoupravni položaj delovnih ljudi in samoupravnih organizacij in skupnosti ter zagotavlja ustavnost in zakonitost.

222. člen

Občinsko sodišče ima pravico in dolžnost, da obvešča občinsko skupščino na njeno zahtevo ali na lastno pobudo o družbenih odnosih in pojavih, ki jih je spremljalo in proučevalo, o potrebi, da se izdajo ali spremenijo predpisi ali pa ukrene kaj drugega, da se preprečijo pojavi, ki so nevarni in škodljivi za družbo in utrdi zakonitost, kot tudi o drugih vprašanih, ki se nanašajo na uporabo zakonov in na delo sodišča.

2. OBČINSKO JAVNO TOŽILSTVO

223. člen

Občinsko javno tožilstvo je samostojen državni organ, ki preganja storilce kaznivih dejanj in drugih, z zakonom določenih dejanj, ki so kazniva, uporablja z zakonom določene ukrepe za varstvo interesov družbene skupnosti ter vlaga pravna sredstva za varstvo ustanovitve in zakonitosti.

224. člen

Občinsko javno tožilstvo ima pravico in dolžnost, da obvešča občinsko skupščino o uporabi zakonov in o svojem delu ter daje pristojnim organom in organizacijam predloge za preprečevanje družbi nevarnih in škodljivih pojavov in za utrjevanje zakonitosti, družbene odgovornosti in socialistične morale.

3. OBČINSKI DRUŽBENI PRAVOBRANILEC SAMOUPRAVLJANJA

225. člen

Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja kot samostojni organ družbene skupnosti ukrepa in vlaga pravna sredstva in izvršuje druge, z zakonom določene pravice in dolžnosti pri uresničevanju družbenega varstva, samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine.

226. člen

Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja spremlja in proučuje družbena razmerja in pojave, ki imajo pomen za uresničevanje njegove funkcije in obvešča občinsko skupščino o družbenih razmerjih in pojavih in drugih vprašanih ter o svojem delu.

4. ORGAN ZA KAZNOVANJE PREKRŠKOV

227. člen

Organ za kaznovanje prekrškov – občinski sodnik za prekrške – je samostojni organ občine, ki odloča v okviru svojih pravic in dolžnosti o prekrških ter opravlja druge zadeve, ki jih določa zakon.

228. člen

Organ za kaznovanje prekrškov – občinski sodnik za prekrške – spremlja in proučuje družbene odnose in pojave, ki imajo pomen za uresničevanje njegove funkcije in ima pravico in dolžnosti, da v okviru svojega delovnega področja obvešča občinsko skupščino o uporabi predpisov o prekrških in problemih, ki se pojavljajo v njegovem delu.

5. POSTAJA MILICE

229. člen

Postaja milice je organ za neposredno opravljanje nalog s področja javne varnosti na območju občine.

Komandir postaje milice je odgovoren za svoje delo in delo postaje milice ter njenih oddelkov občinski skupščini.

Komandir postaje milice ima pravico in dolžnost, da poroča občinski skupščini in izvršnemu svetu o vprašanih s področja organizacije in dela postaje milice in njenih oddelkov.

6. OBČINSKA STRAŽA

230. člen

Za nadzorstvo nad izvrševanjem občinskih predpisov o javnem redu in miru in komunalni urejenosti lahko ustanovi občinska skupščina v skladu z zakonom občinsko stražo.

IX. poglavje

DRUŽBENI NADZOR, ZAKONITOST IN JAVNOST DELA

231. člen

Za zagotovitev zakonitosti, javnosti in družbene odgovornosti pri delu občinskih organov, organov samoupravljanja in vseh samoupravnih organizacij in skupnosti, opravlja občinska skupščina družbeni nadzor.

Občinska skupščina opravlja družbeno nadzorstvo v sodelovanju z organi upravljanja in organi samoupravne kontrole v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih in vpliva na razvijanje odgovornosti in socialističnih norm pri samoupravljanju in pri razpolaganju z družbenimi sredstvi.

232. člen

Komisija za družbeni nadzor občinske skupščine opravlja določene zadeve s področja družbenega nadzora.

Pri opravljanju tega nadzora opozarja organe in organizacije na škodljivost posameznih pojavov in predlaga ukrepe za odstranjevanje vzrokov in posledic učinka teh pojavov, daje iniciativno za odpoklic organov upravljanja, daje predlog za razpustitev delavskega sveta oziroma drugega ustreznega organa upravljanja, opozarja na pojave kršitev samoupravnih pravic in opravlja druge zadeve s področja družbenega nadzora, ki jih določijo občinska skupščina.

233. člen

Občinska skupščina ima v okviru svojih pooblastil do določitve ustavnega sodišča pravico ustaviti izvajanje splošnega akta organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti, ki ni v skladu z ustavo ali zakonom.

Občinska skupščina lahko odpravi neustaven ali nezakonit predpis ali drug splošni akt svojega izvršnega sveta, upravnih organov in drugih organov občinske skupščine.

234. člen

Odloki ter drugi predpisi in splošni akti občinske skupščine in njenih organov se objavljajo v uradnem glasilu, ki ga določi občinska skupščina pred uveljavitvijo.

Odloki in drugi predpisi ter splošni akti začnejo veljati osmi dan po objavi. Predpisi iz področja splošnega ljudskega odpora, ki so določeni kot tajni, začnejo veljati z dnem njihovega sprejema, če s temi predpisi ni drugače določeno. Ti predpisi se ne objavljajo.

Samo v posebno upravičenih razlogih, ki jih določi občinska skupščina oziroma organ, ki izdaja akt, se lahko določi, da odlok ali drug predpis in splošni akt začne veljati pred potekom osmih dni od dneva objave ali istega dne, ko je objavljen.

235. člen

Vsi posamični akti in ukrepi izvršnega sveta, upravnih organov in drugih državnih organov, ki opravljajo izvršilne in upravne zadeve, kot tudi posamični akti organov organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, ki jih izdajajo v izvrševanju javnih pooblastil, morajo temeljiti na zakonu ali na drugem, zakonito izdanem predpisu.

236. člen

Delo občinske skupščine in njenih organov, organov družbenega samoupravljanja in organizacij, ki v občini opravljajo zadeve posebnega družbenega interesa, je javno; ti organi oziroma organizacije morajo obveščati javnost o svojem delu.

Z zakonom in statuti ali odlokom občinske skupščine se določijo podatki, ki pomenijo tajnost ali pa se ne smejo objaviti.

237. člen

O delu občinske skupščine obvešča javnost predsednik občinske skupščine, predsedniki zborov, predsednik izvršnega sveta ter za posamezne upravne organe predstojniki teh organov, vsak za organ, ki ga predstavlja. Vsak od teh lahko pooblasti za obveščanje javnosti o posamezni ali o več zadevah tudi drugo osebo. Samoupravni akti organizacij, ki v občini opravljajo zadeve posebnega družbenega interesa, določajo način in osebe, ki so odgovorne in pooblaščenice za obveščanje javnosti.

X. poglavje

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

238. člen

Predlog, da se začne postopek za spremembo statuta, lahko da vsak zbor občinske skupščine ali izvršni svet.

Pobuda za spremembo statuta lahko da svet ali drugi ustrezen organ krajevne skupnosti, skupščina samoupravne interesne skupnosti, najvišji samoupravni organ organizacije združenega dela in druge organizacije in skupnosti ali družbeno-politična organizacija.

Predlog ali pobuda morata biti obrazložena.

239. člen

O predlogu ali pobudi za spremembo statuta odločajo vsi zbori občinske skupščine enakopravno.

Če zbori občinske skupščine sprejmejo predlog ali pobudo za spremembo statuta, predložijo predlog statutarno-pravni komisiji, da pripravi osnutek sprememb statuta.

Osnutek sprememb, ki ga pripravi statutarno-pravna komisija, obravnavajo enakopravno vsi zbori občinske skupščine, določijo osnutek sprememb in ga dajo v javno razpravo.

Po končani javni obravnavi predlaga statutarnopravna komisija vsem zborom občinske skupščine predlog sprememb statuta.

O spremembi in sprejemu statuta odločajo vsi zbori občinske skupščine enakopravno. Sprememba statuta je sprejeta, če zanjo glasujeta dve tretjini delegatov vsakega zbora.

240. člen

Z dnem uveljavitve tega statuta preneha veljati statut občine Črnomelj št. 011-1/64, ki ga je sprejela skupščina občine Črnomelj na skupni seji obeh zborov dne 8. aprila 1964, z vsemi spremembami in dopolnitvami.

241. člen

Predpisi in drugi splošni akti, predvideni s tem statutom, se morajo sprejeti najkasneje v roku enega leta po uveljavitvi tega statuta. V istem roku se morajo uskladiti obstoječi predpisi in drugi splošni akti občinske skupščine in njenih organov z določbami tega statuta.

242. člen

Določbe tega statuta, ki se nanašajo na sestavo, organizacijo, pravice in dolžnosti občinske skupščine, se uporabljajo od dneva, ko se prvič sestane nova občinska skupščina.

243. člen

Volitve izvršnega sveta občinske skupščine se opravijo, ko se prvič sestane nova občinska skupščina.

Sveti občinske skupščine nadaljujejo delo do izvolitve izvršnega sveta.

244. člen

Občinski upravni organi nadaljujejo z delom v okviru svojih pristojnosti do sprejema nove organizacije občinskih upravnih organov.

Do dneva izvolitve izvršnega sveta vodijo upravne organe dosedANJI predstojniki.

245. člen

Ta statut začne veljati, ko ga sprejme in razglasi občinska skupščina na skupni seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti.

246. člen

Ta statut se objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu.

Številka: 011-1/64
Črnomelj: 5. 3. 1974

Predsednik občinske
skupščine Črnomelj:

ing. MARTIN JANZEKOVIČ, i.r.

STATUT OBČINE KOČEVJE

Izhajajoč iz ustavnih načel temeljijo družbeno-ekonomski in družbeno-politični odnosi v občini Kočevje na svobodnem združenem delu delavcev s produkcijskimi sredstvi, ki so družbena lastnina, na samoupravljanju delavcev v proizvodnji in delitvi družbenega proizvoda ter na oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

Družbena lastnina proizvodnih sredstev je osnova svobodnega združenega dela in položaja delavskega razreda v proizvodnji in v celoti odnosov v družbeni reprodukciji, kot tudi osnova z lastnim delom pridobljene osebne lastnine.

Delo je podlaga za gospodarjenje z družbenimi sredstvi in za prilaganje proizvoda družbenega dela.

Osnova vseh oblik združevanja dela in sredstev družbene reprodukcije in samoupravne integracije združenega dela je temeljna organizacija združenega dela, kot temeljna oblika združenega dela, v kateri delavci uresničujejo svojo neodtujljivo pravico, da pri delu z družbenimi sredstvi upravljajo s svojim delom in s pogoji dela ter da odločajo o rezultatih svojega dela.

Osebnostne in skupne potrebe na področju izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva in drugih družbenih dejavnosti zagotavljajo delovni ljudje in občani tako, da svobodno menjavajo svoje delo z delom delavcev v organizacijah združenega dela na teh področjih. Svobodno menjavo dela uresničujejo delovni ljudje in občani neposredno, po organizacijah združenega dela ter v okviru samoupravnih interesnih skupnosti.

Delavski razred in vsi delovni ljudje v občini so nosilci oblasti in upravljanja drugih družbenih zadev.

Temelj enotnega sistema samoupravljanja in oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi ter občanov je samoupravljanje delovnih ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih interesnih in drugih temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih.

Delovni ljudje in občani uresničujejo osebne in skupne interese, izvršujejo politično oblast in opravljajo druge družbene zadeve v občini in drugih družbeno-političnih skupnostih.

Družbene odnose oblikujejo delovni ljudje in občani neposredno in po delegatih v temeljnih organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih, delovnih skupnostih državnih organov, družbeno-političnih organizacijah in društvih ter v drugih delovnih skupnostih, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela, ter aktivne vojaške in civilne osebe v službi v oboroženih silah Socialistične federativne republike Jugoslavije, v krajevnih skupnostih in v občinski skupščini in njenih organih.

Materialna osnova za zadovoljevanje skupnih potreb v občini je dohodek, ki ga ustvarjajo temeljne organizacije združenega dela na področju proizvodnje, temeljne organizacije združenega dela na področju storitev in delovni ljudje z osebnim delom, vključujoč tudi pogodbeno organizacije združenega dela na področju obrti, kmetijstva in storitvenih dejavnosti.

Načela solidarnosti, vzajemnosti in socialističnega humanizma so osnova za zagotavljanje ekonomske in socialne varnosti delovnih ljudi v organizacijah združenega dela, v drugih organizacijah in samoupravnih skupnostih.

Ta temeljna načela so podlaga in smer za razlago statuta ter predpisov občinske skupščine in njenih organov.

I. POGLAVJE

TEMELJNE DOLOČBE

1. Občina KOČEVJE

1. člen

Občina Kočevje je samoupravna in temeljna družbeno-politična skupnost, ki temelji na samoupravljanju in oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

Delovni ljudje in občani v občini Kočevje izvršujejo funkcije oblasti in uresničujejo vse druge skupne interese, razen tistih, ki jih v skladu z ustavo uresničujejo v širših družbeno-političnih skupnostih.

2. člen

V občini Kočevje delovni ljudje in občani, ki prebivajo na njenem območju, uresničujejo in zagotavljajo pogoje za svoje življenje in delo, usmerjajo družbeni razvoj, uresničujejo in usklajujejo svoje interese in zadovoljujejo skupne potrebe, izvršujejo funkcije oblasti ter upravljajo druge družbene zadeve.

O uresničevanju svojih skupnih interesov, pravic in dolžnosti v občini Kočevje odločajo delovni ljudje in občani, organizirani v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, krajevnih interesnih in drugih temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih in v drugih oblikah samoupravnega združevanja v družbeno-političnih organizacijah, s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem ter v delegacijah in po delegatih v skupščini občine Kočevje ter v drugih organih samoupravljanja.

3. člen

Občina Kočevje je pravna oseba.

Sedež občine je v mestu Kočevje.

Občina Kočevje ima svoj pečat. Pečat je okrogel in obsega grb in ime: Socialistična republika Slovenija in ime Občina Kočevje.

4. člen

Meje občine Kočevje se lahko spreminjajo na predlog in po razpravi delovnih ljudi in občanov določenega območja v Socialistični zvezi delovnega ljudstva ob pogojih in postopku, ki ga določa zakon.

5. člen

Občina Kočevje ima svoj emblem.

Emblem občine Kočevje je grb mesta Kočevja.

6. člen

Praznik občine Kočevje je 3. oktober obletnica zbora odpisancev slovenskega naroda, ki je bil v Kočevju od 1. do 3. oktobra 1943.

Krajevne skupnosti lahko določijo krajevne praznike v svojih statutih.

7. člen

Občan občine Kočevje je vsak državljan Socialistične federativne republike Jugoslavije, ki prebiva na njenem območju.

8. člen

Častni občan občine lahko postane delovni človek, ki je izredno zaslužen za razvoj samoupravnega socializma, za utrjevanje miru, bratstva in enotnosti, za razvoj gospodarstva, znanosti in kulture, za razvoj in napredek občine ali širše družbene skupnosti.

9. člen

Vojaškim enotam narodnoosvobodilne vojske in organizacijam narodnoosvobodilnega gibanja se lahko prizna zaradi izrednih zaslug v borbi proti okupatorju domicil v občini Kočevje.

10. člen

Za izredne uspehe na posameznih gospodarskih in drugih družbenih področjih, ki pomembneje prispevajo k razvoju občine, poglabljanju socialističnega samoupravnega razvoja v njej, k njeni podobi in njenemu ugledu, se podeljujejo nagrade in plakete ter druga priznanja občine Kočevje.

11. člen

Občina Kočevje sodeluje pri uresničevanju svojih nalog z drugimi občinami zaradi obravnavanja in urejanja vprašanj skupnega pomena ter izmenjave izkušenj.

12. člen

Občina Kočevje posebej pogloblja in utrjuje pobratimstvo z občino Dolina pri Trstu, ki izhaja iz medsebojne povezanosti slovenskega naroda, ki živi izven naših meja.

Občina lahko sklepa in sprejema listine o sodelovanju, prijateljstvu in pobratenju z drugimi občinami v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji in izven državne meje.

2. Pravice in dolžnosti delovnih ljudi in občanov

13. člen

V občini Kočevje delovni ljudje in občani izvršujejo funkcije oblasti in uresničujejo vse druge skupne interese, razen tistih, ki jih

v skladu z ustavo uresničujejo širše družbeno-politične skupnosti, zlasti pa naslednje:

- ustvarjajo in razvijajo materialne in druge pogoje za življenje in delo, spremljajo, usmerjajo in usklajujejo gospodarski in družbeni razvoj, določajo, usklajujejo in uresničujejo svoje skupne interese in solidarno zadovoljujejo svoje materialne, socialne, kulturne, telesnokulturne in druge skupne potrebe, urejajo medsebojne odnose, zagotavljajo in organizirajo opravljanje zadev skupnega pomena za delovne ljudi in občane ter splošnega družbenega pomena in v ta namen ustanavljajo skupne organe družbenega samoupravljanja ter organe oblasti, zagotavljajo neposredno izvrševanje zakonov, če to po zakonu ni v pristojnosti širših družbeno-političnih skupnosti, zagotavljajo uresničevanje in varstvo ustavnih svoboščin, pravic in dolžnosti delovnih ljudi in občanov, zagotavljajo uresničevanje enakopravnosti narodov in narodnosti, varujejo zakonitost ter organizirajo in opravljajo družbeno nadzorstvo, zagotavljajo javni red in mir, varstvo ljudi in premoženja, medsebojno poravnavanje sporov ter organizirajo in uresničujejo družbeno samozaščito, urejajo in organizirajo ljudsko obrambo, izvajajo in usklajujejo priprave za splošni ljudski odpor ter urejajo druga vprašanja s teh področij,

- skrbijo za urejanje naselij in drugega prostora, skrbijo za varstvo človekovega okolja, skrbijo za urejanje in smotrno izkoriščanje zemljišč in stvari v splošni rabi,

- z ustanavljanjem in organiziranjem komunalnih organizacij in služb in z gradnjo komunalnih naprav zagotavljajo zadovoljevanje življenjskih potreb delovnih ljudi in občanov na teh področjih,

- zagotavljajo in skrbijo za varstvo matere, otrok in družine, za varstvo občanov, ki niso zmožni sami skrbeti zase, skrbijo za varstvo vojaških vojnih invalidov NOV, mirnodobskih invalidov, delovnih in drugih invalidov, borcev NOV, borcev za severno mejo 1918/19 in vojnih dobrovoljcev iz vojn 1912/18 ter žrtev agresije in fašističnega nasilja, skrbijo za zdravstveno varstvo ter socialno varnost ljudi,

- skrbijo za zdravstveno varstvo živali,
- načrtujejo in po načelih vzajemnosti in solidarnosti zagotavljajo razvoj stanovanjske graditve, sprejemajo odločitve o urbanistični dokumentaciji, zagotavljajo smotrno izkoriščanje stavbnega zemljišča in povezujejo vse dejavnike, ki sodelujejo pri graditvi stanovanj, posvečajo posebno skrb stanovanjskim problemom občanov in družin, ki so po ustavi in zakonu deležne posebne družbene pomoči,

- razvijajo varstvo, vzgojo in izobraževanje mladine in izobraževanje odraslih, skrbijo za ustanavljanje, delovanje in razvoj kulturno-prosvetnih organizacij in društev, skrbijo za varstvo in vzdrževanje kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter spominskih obeležij,

- oblikujejo kadrovske politike in zagotavljajo njeno uresničevanje, usklajujejo politiko zaposlovanja in poklicnega usmerjanja mladine,

- uresničujejo sodelovanje z drugimi občinami in družbeno-političnimi skupnostmi,

- sodelujejo z ustreznimi tujimi in mednarodnimi organi in organizacijami ter lokalnimi skupnostmi tujih držav v okviru sprejete zunanje politike Socialistične federativne republike Jugoslavije in mednarodnih pogodb.

14. člen

Po svojih delegatih v občinski skupščini in njej odgovornih organih delovni ljudje in občani:

- zagotavljajo pogoje za uresničevanje in razvoj samoupravnih socialističnih odnosov,

- zagotavljajo uresničevanje in varstvo samoupravnih pravic in dolžnosti človeka in občana v združenem delu in na drugih področjih,

- zagotavljajo uresničevanje in varstvo ustavnih svoboščin, pravic in dolžnosti delovnih ljudi in občanov,

- uveljavljajo izenačevanje splošnih pogojev za delo in življenje delovnih ljudi in občanov na podlagi vzajemnosti in solidarnosti,

- določajo politiko socialne varnosti, zaposlovanja in poklicnega usmerjanja,

- urejajo zadeve, ki so skupnega pomena za delovne ljudi in občane v občini,

- sodelujejo in izpolnjujejo svojo odgovornost pri določanju in izvajanju politike republike,

- zagotavljajo varstvo ustavnosti in zakonitosti,

- zagotavljajo in skrbijo za varstvo z ustavo določenih pravic pripadnikov drugih narodov in narodnosti Jugoslavije, ki živijo na območju občine,

- sodelujejo z organi in organizacijami drugih občin,

- sodelujejo z ustreznimi tujimi in mednarodnimi organi in organizacijami ter teritorialnimi enotami tujih držav v okviru sprejete zunanje politike SFRJ in mednarodnih pogodb,

- usklajujejo sodelovanje organizacij združenega dela in drugih organizacij z ustreznimi tujimi in mednarodnimi organi in organizacijami ter teritorialnimi enotami tujih držav,

- skrbijo za javni red in mir, varstvo ljudi in premoženja,

- skrbijo za organizacijo družbene samozaščite,

- urejajo in organizirajo, v vojni pa vodijo v skladu s temelji sistema obrambe SFRJ in obrambnim načrtom SR Slovenije splošni ljudski odpor,

- skrbijo za varstvo borcev NOV, vojaških delovnih in drugih invalidov, španskih borcev, predvojnih revolucionarjev, borcev za severno mejo, žrtev fašističnega nasilja in civilnih žrtev vojne,

- skrbijo za varstvo vojnega materiala,

- izvršujejo zvezne in republiške zakone ter druge predpise na območju občine,

- pospešujejo in podpirajo zdravstveno varstvo, izvajajo varstvene ukrepe, ki so splošnega pomena za občino,

- skrbijo za urejanje in smotrno izkoriščanje zemljišč in stvari v splošni rabi, za urbanistično ureditev naselij in prostorsko urejanje, za varstvo človekovega naravnega okolja,

- zagotavljajo zadovoljevanje življenjskih potreb delovnih ljudi in občanov z ustanavljanjem in organiziranjem komunalnih organizacij in služb in z izgradnjo komunalnih naprav,

- zagotavljajo in skrbijo za varstvo matere, otrok in družine, za varstvo občanov, ki niso sposobni skrbeti sami zase,

- skrbijo za razvoj osnovnega šolstva, za izenačevanje pogojev vzgoje in izobraževanja v občini, pospešujejo in podpirajo vzgojno-varstveno dejavnost in otroško varstvo, podpirajo izobraževanje odraslih,

- skrbijo za varstvo in vzdrževanje kulturnih in zgodovinskih spomenikov in zgodovinskih obeležij,

- pospešujejo in razvijajo razvoj znanosti in raziskovalnega dela,

- podpirajo in pospešujejo razvoj javnega obveščanja,

- pospešujejo in podpirajo razvoj telesne kulture, aktivne rekreacije in dejavnosti za smotrno in aktivno uporabo prostega časa,

- ustanavljajo občinske organe in organizacije, ki so pomembni za opravljanje in uresničevanje pravic in dolžnosti občine Kočevje,

- opravljajo druge z ustavo, zakoni in tem statutom določene zadeve.

15. člen

Delo državnih organov, organov upravljanja organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij ter skupnosti, družbeno-političnih organizacij ter društev je javno.

S tem statutom se določa, kako se zagotavlja javnost dela državnih organov v občini Kočevje in na kak način se seznanjajo delovni ljudje in občani z njihovim delom.

II. POGlavJE

DRUŽBENOEKONOMSKA UREDITEV

1. TEMELJNA NAČELA

16. člen

Socialistična družbeno-ekonomska ureditev v občini Kočevje temelji na svobodnem združenem delu delavcev s produkcijskimi sredstvi, ki so družbena lastnina, in samoupravljanju delavcev v proizvodnji in delitvi družbenega proizvoda v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in v celoti odnosov v družbeni reprodukciji.

17. člen

Delo in rezultati dela določajo na podlagi enakih pravic in odgovornosti materialni in družbeni položaj človeka.

Nihče si ne more neposredno niti posredno pridobivati materialnih in drugačnih koristi z izkoriščanjem tujega dela.

Nihče ne sme na nikakršen način onemogočiti in ne omejevati delavca, da ne bi enakopravno z drugimi delavci odločal o svojem delu ter o pogojih in rezultatih svojega dela.

18. člen

Družbeno-ekonomske položaj delavcev v občini Kočevje temelji na pravicah, dolžnostih in obveznostih delavcev v združenem delu, ki jih določata zvezna in republiška ustava.

19. člen

Delavec v združenem delu z družbenimi sredstvi ima pravico dela z družbenimi sredstvi kot svojo neodtujljivo pravico, da dela s temi sredstvi zaradi zadovoljevanja svojih osebnih in družbenih potreb in da kot svoboden in enakopraven z drugimi delavci v združenem delu upravlja s svojim delom in s pogoji in rezultati svojega dela.

Pravice, obveznosti in dolžnosti pri razpolaganju, uporabi in upravljanju družbenih sredstev so določene v ustavi in zakonih.

20. člen

Vsakemu delavcu v združenem delu s sredstvi, ki so družbena lastnina, je zagamčeno, da uresničuje pravico dela z družbenimi sredstvi v temeljni organizaciji združenega dela, v kateri dela, in v vseh oblikah združevanja dela in sredstev skupno in enakopravno z drugimi delavci upravlja delo in poslovanje organizacije združenega dela ter zadeve in sredstva v celoti odnosov družbene reprodukcije, ureja medsebojna razmerja pri delu, odloča o dohodku, ki ga doseže v različnih oblikah združevanja dela in sredstev in si pridobiva osebni dohodek.

Temeljna organizacija združenega dela je temeljna oblika združenega dela, v kateri delavci neposredno in enakopravno uveljavljajo svoje družbeno-ekonomske in druge samoupravne pravice in določajo o drugih vprašanih svojega dela družbeno-ekonomskega položaja.

21. člen

Delavci v organizacijah združenega dela, ki opravljajo dejavnosti na področju izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva in drugih družbenih dejavnosti, si pridobivajo dohodek s prosto menjavo svojega dela za delo delovnih ljudi, katerih potrebe na omenjenih področjih zadovoljujejo.

Prosto menjavo svojega dela uresničujejo delavci v omenjenih organizacijah združenega dela neposredno z delovnimi ljudmi, katerih potrebe in interese zadovoljujejo ali po njihovih organizacijah združenega dela in samoupravnih interesnih skupnostih oziroma v okviru samoupravnih interesnih skupnosti.

S prosto menjavo dela je zagotovljen delavcem v organizacijah združenega dela družbenih dejavnosti enak družbeno-ekonomski položaj, kot ga imajo delavci v drugih organizacijah združenega dela.

Po načelih proste menjave dela si pridobivajo dohodek tudi delavci v organizacijah združenega dela, v katerih delovanje trdnih zakonitosti ne more biti osnova usklajevanja dela in potreb, niti osnova vrednotenja rezultatov dela.

22. člen

Kmetom in članom njihovega gospodinjstva, ki se ukvarjajo s kmetijstvom in delajo s sredstvi, na katerih je lastninska pravica, je zagamčena pravica, da uresničujejo z ustavo določen samoupravni položaj v socialističnih družbenoekonomskih odnosih, da razpolagajo z ustvarjenimi rezultati svojega dela, da zadovoljujejo svoje osebne in družbene potrebe in na podlagi svojih prispevkov uresničujejo svojo socialno varnost na načelih vzajemnosti in solidarnosti.

Kmetje imajo na osnovi svojega osebnega dela v načelu isti položaj in v osnovi iste pravice kot delavci v združenem delu z družbenimi sredstvi. Odgovarjajoče pravice in obveznosti imajo kmetje tudi glede združevanja dela in sredstev in glede odnosov menjave na tržišču in glede kreditnih odnosov.

23. člen

Delovni ljudje, ki z osebnim delom in s sredstvi, ki so last občanov, samostojno opravljajo dejavnosti, imajo pravice, obveznosti in odgovornosti, ki jih določajo ustava in zakoni na podlagi ustave.

2. Usmerjanje in usklajevanje v občini Kočevje

24. člen

Delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in delovni ljudje v samoupravnih interesnih skupnostih, krajevnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, v katerih upravlja zadeve s sredstvi družbene reprodukcije, imajo pravico in dolžnost, da ob upoštevanju znanstvenih dosežkov in ocen razvojnih možnosti, ki iz njih izhajajo ter ekonomskih zakonitosti, sprejemajo plane in programe dela in razvoja svojih organizacij in skupnosti, jih usklajujejo med seboj in z družbenim planom občine in na ta način zagotavljajo usklajevanje odnosov v celotni

družbeni reprodukciji in usmerjanje celotnega materialnega in družbenega razvoja v občini v skladu s skupnimi samoupravno ugotovljenimi interesi in cilji.

a) Družbeni plan

25. člen

Z družbenim planom občine Kočevje se zagotavlja skladen razvoj vseh gospodarskih in družbenih dejavnosti ter vseh območij občine in ustvarjajo pogoji za optimalno zagotavljanje materialnih, socialnih, kulturnih, izobraževalnih in drugih skupnih potreb delovnih ljudi in občanov.

Družbeni plan občine temelji na dogovoru o skupnih interesih in ciljih gospodarskega in družbenega razvoja v občini Kočevje in na planih in programih dela in razvoja organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti, krajevnih skupnosti ter na skupno ocenjenih možnostih in pogojih razvoja.

Z družbenim planom občine se določa skupna politika razvoja in smernice ter okvirni ekonomskih, upravnih ter organizacijskih ukrepov, s katerimi se zagotavljajo pogoji za njegovo uresničevanje.

26. člen

Z družbenim planom občine se lahko investicije ali drugi cilji in naloge predvidevajo oziroma se lahko pristopi k njihovem uresničevanju le, če so na način, ki ga določa zakon, zagamčeni materialni in drugi potrebni pogoji za njihovo uresničitev.

Samo v soglasju s prizadeto organizacijo združenega dela, samoupravno interesno skupnostjo, krajevno skupnostjo ali drugo samoupravno organizacijo in skupnostjo, je možno z družbenim planom občine določiti, da je dolžna izvrševati posebne naloge za uresničevanje ciljev, določenih z družbenim planom občine.

Če se izvrševanje takih nalog določi kot skupna obveznost več organizacij ali skupnosti ali organov občinske skupščine, te organizacije, skupnosti in organi sporazumno določijo vzajemne pravice in obveznosti in svojo skupno ter posamično odgovornost za njihovo izvrševanje.

27. člen

Občinska skupščina Kočevje ne more sprejeti odloka, drugega predpisa ali splošnega akta, s katerim se ustanavljajo obveze za proračun občine ali občinske sklade, če vnaprej niso določeni viri sredstev oziroma zagotovljena sredstva za pokrivanje teh obvez.

28. člen

Organi občinske skupščine Kočevje so odgovorni, da s predpisi in ukrepi, ki jih v okviru svojih pravic in dolžnosti sprejemajo za uresničevanje družbenega plana občine, zagotovijo splošne pogoje za čimbolj skladen in stabilen razvoj in da z njimi čimbolj spravijo v soglasje posebne interese in samostojno delovanje organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacijskih skupnosti s skupnimi interesi in cilji razvoja, predvidenega v družbenem planu občinske skupščine.

29. člen

Družbeni plani občine Kočevje so letni, srednjeročni in dolgoročni.

30. člen

Družbeni plan občine Kočevje sprejemajo enakopravno zbori občinske skupščine Kočevje.

Predlog družbenega plana občine da občinski izvršni svet dela, samoupravnih interesnih skupnostih, krajevnih skupnostih in drugih dela samoupravnih interesnih skupnostih, krajevnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih.

Po obravnavi, ki ne more biti krajša od 30 dni, predloži občinski izvršni svet predlog družbenega plana občine s pripombami in mnenji izjavne obravnave zborom občinske skupščine Kočevje.

Zbori občinske skupščine Kočevje morajo obravnavati pripombe in mnenja, ki so se izoblikovala v javni razpravi.

31. člen

Predpise in ukrepe, ki jih sprejemajo organi občinske skupščine Kočevje v okviru svojih pravic in dolžnosti za uresničevanje družbenega plana občine, morajo praviloma sprejeti hkrati z družbenim planom občine.

b) Prostorninski plan

32. člen

S prostorninskim planom zagotavljajo delovni ljudje in občani smotno gospodarjenje prostorov, varstvo okolja ter urejanje naselij in prostora z namenom, da se uskladijo potrebe za delo, stanovanje, počitek, kulturo in rekreacijo ter tako ustvarijo pogoje za smotrni razvoj vseh območij občine in zagotavljajo skladnost družbenih in posebnih interesov.

33. člen

Prostorninski plan enakopravno sprejemajo zbori občinske skupščine Kočevje.

Predlog prostorninskega plana da občinski izvršni svet v javno obravnavo delovnim ljudem v organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih, v samoupravnih interesnih skupnostih in drugih organizacijah in skupnostih.

Po javni obravnavi, ki ne more biti krajša od 60 dni, predloži občinski izvršni svet predlog prostorninskega plana s pripombami in mnenji delovnih ljudi zborom občinske skupščine.

Zbori občinske skupščine morajo pred obravnavo predloga prostorninskega plana obravnavati pripombe in mnenja iz javne razprave in o njih zavzeti svoja stališča.

Ce zbori občinske skupščine ne sprejmejo pripomb in mnenj iz javne razprave, morajo s svojimi razlogi potem seznaniti tiste, ki so pripombe oziroma mnenja dali.

3. Financiranje skupnih in splošnih družbenih potreb

34. člen

Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in drugi delovni ljudje v krajevnih, interesnih in drugih organizacijah in skupnostih, v društvih v občini Kočevje odločajo o obsegu, vsebini in načinu zadovoljevanja svojih skupnih potreb ter združujejo svoje delo in sredstva za te namene in z referendumom ter z drugimi oblikami osebnega opredeljevanja, s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem določajo način uporabe teh sredstev.

35. člen

Splošne družbene potrebe v občini se financirajo iz davkov, taks, in drugih dajatev, ki so dohodek proračuna občine.

36. člen

Iz proračuna občine Kočevje se financirajo zlasti:

- delovanje občinske skupščine, upravnih organov ter organizacij in pravosodnih organov v občini,
- narodna obramba in splošni ljudski odpor iz pristojnosti občine,
- varstvo borcev iz pristojnosti občine,
- programi aktivnosti Socialistične zveze delovnega ljudstva, ZMS, ZZB NOV, ZRVS,
- dopolnilna sredstva za krajevne skupnosti,
- komunalne dejavnosti v občini, katerih financiranje ni mogoče prenesti na koristnika komunalnih uslug,
- intervencije v gospodarstvu zaradi zaščite življenjskega standarda delovnih ljudi,
- sodelovanje občine pri financiranju določenih potreb družbenih služb, kadar gre za obveznosti občine, ki izhajajo iz družbenih dogovorov in iz zakonov,
- z zakonom določeno sodelovanje občine pri združevanju, graditvi in rekonstrukciji za varstvo pred elementarnimi neugodami.

37. člen

Obseg, višina in namen dohodkov za splošne družbene potrebe se določijo s proračunom občine.

38. člen

Predlog proračuna občine da občinski izvršni svet v obravnavo, ki ne sme biti krajša od 30 dni, delavcem v temeljnih organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih, krajevnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih.

Po javni obravnavi predloži občinski izvršni svet predlog proračuna s pripombami in mnenji delovnih ljudi in občanov zborom občinske skupščine.

Občinska skupščina mora pred obravnavo predloga proračuna občine, obravnavati pripombe in mnenja, ki so se izoblikovala v javni razpravi in o njih zavzeti svoja stališča.

Svoja stališča, mnenja in predloge k predlogu proračuna občine

uveljavljajo delovni ljudje in občani tudi preko svojih delegatov v zborih občinske skupščine in s tem uresničujejo svojo ustavno pravico, da v okviru z zakonom določenega sistema, virov in vrst davkov in drugih dajatev samostojno odločajo o obsegu in načinu financiranja splošnih družbenih potreb v občini Kočevje.

4. Krajevna skupnost

39. člen

Krajevna skupnost je temeljna samoupravna skupnost, v kateri se na samoupraven način organizirajo delovni ljudje in občani, ki živijo ali delajo na določenem območju. S samoupravnim sporazumevanjem in na druge načine se povezujejo s temeljnimi organizacijami združenega dela, samoupravnimi interesnimi skupnostmi, krajevnimi skupnostmi in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi, ki so zainteresirane za sodelovanje in so dolžne sodelovati pri zadovoljevanju določenih skupnih interesov, potreb in nalog delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti ter delovni ljudje, združeni v družbeno-političnih organizacijah in društvih. Delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti s sodelovanju z drugimi samoupravnimi skupnostmi in organizacijami neposredno zadovoljujejo svoje določene osebne in skupne potrebe, odločajo o uresničevanju svojih skupnih interesov, sodelujejo pri odločanju o vprašanih skupnega pomena v občini in v širših družbeno-političnih skupnostih.

40. člen

Svoje skupne potrebe in interese delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti zadovoljujejo in uresničujejo na svojih zborih in samoupravnih organih, v krajevnih organizacijah Socialistične zveze delovnega ljudstva in drugih družbeno-političnih in družbenih organizacijah, v društvih, v skupnostih potrošnikov in uporabnikov določenih dobrin in storitev, na zborih stanovalcev v hišnih svetih in v stanovanjskih skupnostih, z referendumom, s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori, v delegaciji in po delegatih v organizacijah združenega dela, ki opravljajo dejavnosti ali zadeve posebnega družbenega interesa v samoupravnih interesnih skupnostih in v občini ter širših družbeno-političnih skupnostih. Izvrševanje določenih skupnih potreb in interesov delovni ljudje in občani poverjajo organom in delovnim telesom krajevne skupnosti.

41. člen

Krajevna skupnost se ustanovi v naselju, delu mesta, za več naselij, ki so med seboj gospodarsko, urbanistično, komunalno in kulturno povezana in kjer so podani še drugi pogoji, ki zagotavljajo možnosti za uresničevanje skupnih interesov delovnih ljudi in občanov.

Delovni ljudje in občani posameznega naselja ali več naselij ustanovijo krajevno skupnost, se združijo z drugo krajevno skupnostjo ali del priključijo k drugi krajevni skupnosti na podlagi razprave, sprejetih stališč in dogovora v organizaciji Socialistične zveze delovnega ljudstva.

42. člen

Pobudo za ustanovitev, združitvev krajevnih skupnosti ali priključitev dela krajevne skupnosti k drugi krajevni skupnosti lahko dajo:

- svet krajevne skupnosti,
- krajevna organizacija Socialistične zveze delovnega ljudstva,
- 50 delovnih ljudi in občanov, ki živijo ali delajo na območju, za katero se predlaga ustanovitev, združitvev ali priključitev dela krajevne skupnosti drugi krajevni skupnosti oziroma 5 % delovnih ljudi in občanov, ki živijo ali delajo na območju, za katero se predlaga združitvev ali priključitev.

Pobudo za združitvev dveh ali več krajevnih skupnosti ali priključitev dela krajevne skupnosti drugi krajevni skupnosti morajo podati delovni ljudje in občani iz območja vsake krajevne skupnosti, ki se želi združiti, pobudo za priključitev k drugi krajevni skupnosti pa morajo podpreti tudi delovni ljudje in občani iz tiste krajevne skupnosti, h kateri se namerava priključiti del območja druge krajevne skupnosti.

Krajevna organizacija Socialistične zveze delovnega ljudstva mora o pobudi za ustanovitev, združitvev krajevnih skupnosti ali priključitev dela krajevne skupnosti k drugi krajevni skupnosti uvesti na teh območjih javno razpravo.

43. člen

O ustanovitvi ali združitvi krajevnih skupnosti odločajo zbori delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti. Zbori delovnih ljudi in občanov veljavno sklepajo o ustanovitvi ali združitvi z drugo krajevno skupnostjo, če je na njih navzočih vsaj 10% delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti oziroma na območju, za katero je zbor sklican.

Sklep o ustanovitvi ali združitvi z drugo krajevno skupnostjo sprejmejo zbori z večino glasov navzočih delovnih ljudi in občanov. Če o statutnih spremembah krajevnih skupnosti sklepa več zborov delovnih ljudi in občanov, morajo vsi zbori sprejeti sklep v enakem besedilu.

44. člen

Zbor delovnih ljudi in občanov, ki sklepajo o ustanovitvi krajevnih skupnosti, skliče predsednik krajevnih organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva.

45. člen

Krajevna skupnost je pravna oseba.

46. člen

Krajevna skupnost ima svoj statut.

Osnutek statuta pripravi izvršni organ krajevnih skupnosti in ga predloži krajevni organizaciji SZDL, da organizira in izvede javno razpravo o osnutku statuta krajevnih skupnosti.

Po zaključku javne razprave izvršni organ krajevnih skupnosti na podlagi pripomb, stališč in mnenj danih v javni razpravi, sestavi predlog statuta.

Statut sprejme samoupravni organ krajevnih skupnosti. Statut krajevnih skupnosti je sprejet, če je zanj glasovalo najmanj dve tretjini od delegatov v samoupravnem organu krajevnih skupnosti.

47. člen

Statut krajevnih skupnosti podrobneje določa:

- pravice in dolžnosti krajevnih skupnosti ter način njihovega uresničevanja,
- območje, organizacijo in naloge organov krajevnih skupnosti,
- način urejanja odnosov z organizacijami združenega dela in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi,
- način oblikovanja in sprejemanja programov in planov razvoja krajevnih skupnosti,
- oblike in nosilce samoupravnega sporazumevanja,
- način zagotavljanja javnosti dela in obveščanja,
- način zbiranja in odločanja o uporabi sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevni skupnosti v skladu s programi razvoja krajevnih skupnosti,
- vprašanja, o katerih delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti odločajo na referendumu,
- druga temeljna vprašanja, ki so pomembna za delovanje krajevnih skupnosti in življenje delovnih ljudi in občanov v njej.

48. člen

Delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti odločajo o vsebini in načinu zadovoljevanja ter solidarnega uresničevanja svojih določenih skupnih potreb, interesov in nalog na področju medsebojnih odnosov v naselju, gospodarjenja s prostorom, urbanističnega programiranja in urejanja naselij, otroškega in socialnega varstva, zdravstvenega varstva, vzgoje in izobraževanja, prosvete in kulture, telesne kulture ter rekreacije, varstva kulturnih ter zgodovinskih spomenikov, stanovanjske politike in upravljanja stanovanj, komunalnih in drugih dejavnosti za neposredno zadovoljevanje njihovih potreb ter potreb družin in gospodinjstev, varstva interesov potrošnikov in uporabnikov, organizacije splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite, varstva naravnega okolja, upravljanja družbenega premoženja, javnega obveščanja ter drugih področij skupnega življenja in dela.

Skupne potrebe, interese in naloge na posameznih področjih skupnega življenja in dela opredeljujejo delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti s statutom te skupnosti.

49. člen

Delovni ljudje v krajevni skupnosti sprejemajo programe in plane razvoja krajevnih skupnosti, s katerimi določijo tudi način združevanja in uporabe sredstev in dela za uresničevanje posameznih skupnih nalog.

50. člen

Za zadovoljevanje in uresničevanje določenih skupnih potreb, interesov in nalog delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti s samoupravnim sporazumom in družbenim dogovorom na podlagi programa in plana razvoja krajevnih skupnosti ter v skladu s statutom te skupnosti oziroma občine, združujejo svoja sredstva z delom dohodka, ki ga za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevni skupnosti namenijo delavci temeljnih organizacij združenega dela z območja krajevnih skupnosti in temeljne organizacije združenega dela, katerih delavci živijo na območju te krajevnih skupnosti, s sredstvi, ki se na podlagi družbenega plana občine, programov in planov samoupravnih interesnih skupnosti in organizacij združenega dela določijo za uresničevanje programa krajevnih skupnosti in za zadovoljevanje komunalnih, socialnih in drugih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti, z delom davkov, taks in drugih dajatev, zbranih na območju krajevnih skupnosti, ki jih občina odstopi krajevni skupnosti za uresničevanje njenih nalog v skladu s plani in programi iz proračuna občine, s prostovoljno združenimi sredstvi družbeno-političnih in družbenih organizacij, združenj in društev v krajevni skupnosti in z drugimi sredstvi.

Delovni ljudje in občani tudi sami prispevajo določena sredstva s samoprispevkom ali na drug način.

Delovni ljudje in občani odločajo o programu uporabe sredstev prispevka za uporabo mestnega zemljišča.

51. člen

Občinska skupščina vsako leto določi z odlokom višino sredstev od dohodka od davkov, taks in drugih davščin, ki jih odstopa krajevnim skupnostim za uresničevanje njihovih nalog in funkcionalno dejavnost krajevnih skupnosti.

Občinska skupščina s posebnim predpisom določi merila in kriterije za udeležbo posamezne krajevnih skupnosti na sredstvih, namenjenih za funkcionalno dejavnost krajevnih skupnosti, upoštevajoč območje ter število delovnih ljudi in občanov.

52. člen

Na dopolnilnih sredstvih občinskega proračuna so lahko udeležene krajevne skupnosti, v katerih samoprispevek, del dohodka temeljnih organizacij združenega dela in drugi dohodki ne zadostuje za financiranje njihovih nalog, določenih v delovnih programih, ki so usklajeni s programi občine in mesta.

53. člen

Krajevna skupnost razpolaga s svojimi sredstvi samostojno in jih razporeja s finančnim načrtom v skladu s svojim delovnim programom.

Namenska sredstva se razporejajo za namene, za katere so bila dana.

Predlog delovnega programa in finančnega načrta krajevnih skupnosti obravnavajo delovni ljudje na svojih zbiorih, sprejme pa ga organ samoupravljanja v krajevni skupnosti.

54. člen

Krajevne skupnosti lahko združujejo svoja sredstva, razen sredstev, ki se namensko zbirajo v krajevni skupnosti, v posebnem samostojnem skladu.

Sklad ustanovijo s samoupravnim sporazumom krajevnih skupnosti.

S sredstvi sklada razpolaga zbor delegatov krajevnih skupnosti. Sredstva se delijo po merilih, ki jih sprejme zbor delegatov krajevnih skupnosti.

Zaradi ustvarjanja in zagotavljanja materialnih in drugih pogojev za svoje življenje in delo se lahko delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti neposredno povezujejo v skupnosti krajevnih skupnosti, v katerih na samoupravni podlagi ugotovljajo, usklajujejo in uresničujejo interese skupnega pomena.

S samoupravnim sporazumom se lahko več krajevnih skupnosti dogovori tudi za oblikovanje lastnih skupnih služb ter določi organe za usmerjanje in nadzor nad delom teh služb.

Krajevne skupnosti lahko oblikujejo tudi posamezne skupne organe za opravljanje stalnih in občasnih nalog.

5. Samoupravne interesne skupnosti

55. člen

V občini Kočevje uresničujejo delovni ljudje neposredno in po svojih organizacijah in skupnostih svojo ustavno pravico, da

ustanovljajo samoupravne interesne skupnosti za zadovoljevanje svojih osebnih in skupnih potreb in interesov in za usklajevanje dela s temi skupnimi potrebami in interesi na področju, za katero so ustanovili samoupravno interesno skupnost.

Pravice, obveznosti in odgovornosti v medsebojnih odnosih v samoupravni interesni skupnosti se uredijo s samoupravnim sporazumom o njeni ustanovitvi, z njenim statutom in drugimi samoupravnimi akti.

Za zadovoljevanje svojih potreb in interesov v samoupravnih interesnih skupnostih plačujejo delovni ljudje in občani skupnosti prispevke iz svojih osebnih dohodkov in dohodka temeljnih organizacij združenega dela v skladu z namenom oziroma s cilji, katerim so namenjena ta sredstva.

56. člen

Če delovni ljudje ustanovijo samoupravno interesno skupnost za območje, ki je širše od območja občine Kočevje, se morajo pri samoupravnih interesnih skupnostih, ki po tem statutu v določenih zadevah kot zbor soodločajo z drugimi zbori občinske skupščine Kočevje, ustanoviti skupnosti za območje občine kot del te samoupravne interesne skupnosti.

57. člen

Z odlokom občinske skupščine, če jo za to pooblašča zakon, se lahko predpiše ustanovitev oziroma ustanovi samoupravna interesna skupnost, če so določene dejavnosti oziroma posli take skupnosti posebnega družbenega pomena, in določijo načela za njeno organizacijo, za medsebojne odnose v njej in predpiše obvezno plačevanje prispevka te skupnosti.

Dejavnosti, za katere je z odlokom na podlagi zakona določeno, da so posebnega družbenega pomena, mora samoupravna interesna skupnost opravljati na način, določen z zakonom.

58. člen

Če samoupravna interesna skupnost, ki opravlja določene dejavnosti ali posle posebnega družbenega pomena, ne odloči o vprašanju, od katerega je bistveno odvisno delo skupnosti, lahko občinska skupščina Kočevje pod pogoji in na način, določen z zakonom, s svojim sklepom začasno reši to vprašanje.

6. Dejavnosti posebnega družbenega pomena

59. člen

Z odlokom občinske skupščine Kočevje, če jo za to pooblašča zakon, se lahko določi, da so posamezne dejavnosti ali zahteve, ki jih opravljajo organizacije združenega dela, družbenih dejavnosti posebnega družbenega pomena, in način uresničevanja posebnega družbenega interesa in uresničevanja samoupravnih pravic delavcev v skladu s temi interesom.

Z odlokom občinske skupščine se lahko, če to zahteva poseben družbeni interes, uredi uresničevanje tega interesa v poslovanju organizacij združenega dela, ki se ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo, kadar je to poslovanje nenadomestljiv pogoj življenja in dela občanov ali dela drugih organizacij na določenem področju.

60. člen

Na področju komunalnih dejavnosti, energetike, vodnega gospodarstva, prometa in drugih dejavnosti materialne proizvodnje, lahko, če je trajno opravljanje teh dejavnosti nujno zaradi zadovoljevanja potreb določenih koristnikov, ustanovijo samoupravne interesne skupnosti, v katerih se uresničujejo skupni interesi, določeni s samoupravnim sporazumom.

7. Stanovanjsko gospodarstvo

61. člen

V samoupravni stanovanjski skupnosti se zagotavljajo in združujejo potrebna sredstva, odloča o razvoju stanovanjske skupnosti, zagotavlja uresničevanje programa tega razvoja, upravlja in gospodari s skladom stanovanjskih hiš s tem, da se zagotavlja smotno vzdrževanje, obnavljanje in gradnja stanovanj ter poslovnih prostorov, vpliva na politiko s tem in uresničuje druge skupne interese na področju stanovanjskega gospodarstva.

62. člen

Stanovalci stanovanjskih hiš v družbeni lastnini, lastniki delov takih hiš, pričakovalci stanovanj, organizacije združenega dela in

druge družbeno pravne osebe, ki vlagajo sredstva v družbeno stanovanjsko izgradnjo in organizacije, ki vzdržujejo stanovanja, uresničujejo svojo ustavno pravico, da v samoupravni stanovanjski skupnosti sodelujejo v skladu z zakonom in družbenim dogovorom neposredno in prek delegatov, ki jih sami volijo na področju stanovanjskega gospodarstva.

V samoupravno stanovanjsko skupnost se vključujejo tudi organizacije združenega dela, ki gradijo stanovanja, pa v interesu smotrne graditve pristopijo ob pogojih, določenih z družbenim dogovorom oziroma s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi samoupravne stanovanjske skupnosti.

63. člen

Občinska skupščina Kočevje načrtuje in zagotavlja razvoj stanovanjske graditve, sprejema urbanistično dokumentacijo, zagotavlja s prostorninskimi plani smotno izkoriščanje stavbnega zemljišča in povezuje vse dejavnike, ki sodelujejo pri gradnji stanovanj.

Občinska skupščina posveča skrb stanovanjskim potrebam občanov in družin, ki so po ustavi in zakonu deležni posebne družbene pomoči.

Občinska skupščina lahko z odlokom na podlagi zakona predpiše obveznost temeljnim organizacijam združenega dela in drugim zavarovancem, da iz dohodka izločajo in združujejo sredstva za graditev stanovanj in za pomoč delovnim ljudem in občanom z nižjimi dohodki pri graditvi in uporabi stanovanj.

8. Družbene dejavnosti

a) Vzgoja in izobraževanje

64. člen

Da bi organizirano zadovoljevali svoje osebne in skupne potrebe na področju vzgoje in izobraževanja, se delovni ljudje neposredno in po svojih organizacijah združenega dela in drugih organizacijah povezujejo z delavci vzgojno izobraževalnih organizacij s področja osnovnega, srednjega, višjega in visokega šolstva vzgojne izobraževalne skupnosti.

65. člen

Vzgoja in izobraževanje se uresničujejata z enotnim sistemom vzgoje in izobraževanja, ki ga določa zakon.

66. člen

Občinska skupščina ustanavlja osnovne šole in zagotavlja pogoje za njihovo delo.

Občinska skupščina mora zagotoviti uresničevanje ustavne pravice in dolžnosti do obveznega osnovnega šolanja mladine in odraslih.

67. člen

Otrokom in mladini z motnjami v telesnem in duševnem razvoju se zagotavlja brezplačna vzgoja in izobraževanje v posebnih šolah in ustreznih zavodih.

Mladini z motnjami v telesnem in duševnem razvoju se v skladu z odlokom občinske skupščine zagotavlja poklicno usposabljanje.

68. člen

Občinska skupščina skrbi, da se s štipendiranjem in kreditiranjem ter z drugimi načini izenačujejo materialni pogoji za uresničevanje pravice do izobraževanja. V ta namen spodbuja samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje o štipendiranju in kreditiranju.

b) Kultura

69. člen

Delovni ljudje samostojno v temeljnih organizacijah združenega dela in v vseh oblikah medsebojnega povezovanja v okviru samoupravne kulturne skupnosti skupaj z delavci v kulturi in organizacijami, ki opravljajo kulturno dejavnost zaradi posebnega družbenega interesa:

- oblikujejo programe kulturne dejavnosti,
- s samoupravnim sporazumevanjem združujejo sredstva,
- določajo pogoje, po katerih delovni ljudje, ki z osebnim delom samostojno opravljajo umetniško in drugo kulturno dejavnost,
- pri svojem delu uporabljajo družbena sredstva in način

sodelovanja teh delovnih ljudi z organizacijami združenega dela, ki opravljajo založniško, umetniško in drugo podobno kulturno dejavnost ter način in obseg sodelovanja teh delovnih ljudi v upravljanju teh delovnih organizacij in pri razpolaganju z rezultati skupno doseženega dohodka.

c) Telesna kultura

70. člen

Delovni ljudje v občini samostojno in po temeljnih organizacijah združenega dela in po drugih oblikah medsebojnega združevanja v okviru samoupravne telesnokulturne skupnosti zagotavljajo financiranje telesnokulturne dejavnosti, izgradnjo, vzdrževanje in upravljanje telesnokulturnih objektov, položaj vrhunskih športnikov in strokovnih kadrov, zdravstveno in socialno varstvo športnikov ter organizacijo zdravstvene službe zanje s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori v skladu z zakonom.

č) Zdravstveno varstvo

71. člen

Občinska skupščina skrbi za zdravstveno varstvo občanov in jim zagotavlja tiste oblike zdravstvenega varstva, ki jih ji nalagajo splošni predpisi in potrebe.

Občina posebej pospešuje razvoj preventivnega zdravstvenega varstva in zagotavlja zato potrebna materialna sredstva, v kolikor ni ta obveznost naložena drugim organizacijam.

72. člen

Občinska skupščina predpisuje za izvajanje zdravstvenega varstva splošne higienske in sanitarne ukrepe ter druge zdravstvene ukrepe, če ni predpisano, da take ukrepe predpisujejo organi širših družbeno-političnih skupnosti.

Občinska skupščina in njeni organi skrbijo za izvajanje vseh zdravstvenih ukrepov, če ni to po posebnih predpisih v pristojnosti širše družbeno-politične skupnosti.

d) Otroško varstvo

73. člen

Delovni ljudje samostojno v temeljnih organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih in v drugih oblikah medsebojnega povezovanja v samoupravni skupnosti otroškega varstva skupaj z delavci, ki opravljajo to dejavnost, oblikujejo program otroškega varstva, s samoupravnim sporazumevanjem združujejo sredstva za uresničevanje teh programov in za financiranje dejavnosti otroškega varstva.

e) Socialno varstvo

74. člen

Občinska skupščina in njeni organi skrbijo za organizacije socialno varstvene dejavnosti in socialnih služb, odpravljanja vzrokov in pojavov, ki povzročajo vzgojne in socialne probleme, varstvo družine, zlasti za varstvo otrok in mladoletnikov, varstvo občanov, ki niso zmožni, da bi sami skrbeli zase, za svoje pravice in za varstvo svojih koristi, usposabljanje in ustrezno zaposlitev oseb, ki so psihično ali fizično motene v svojem razvoju in zagotavlja v skladu z odlokom gmotno in drugo neposredno pomoč socialno ogroženim občanom.

f) Družbeno varstvo borcev in invalidov

75. člen

Občinska skupščina in njeni organi posvečajo posebno skrb borcem NOV, vojaškim vojnim invalidom, žrtvam fašističnega nasilja ter članom njihovih družin in borcem za severno mejo.

76. člen

Občinska skupščina in njeni organi spremljajo probleme in razmere borcev in invalidov NOV ter družin padlih borcev in skupaj z organizacijami združenj borcev NOV, organizacijami združenega dela in drugimi organizacijami, sprejemajo ukrepe za izboljšanje njihovih materialnih in stanovanjskih razmer ter za zdravstveno varstvo tistim, ki tega varstva nimajo iz drugega naslova.

9. Kadrovska politika in zaposlovanje

77. člen

Delovni ljudje v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih, družbeno-političnih organizacijah in drugih organizacijah in skupnostih ter v občinski skupščini so nosilci kadrovske politike v občini.

78. člen

Kadrovska politika v občini temelji na naslednjih načelih:

- odprtost in javnost,
- ustvarjanje najugodnejših pogojev, da delovni ljudje odločajo o kadrovski politiki,
- dolgoročno načrtovanje vzgoje potrebnih kadrov v skladu s potrebami združenega dela,
- izbor takih ljudi na odgovorne funkcije in delovna mesta, ki imajo moralno politične, strokovne in delovne kvalitete in ki s svojim delovanjem dokazujejo pripadnost samoupravnemu socializmu, nadaljnjemu razvoju, samoupravljanju in kreptivi položaja delavskega razreda in vseh delovnih ljudi,
- uporaba znanstvenih dognanj in drugih družbeno priznanih načel pri vodenju kadrovske politike.

79. člen

Delovni ljudje v temeljnih in drugih samoupravnih skupnostih in organizacijah uresničujejo kadrovsko politiko s svojimi neposrednimi samoupravnimi odločitvami na podlagi svojih splošnih samoupravnih aktov, samoupravnih sporazumov in družbenega dogovora o enotnih osnovah kadrovske politike v občini Kočevje.

80. člen

Delovni ljudje v Socialistični zvezi delovnega ljudstva in sindikatov določajo družbene kriterije za izbiro delegatov, zagotavljajo in uresničujejo demokratično predlaganje, izbiro in določanje kandidatov za člane delegacij in za opravljanje samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij v občini.

81. člen

Politiko zaposlovanja izvajajo v občini Kočevje temeljne organizacije združenega dela, komunalna skupnost za zaposlovanje, samoupravne skupnosti in organizacije in občinska skupščina.

10. Varstvo človekovega okolja

82. člen

Občinska skupščina skrbi za varstvo naravnega okolja, za njegovo ovrednotenje in oživiljanje ter zagotavlja v okviru svojih pristojnosti pogoje za preprečevanje zdravju škodljivih posledic, ki nastajajo v proizvodnji, porabi in prometu.

Varstvo človekovega okolja zagotavlja občinska skupščina tudi s prostorninskimi plani.

83. člen

Ustavna pravica človeka do zdravega življenjskega okolja se zagotavlja z organiziranim prizadevanjem vseh delovnih ljudi in občanov v občini za varstvo in izboljšanje človekovega okolja.

Občinska skupščina spodbuja in podpira vsako samoupravno organizirano prizadevanje delovnih ljudi in občanov v občini za varstvo in izboljšanje človekovega okolja.

III. POGLAVJE

DRUŽBENO-POLITIČNA UREDITEV OBČINE

1. Temeljna načela

84. člen

V občini Kočevje delavski razred in vsi drugi delovni ljudje uresničujejo oblast in opravljajo druge družbene zadeve z odločanjem v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih po delegatih v organih upravljanja organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem in po delegacijah in delegatih v občinski

skupščini, kot tudi z usmerjanjem in kontrolo organov, odgovornih občinski skupščini.

85. člen

Delovni ljudje se v občini na samoupravni podlagi organizirajo v organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti in druge samoupravne organizacije ter skupnosti in določajo, katere skupne interese, pravice in dolžnosti uresničujejo v njih.

Z ustavo in s tem statutom se določijo skupni interesi in funkcije oblasti ter opravljanje drugih družbenih zadev, ki jih delovni ljudje uresničujejo v občinski skupščini.

86. člen

Organizacija in upravljanje v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih mora biti tako urejena, da delovni ljudje v vsakem delu delovnega procesa in v vsakem delu organizacije oziroma skupnosti odločajo o vprašanih svojega dela ter skupne interese in izvršujejo kontrolo nad izvrševalnim sklepom in nad delom vseh organov in služb teh organizacij in skupnosti.

87. člen

Funkcije oblasti in upravljanja drugih družbenih zadev v občini izvršuje občinska skupščina in njej odgovorni organi.

Sodno funkcijo opravljajo redna sodišča kot organi državne oblasti in samoupravna sodišča.

88. člen

Občinska skupščina in njej odgovorni organi izvršujejo svoje funkcije na podlagi in v okviru ustave, zakonov in tega statuta.

Državni organi imajo do organizacij združenega dela in do samoupravnih organizacij in skupnosti samo pravice, določene na podlagi ustave.

89. člen

Nihče ne more izvrševati samoupravne, javne in druge družbene funkcije in javna pooblastila, če mu je ne poverijo v skladu z ustavo, zakonom oziroma statutom delovni ljudje ali občinska skupščina.

90. člen

Vsi organi in organizacije ter drugi nosilci samoupravnih in drugih družbenih funkcij izvršujejo svoje funkcije na podlagi in v okviru ustave, zakonov oziroma statuta in danih pooblastil in odgovarjajo za njihovo izvrševanje.

Vsi nosilci samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij so pri delu in izvrševanju svojih funkcij pod družbenim nadzorstvom.

Vsak izvoljeni ali imenovani nosilec samoupravne, javne ali druge družbene funkcije je osebno odgovoren za njeno izvrševanje in je lahko odpoklican ali zamenjan, ima pa pravico, da da odstavo in jo obrazloži.

Z zakonom in samoupravnimi akti se določajo vrste in pogoji odgovornosti nosilcev samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij ter način in postopek uresničevanja njihove odgovornosti.

91. člen

Delavec, ki je izbran oziroma imenovan na samoupravno ali drugo družbeno funkcijo, katere izvrševanje zahteva, da začasno preneha delati v organizaciji združenega dela ali delovni skupnosti, ima pravico, da se po prenehanju funkcije vrne na delo v isto organizacijo združenega dela oziroma delovno skupnost na svoje prejšnje delovno mesto ali drugo delovno mesto, ki odgovarja njegovim sposobnostim in njegovi strokovnosti.

92. člen

Delo državnih organov in organov upravljanja organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter organov družbeno-političnih organizacij in društev je javno.

Način zagotavljanja javnosti se določi z zakonom in samoupravnimi akti.

Z zakonom in samoupravnimi akti se določajo zadeve in podatki, ki pomenijo tajnost ali se ne smejo objavljati.

2. Oblike neposrednega sodelovanja ljudi pri opravljanju funkcije oblasti in opravljanja družbenih zadev

93. člen

Delovni ljudje in občani v občini sodelujejo pri opravljanju funkcije oblasti in opravljanju družbenih zadev, ki so jih s tem

statutom prenesli na občinsko skupščino, na zborih delovnih ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, v javnih razpravah, v anketah in z referendumom.

Občinska skupščina z odlokom podrobneje določi način in postopek neposrednega sodelovanja delovnih ljudi in občanov pri izvrševanju funkcije oblasti in upravljanju družbenih zadev.

3. Samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje

94. člen

Prosto in enakopravno samoupravno urejanje medsebojnih odnosov ter usklajevanje skupnih in splošnih interesov delovnih ljudi in njihovih samoupravnih organizacij in skupnosti s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem predstavljata eno izmed bistvenih elementov družbenega sistema samoupravljanja in pomembno obliko uresničevanja socialistične samoupravne demokracije.

95. člen

S samoupravnimi sporazumi delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in delovni ljudje v samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih v okviru samoupravnih pravic svobodno, neposredno in enakopravno združujejo delo in sredstva ter s tem v zvezi urejajo medsebojna razmerja, usklajujejo medsebojne interese v družbeni delitvi dela, v družbeni reprodukciji, določajo osnove in merila, po katerih usklajujejo svoje interese s skupnimi in v zvezi s temi določajo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti ter ukrepe za njihovo uresničevanje.

Ta samoupravni sporazumi sklenejo v imenu udeležencev njihovi pooblašteni organi.

96. člen

Z družbenimi dogovori organizacije združenega dela, gospodarska zbornica in druge organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, druge samoupravne organizacije in skupnosti, organi občinske skupščine, sindikati in druge družbeno-politične organizacije ter druge družbene organizacije zagotavljajo in usklajujejo samoupravno urejanje družbeno ekonomskih odnosov, ki so širšega skupnega pomena za udeležence dogovora ali ki so širšega družbenega pomena.

Družbeni dogovor sklenejo v imenu udeležencev njihovi pooblašteni organi.

97. člen

Občinska skupščina spodbuja samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje in lahko določi, da so določene organizacije in skupnosti dolžne izvesti postopek za samoupravno sporazumevanje oziroma za družbeno dogovarjanje.

4. Družbeno-politične organizacije v občini

98. člen

Družbeno-politične organizacije so eden od temeljev družbeno-političnega sistema v občini. S svojo vlogo zagotavljajo delovnim ljudem in občanom, da neposredno politično odločajo in razvijajo socialistične samoupravne odnose, uresničujejo svoboščine, pravice in dolžnosti, preprečujejo in odstranjujejo vzroke vseh pojavov, ki ovirajo razvoj socialističnih družbeno-ekonomskih in političnih samoupravnih odnosov, uresničevanje samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, delavsko in družbeno kontrolo nad delovanjem vseh voljenih teles in njihovih organov ter strokovnih služb, uresničevanje načela javnosti in odgovornosti za njihovo delovanje.

99. člen

Delovni ljudje in občani se za doseganje svojih kratkoročnih in dolgoročnih socialističnih ciljev in interesov svobodno politično združujejo in organizirajo v družbeno-politične organizacije, da bi organizirano oblikovali politiko za vsestranski socialistični samoupravni razvoj občine in širše družbeno-politične skupnosti.

100. člen

Delovni ljudje in občani se združujejo v zvezo ZK, SZDL, Zvezo sindikatov, ZZB NOV, ZMS, ZRVS ter v drugih družbenih in društvenih organizacijah. V teh organizacijah delujejo javno in z demokratičnimi metodami.

101. člen

Zveza komunistov, organizirana v osnovnih organizacijah in aktivih zveze komunistov, v temeljnih organizacijah združenega dela ter krajevnih skupnostih, v organih samoupravljanja, v organih družbeno-političnih organizacij, družbenih organizacij in društev, je enotna organizacija zveze komunistov v občini in tvori občinsko konferenco ter deluje kot organizirana vodilna in idejnopolitična sila in avantgarda delavskega razreda v občini. Oblikuje socialistično družbeno demokratično zavest, razčlenjuje in ocenjuje obstoječe družbene odnose in vsa vprašanja, ki imajo družbeni pomen, ocenjuje njihovo idejnopolitično vsebino, še posebej pa spremlja uresničevanje kadrovske politike, ki po načelu celovitosti kadrovskih kriterijev poleg strokovnih kvalitiet vključuje kot odločujoče tudi družbeno-politične in moralne lastnosti kandidatov, usmerja graditev družbenih odnosov. Svojo vodilno vlogo uresničuje z javnim delovanjem in z močjo idejnopolitičnega vpliva v boju za akcijsko enotnost vseh socialističnih sil. To zagotavlja z aktivnostjo svojih članov pri izpolnjevanju programskih ciljev in nalog v vseh samoupravnih in interesnih skupnostih v občini, v delovanju skupščine in vseh drugih samoupravnih organov, v družbeno-političnih organizacijah, v temeljnih organizacijah združenega dela, v samoupravnih delovnih skupnostih, v krajevnih skupnostih, v družbenih organizacijah in društvih.

102. člen

Socialistična zveza delovnega ljudstva je najširša organizirana demokratična zveza vseh organiziranih socialističnih sil ali z Zvezo komunistov na čelu in vseh socialistično usmerjenih delovnih ljudi in občanov, ki temelji na organizacijah SZDL v krajevni skupnosti organiziranih tako, da združujejo delavca in občana.

V njej organizirane socialistične sile ter socialistično usmerjeni delovni ljudje in občani oblikujejo skupna stališča, sklepajo družbeno-ekonomske in politične dogovore, usklajujejo družbeno-politične akcije za graditev samoupravne socialistične družbe, zavzemajo se za nemoteno delovanje in krepitev delegatskega sistema, za demokratičnost volilnega sistema in kadrovske politike ter za kar najbolj neposredno upravljanje delovnih ljudi z družbenimi zadevami.

Za uresničevanje sprejetih stališč, sklenjenih dogovorov in domenjenih akcij se najtesneje in neposredno povezujejo s temeljnimi delegacijami in delegati za vsa delegatsko oblikovana telesa v delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in občinski skupščini in jih mobilizirajo za njih uresničenje. Delegatsko oblikovanim telesom in njihovim izvršilnim in delovnim programom sporočajo sprejeta stališča, sklenejo dogovore in dogovorjene akcije ter terjajo, da jih upoštevajo v svojem samoupravnem in oblastnem delovanju.

Socialistična zveza delovnega ljudstva je nosilka oblikovanja delegatskega sistema, kadrovskih priprav in kandidacijskega postopka pri oblikovanju delegacij, kadrovske politike ter programskih usmeritev razvoja občine.

103. člen

Člani SZDL sprožijo in obravnavajo vprašanja vseh področij družbenega delovanja in življenja, v organizacijah SZDL neposredno izražajo svoja mnenja, stališča, predloge in pobude, sprejemajo politične sklepe in programe svojih akcij za usmerjanje in uresničevanje družbenega razvoja. S krepitvijo odgovornosti vseh nosilcev družbenih funkcij se bori za odstranjanje škodljivih družbenih pojavov.

104. člen

Za učinkovito in uspešno opravljanje nalog Socialistične zveze delovnega ljudstva, oblikujejo v SZDL organizirane socialistične sile ter socialistično samoupravno usmerjeni delovni ljudje in občani ustrezna telesa in organe v SZDL.

Materijska sredstva in pogoje za delovanje teles in organov SZDL zagotavljajo delovni ljudje in občani po občinski skupščini v proračunu občine in v programu razvoja občine.

105. člen

Delavci, združeni v sindikatih kot najširši organizaciji delavskega razreda v občini, si organizirano prizadevajo s svojo odločilno vlogo vplivati na samoupravno odločanje v razmerjih, sredstvih in sadovih svojega dela. Za ta namen se bore zlasti za uresničevanje z ustavo določenega položaja delavcev in socialističnih samoupravnih odnosov ter za odločujočo vlogo delavcev v upravljanju družbene reprodukcije; za uresničevanje interesov in samoupravnih ter

drugih pravic delavcev na vseh področjih dela in življenja; za zagotavljanje enakopravnosti delavcev v združevanju dela in sredstev; ustvarjanju in delitvi dohodka po skupnih merilih za delitev skladno z delovnimi rezultati; za samoupravno povezovanje različnih področij družbenega dela; za razvijanje produktivskih sil in za dvig produktivnosti dela; za samoupravno povezovanje različnih področij družbenega dela; za razvijanje produktivskih sil in za dvig produktivnosti dela; za samoupravno usklajevanje posameznih, skupnih in splošnih družbenih interesov; za dvig kulture in izobrazbe ravni delavcev in za njihovo usposabljanje za opravljanje samoupravnih in drugih družbenih funkcij; za demokratično predlaganje in določanje kandidatov za delegate v organe upravljanja v organizacijah združenega dela in v drugih samoupravnih organizacijah združenega dela in v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih in kandidatov za delegacije v te organizacije in skupnosti ter delegate v skupščine družbeno-političnih in samoupravnih interesnih skupnosti; za najširšo udeležbo delavcev v izvrševanju oblastne funkcije in v upravljanju z drugimi družbenimi zadevami; za učinkovito delovanje samoupravne delavske kontrole; za uresničevanje interesov delavskega razreda v kadrovske politiki; za zagotavljanje socialne varnosti in za dvig življenjskega standarda delavcev kot tudi za razvijanje in krepitev solidarnosti; za dvig razredne zavesti in odgovornosti samoupravljalcev.

Dajejo iniciativo za samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje ter sodelujejo v tem sporazumevanju s predlogi in stališči.

Sindikati v občini so sestavni del samoupravljanja, njihova politična opora pa tudi organizirana kontrola delavcev, kako se upoštevajo in uresničujejo njihovi interesi.

Organizacije združenega dela in druge delovne ter samoupravne skupnosti uredijo v svojih statutih in drugih splošnih aktih dolžnosti samoupravnih, izvršilnih in drugih organov v razmerju do sindikata, da bi tudi tako omogočali njihovo nemoteno delovanje pri uresničevanju njihove funkcije, ki je opredeljena z ustavo, zakoni in tem statutom.

Občinska skupščina in njeni organi ter drugi samoupravni organi na ravni občine so dolžni obravnavati pobude in predloge sindikatov, ki jih le-ti dajejo prek občinskega sveta Zveze sindikatov in obvestiti predlagatelje o svojem gledišču.

106. člen

Zveza združenj borcev NOV je prostovoljna organizacija udeležencev NOV - borcev in vojaških vojni invalidov.

Združenje borcev NOV se skladno s programom ZK Jugoslavije bori za razvijanje pridobitev NOB in socialistične revolucije ter jih prenaša tudi na mlade generacije, bori se za krepitev nacionalne enakopravnosti, bratstva in enotnosti, za samostojen in svoboden razvoj družbe, za obrambo svobode, nedotakljivosti in suverenosti v graditvi socialističnih samoupravnih družbenih odnosov.

107. člen

Zveza mladine v občini združuje mladino v mladinskih organizacijah v temeljnih organizacijah združenega dela samoupravnih delovnih skupnostih in krajevni skupnosti, jo socialistično samoupravno usmerja ter jo aktivno vključuje v okviru SZDL in Zveze sindikatov v družbeno-politično delovanje in v samoupravni socialistični razvoj občine in širših družbeno-političnih skupnosti.

Mladina v ZMS razvija svojo aktivnost za uresničevanje svojih interesov na temeljih socialističnih družbenih interesov.

Z neposredno in demokratično aktivnostjo v ZMS in v družbeno-političnem in samoupravnem delovanju mladi ljudje razvijajo socialistično zavest, se usposabljujejo in samostojno ter z vso odgovornostjo sodelujejo v razvijanju samoupravnih družbenih odnosov.

108. člen

Zveza rezervnih vojaških starešin je organizacija, ki združuje rezervne vojaške starešine. Aktivno deluje za usposabljanje svojih članov, delovnih ljudi in občanov za splošni ljudski odpor.

109. člen

Ostale družbene in društvene organizacije ter društva združujejo občane in delujejo v skladu z družbenimi potrebami po svojih statutih in na temelju programa socialistične zveze delovnega ljudstva ter v svojem delovanju utrjujejo in usmerjajo socialistično samoupravno dejavnost članov, ki jih združujejo.

5. Skupščinski sistem

110. člen

Zaradi neposrednega uresničevanja svojih pravic, dolžnosti in odgovornosti ter organizirane udeležbe pri opravljanju funkcij občinske skupščine oblikujejo delovni ljudje v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih svoje delegacije.

111. člen

Delegacije oblikujejo:

1. delovni ljudje v temeljnih organizacijah združenega dela in v delovnih skupnostih, ki opravljajo zadeve skupnega pomena za več temeljnih organizacij združenega dela,
2. delovni ljudje, ki delajo v kmetijski, obrtni in v podobnih dejavnostih z delo nima sredstvi, na katerih ima kdo lastninsko pravico, skupaj z delavci, s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva, organizirani v skupnosti in druge, z zakonom določene oblike združevanja,
3. delovni ljudje v delovnih skupnostih državnih organov, družbeno-političnih organizacij in društev ter v drugih delovnih skupnostih, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela, kakor tudi aktivne vojaške osebe in civilne osebe v službi v oboroženih silah Socialistične federativne republike Jugoslavije, na način, določen z ustavo in zakonom,
4. delovni ljudje v krajevnih skupnostih.

V organizacijah združenega dela s področja izobraževanja sodelujejo pri oblikovanju delegacij študentje in dijaki pod pogoji in na način, ki ga določa zakon.

Delegacije oblikujejo tudi delovni ljudje, ki trajno delajo v delu temeljne organizacije združenega dela, ki ni na območju občine, na katerem je sedež te organizacije.

V temeljni organizaciji združenega dela oziroma delovni skupnosti z majhnim številom delovnih ljudi opravljajo funkcijo delegacije vsi delovni ljudje.

112. člen

Člane delegacije volijo delovni ljudje v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih iz sestave teh organizacij in skupnosti neposredno in s tajnim glasovanjem.

Temeljne samoupravne organizacije in skupnosti določajo v svojih statutih število članov in sestavo svoje delegacije, kot tudi način izvolitve in odpoklica delegacije.

Sestav delegacije mora biti tak, da so v njem zastopani delavci iz vseh delovnih procesov dela in da odgovarja socialnemu sestavu temeljne samoupravne organizacije oziroma skupnosti.

Člani delegacije se volijo za 4 leta.

V delegacijo temeljne organizacije združenega dela ne morejo biti voljeni delovni ljudje na vodilnih delovnih mestih v tej organizaciji, ki po tej ustavi ne morejo biti člani delavskega sveta oziroma drugega ustreznega organa upravljanja.

Nihče ne more biti več kot dvakrat zaporedoma voljen za člana delegacije iste samoupravne organizacije oziroma skupnosti.

113. člen

Izhajajoč iz interesov in smernic temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti in upoštevajoč interese drugih samoupravnih organizacij in skupnosti in splošne družbene interese in potrebe, določa delegacija temeljna stališča za delo delegatov v skupščini in za njegovo sodelovanje pri odločanju.

Delegacija je dolžna, da o svojem delu in o delu delegatov v skupščini obvešča delovne ljudi v temeljni samoupravni organizaciji oziroma skupnosti in je za svoje delo njim odgovorna.

Delegacija sodeluje z delegacijami drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, da se sporazumno najdejo skupne rešitve za vprašanja iz pristojnosti občinske skupščine in sporazumno rešijo druga vprašanja skupnega pomena.

114. člen

Ena ali več delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti, ki so povezane z delom ali z drugimi skupnimi interesi ali z interesi v občini, delegirajo iz sestava delegacij delegate v enotni zbor združenega dela in v zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine po postopku in način, ki ga določa v skladu z ustavo in zakonom odlok občinske skupščine.

Število delegatov se določa v sorazmerju s številom delovnih ljudi v temeljnih samoupravnih organizacijah oziroma skupnostih, pri čemer je treba zagotoviti odgovarjajočo zastopanost posameznih področij družbenega dela.

115. člen

V družbeno-politični zbor občinske skupščine delegirajo svoje delegate delavci in drugi delovni ljudje ter občani, ki so organizirani v družbeno-političnih organizacijah, združenjih, v Socialistični zvezi delovnega ljudstva, ali ki so člani organizacij SZDL.

Družbeno-politične organizacije sporazumno določajo v okviru socialistične zveze delovnega ljudstva enotno listo kandidatov za delegate v družbeno-politični zbor občinske skupščine.

O izbiri teh kandidatov se izjavijo delovni ljudje in občani neposredno s tajnim glasovanjem.

Nihče, ki je izvoljen za delegata za 4 leta, ne more biti več kot dvakrat delegat občinske skupščine Kočevje.

Funkcija delegata občinske skupščine Kočevje je nezdružljiva z drugimi z zakonom določenimi funkcijami v organih občine.

116. člen

Pri zavzemanju stališč o vprašanjih, o katerih se odloča v skupščini občine, ravnajo delegati v skladu s smernicami svojih samoupravnih organizacij in skupnosti izraženimi v temeljnih stališčih delegacij oziroma v skladu s smernicami družbeno-političnih organizacij, ki so jih delegirale, kakor tudi v skladu s skupnimi in splošnimi družbenimi interesi in potrebami, vendar so samostojni pri opredelitvi in glasovanju.

Delegat je dolžan o delu občinske skupščine in o svojem delu obveščati delegacije in temeljne samoupravne organizacije in skupnosti oziroma družbeno-politične organizacije, ki so ga delegirale in jim je odgovoren za svoje delo.

117. člen

Delegacija, vsak njen član in delegat v občinski skupščini, se lahko odpokliče.

Odpoklic članov delegacije in delegata se načeloma opravi na način in po postopku, ki velja za izvolitev delegacije in delegata.

Delegacija, vsak njen član in delegat lahko dajo ostavko.

IV. POGlavJE

OBČINSKA SKUPŠČINA IN NJENI ORGANI

1. Temeljne določbe

118. člen

Občino Kočevje kot samoupravno in temeljno družbeno-politično skupnost predstavljajo s tem statutom določeni organi.

119. člen

Občina uresničuje v Socialistični republiki Sloveniji svoje dolžnosti in pravice, ki so določene s tem statutom in ustavo SRS.

120. člen

Občina sodeluje pri uresničevanju svojih nalog z drugimi občinami zaradi obravnave in urejanja vprašanj skupnega pomena ter izmenjave izkušenj.

Občina sodeluje po načelu prostovoljnosti in solidarnosti z drugimi občinami in v ta namen z njimi združuje sredstva in ustanavlja skupne organe, organizacije in službe za opravljanje zadev skupnega pomena in za zadovoljevanje skupnih potreb.

Sodelovanje med občinami razvijajo, spodbujajo in uresničujejo občinske skupščine in drugi občinski organi, organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti, samoupravne interesne skupnosti, družbeno-politične organizacije ter strokovna in druga združenja v okviru svojih pristojnosti oziroma dejavnosti.

Občinska skupščina lahko z drugimi občinami ustanovi skupni medobčinski organ samoupravljanja ali pa se združi v regionalne ali druge skupnosti zaradi urejanja določenih zadev skupnega pomena.

V medobčinskem organu samoupravljanja oziroma v medobčinski skupnosti delegati občine Kočevje z delegati združenih občin usklajujejo svoja stališča ter se dogovarjajo o urejanju skupnih vprašanj.

Zadeve, ki so skupnega pomena, se določijo z dogovorom občin in opredelijo v statutu medobčinskega organa samoupravljanja oziroma skupnosti, ki ga sprejmejo skupščine združenih občin po razpravi delovnih ljudi v temeljnih družbeno-političnih skupnostih.

V medobčinski organ samoupravljanja in v skupščino skupnosti pošilja delegate občinska skupščina Kočevje.

121. člen

Občinska skupščina lahko pri uresničevanju nalog skupnega pomena s skupščinami drugih občin ustanavlja skupne upravne organe.

122. člen

Občinska skupščina postavlja, vzdržuje in razvija politične, ekonomske, kulturne in druge odnose z ustreznimi tujimi in mednarodnimi organi in organizacijami ter teritorialnimi enotami tujih držav v okviru sprejete zunanje politike Socialistične federativne republike Jugoslavije in mednarodnih pogodb.

123. člen

Poleg razmerij, glede katerih je v tem statutu posebej določeno, da se uredijo z odlokom, ureja občinska skupščina v okviru pravic in dolžnosti občine z odlokom tudi druga razmerja, ki so skupnega pomena za delovne ljudi in občane na naslednjih področjih:

- zagotavljanje in izenačevanje splošnih pogojev za delo in življenje delovnih ljudi na podlagi vzajemnosti in solidarnosti,
  - sistem družbenega planiranja v občini in ukrepi za uresničevanje z družbenim planom načrtane razvojne politike občine, nadomestila organizacijam združenega dela, ki jim občinski ukrepi za izvajanje določene ekonomske politike trajneje in v večjem obsegu onemogočajo normalno reprodukcijo,
  - organizacijo splošnega ljudskega odpora v občini in družbeno samozščitvo,
  - urbanistično urejanje naselij, urejanje in uporabo stavbnih zemljišč, urejanje in izkoriščanje zemljišč in stvari v splošni rabi,
  - javni red in mir,
  - razvoj osnovnega šolstva, izenačevanje pogojev vzgoje in izobraževanja v občini,
  - varstvo človekovega naravnega okolja,
  - izvajanje varstvenih ukrepov na področju zdravstva, ki so splošnega pomena za občino,
  - socialno varstvo,
  - varstvo in vzdrževanje kulturnih in zgodovinskih spomenikov in spominskih obeležij,
  - upravljanje in vzdrževanje občinskih cest ter mestnih ulic in urejanje prometa na njih,
  - ustanavljanje in organiziranje komunalnih organizacij in služb,
  - referendum v občini, občinski praznik, občinska priznanja in odlikovanja,
  - predpisovanje davkov, taks in drugih davščin, odločanje o uvedbi krajevnega samoprispevka v občini,
  - organizacija občinskih upravnih služb,
  - zbiranje, urejanje in objavljanje statističnih podatkov, ki imajo pomen za občino.
- Občinska skupščina ureja z odloki tudi tiste zadeve, za ureditev katerih je pooblaščen z zakonom.
- Občinska skupščina lahko uredi z odlokom tudi druge zadeve, ki so skupnega pomena za delovne ljudi in občane v občini; tak odlok se sprejme enakopravno na sejah zborov občinske skupščine, sprejet pa je, če zanj glasujeta dve tretjini delegatov vsakega zbora.

2. OBČINSKA SKUPŠČINA

a) Položaj in pristojnosti

124. člen

Občinska skupščina Kočevje je organ samoupravljanja in najvišji organ oblasti v okviru pravic in dolžnosti občine.

Občinska skupščina izvršuje svoje pravice in dolžnosti na podlagi in v mejah ustave, zakonov, tega statuta in svojih odlokov.

125. člen

Občinska skupščina Kočevje:

1. odloča o spremembi statuta občine,
2. določa splošna načela, cilje in smer politike občine,
3. sprejema družbeni plan občine,
4. sprejema odloke,
5. sprejema občinski proračun in potrjuje zaključni račun o izvršitvi občinskega proračuna,
6. daje obvezno razlago občinskih odlokov,
7. vzpodbuja samoupravno sporazumevanje in sodeluje pri družbenem dogovarjanju,
8. obravnava vprašanja, ki imajo skupen pomen za organizacijo združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti in usklajuje njihove odnose in interese,

9. razpisuje občinski referendum,

10. odloča o zadolžitvi občine,

11. odloča in obravnava politiko izvrševanja občinskih odlokov,

12. obravnava pobude in predloge občinske konference SZDL in sindikata in jih obvešča o stališčih, ki jih je sprejela in o razlogih zanje,

13. obravnava poročila občinskih organov ter samoupravnih organizacij, za katere tako določa zakon ali odlok občinske skupščine,

14. obravnava mnenja in predloge občinskega sodišča za preprečevanje družbeno nevarnih in škodljivih pojavov in za utrjevanje zakonitosti in obvestila sodišča o uporabi predpisov in uporabi samoupravnih splošnih aktov ter problematiko dela občinskega sodišča, voli in razrešuje predsednika in podpredsednika občinske skupščine, voli občinski izvršni svet, voli in razrešuje predsednika in sodnike ter sodniške porotnike občinskega sodišča,

15. opravlja politično nadzorstvo nad delom nosilcev javnih in družbenih funkcij, odgovornih občinski skupščini ter s svojimi smericami usmerja njihovo delo,

16. opravlja nadzorstvo nad izvrševanjem družbenega plana občine in občinskega proračuna,

17. opravlja družbeno nadzorstvo,

18. ustanavlja organizacije združenega dela ter druge organizacije, razen v primerih, ko je po statutu občine ali po odloku za to pristojen drug organ.

126. člen

Občinska skupščina obravnava vprašanja, ki so skupnega pomena za občino kot celoto, in lahko v okviru pravic in dolžnosti občine sprejema deklaracije in resolucije.

Organom, organizacijam združenega dela, krajevnim skupnostim, samoupravnim interesnim skupnostim in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim lahko daje priporočila o vprašanih splošnega pomena.

127. člen

Občinska skupščina lahko sklene, da se predlog odloka ali drugo vprašanje in njene pristojnosti predloži delovnim ljudem, da se o njem izjavijo (referendum), in sicer preden ga sprejme ali o njem odloči.

Odločitev delovnih ljudi je za občinsko skupščino obvezna. Eno leto po referendumu občinska skupščina ne more izdati odloka ali drugega akta, ki bi bil v nasprotju z izidom referenduma.

128. člen

Delovnim ljudem in občanom se morajo zaradi izjave z referendumom pred odločitvijo predložiti predlogi za:

- spremembo območja občine,
- združitve ali razdelitve občine,
- uvedbo občinskega samoprispevka za celotno območje občine.

129. člen

Občinska skupščina lahko sklene, da posamezna vprašanja iz svoje prisotnosti da v javno razpravo ter po končani razpravi obvesti javnost o stališčih, ki jih je sprejela in o razlogih zanje.

130. člen

Obvezno se morajo dati pred sprejetjem v javno razpravo predlogi:

- statut občine,
- urbanistični program občine,
- dolgoročni, srednjeročni in letni družbeni plan občine,
- občinski proračun,
- načrti obsežnejših komunalnih investicij in razpisi za občinska posojila.

b) Sestava občinske skupščine

131. člen

Občinsko skupščino Kočevje sestavljajo

1. zbor združenega dela,
2. zbor krajevnih skupnosti,
3. družbeno-politični zbor.

132. člen

Zbor združenega dela ima 40 delegatov, ki jih delegirajo delegacije, skupine delegacij oziroma konference delegacij delovnih ljudi takole:

1. s področja gospodarstva: 36 delegatov, ki jih delegirajo temeljne organizacije združenega dela in delovne skupnosti, ki opravljajo zadeve skupnega pomena za več temeljnih organizacij združenega dela, 1 delegat, ki ga delegirajo delovni ljudje, ki delajo v obrtnih in podobnih dejavnostih z delovnimi sredstvi, na katerih obstoji pravica lastnine skupaj z delavci, s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva, organizacija v skupnosti in druge, z zakonom določene oblike združevanja,
2. s področja prosvete in kulture: 1 delegat, ki ga delegirajo temeljne organizacije združenega dela tega področja,
3. s področja socialnega varstva in zdravstva: 1 delegat, ki ga delegirajo temeljne organizacije združenega dela tega področja, iz delovnih skupnosti državnih organov, družbeno-političnih organizacij in društev in iz drugih skupnosti, ki niso organizacije kot temeljne organizacije združenega dela; 1 delegat, ki ga delegirajo te delovne skupnosti.

133. člen

Zbor krajevnih skupnosti ima 25 delegatov. Koliko delegatov delegira posamezna KS, se določi s posebnim odlokom.

Vsaka KS ima v zboru krajevnih skupnosti vsaj enega delegata.

134. člen

Družbeno-politični zbor ima 25 delegatov, ki jih na podlagi liste kandidatov, ki jo sestavi občinska konferenca SZDL, izvolijo delovni ljudje in občani v občini z neposrednim in tajnim glasovanjem.

135. člen

Odlok občinske skupščine zaradi zagotovitve določbe, da se število delegatov v zboru združenega dela določa sorazmerno s številom delovnih ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela oziroma v skladu z drugimi merili, ki zagotavljajo ustrezno zastopnost delovnih ljudi določenih področij družbenega dela, določa, katere temeljne organizacije združenega dela oziroma skupnosti iz 120. člena določijo svojega delegata oziroma svoje delegate in koliko ter katere delegacije, ki jim za določanje pripada eno delegatsko mesto, se združujejo v konferenco delegacij zaradi delegiranja skupnega delegata.

Odlok tudi določa, kako se oblikujejo in poslujejo konference delegacij v primeru, če temeljne samoupravne skupnosti, ki formirajo konference delegacij, glede tega niso v zakonitem roku sklenile sporazuma, ki je predviden z zakonom in odlokom.

c) Pristojnosti in delo zborov občinske skupščine

136. člen

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbeno-politični zbor obravnavajo in odločajo o vprašanih iz pristojnosti občinske skupščine enakopravno, zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti pa tudi samostojno.

O zadevah iz pristojnosti občinske skupščine, o katerih soodločajo na podlagi tega statuta skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, odločajo pristojni zbori občinske skupščine enakopravno s skupščino ustrezne samoupravne interesne skupnosti.

137. člen

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbeno-politični zbor enakopravno:

- sprejemajo statut občine in njegove spremembe,
- sprejemajo poslovnik občinske skupščine,
- odločajo o vključitvi občine v skupnost občin,
- volijo in razrešujejo predsednika in podpredsednika občinske skupščine,
- volijo in razrešujejo predsednika in člane Izvršnega sveta,
- volijo, imenujejo in razrešujejo druge funkcionarje, predstojnike upravnih organov in družbenega pravobranilca samoupravljanja,
- ustanavljajo priznanja in nagrade občine.

138. člen

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti enakopravno oziroma enakopravno z družbeno-političnim zborom v skladu z njegovo pristojnostjo sprejemata odloke in druge splošne akte, ki se nanašajo na:

- družbeno-ekonomski razvoj občine, družbene načrte občine in akte o tekoči družbeno-ekonomski politiki,
- uresničevanje z družbenimi načrti določene politike in načela za financiranje skupnih in splošnih potreb v občini,
- zaposlovanje in socialno varnost,
- davčno politiko v občini,
- proračun in zaključni račun proračuna občine,
- razpis občinskega posojila,
- ustanavljanje samoupravnih interesnih skupnosti, načela za njihovo organizacijo in medsebojna razmerja delavcev ter plačevanje prispevkov tem skupnostim,
- začasne ukrepe zoper organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti,
- vprašanja politike in razvoja na vseh področjih družbenih dejavnosti, komunalnega in stanovanjskega gospodarstva, gospodarjenja s prostorom in urbanističnega planiranja, varstva narave in človekovega okolja, izgradnje in ureditve naselij,
- vprašanja iz področja ljudske obrambe, notranjih zadev in družbene samozaščite, varnost prometa, družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine,
- vprašanja kadrovske politike v občini,
- druga vprašanja skupnega pomena za delovne ljudi v združenem delu, krajevnih skupnostih v občini.

139. člen

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbeno-politični zbor na skupni seji določijo delegate, ki zastopajo občino v zboru občin v Skupščini SR Slovenije.

140. člen

Družbeno-politični zbor spremlja politično stanje in razvoj v občini ter skrbi, da se na vseh področjih gospodarskega in družbenega življenja uveljavlja temeljna smer z ustavo določenega socialističnega samoupravnega sistema. Družbeno-politični zbor sodeluje v postopku sprejemanja odlokov in drugih splošnih aktov z zborom združenega dela in zborom krajevnih skupnosti tako, da sprejema stališča v zadevah, ki se nanašajo na temeljne cilje in osnovna razmerja družbeno-ekonomskega razvoja občine, ki so vsebovana v programih in družbenih načrtih občine, uresničevanje ustavnosti in zakonitosti ter varstva svoboščin in pravic človeka in občana, družbeni sistem informiranja in splošne pogoje javnega obveščanja.

141. člen

Zbor združenega dela samostojno:

- obravnava stanje in razvoj posameznih gospodarskih in drugih družbenih področij, medsebojna razmerja v temeljnih organizacijah združenega dela, samoupravne družbeno-ekonomske odnose in delitev dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela, druga vprašanja, ki imajo splošen pomen za družbeni in gospodarski razvoj ter o tem zavzema stališča, daje mnenja in predloge in priporočila ter spremlja izvrševanje predpisov in drugih splošnih aktov,
- obravnava vprašanja, ki se nanašajo na uresničevanje samoupravnih pravic in samoupravnih družbenih odnosov delovnih ljudi v združenem delu v občini,
- usklajuje posamezne in skupne interese delovnih ljudi na vseh področjih združenega dela ter drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih in jih obvešča o svojih ukrepih in sklepih,
- opravlja druge zadeve s področja samoupravnih pravic delovnih ljudi, njihovih dolžnosti in svoboščin, če te zadeve niso v pristojnosti drugega zbora.

142. člen

Zbor krajevnih skupnosti samostojno:

- sproži postopek za samoupravno sporazumevanje krajevnih skupnosti,
- obravnava in usklajuje programe razvoja krajevnih skupnosti v občini ter proučuje, usmerja in vzpodbuja delo krajevnih skupnosti,
- obravnava vsa vprašanja in odnose, ki so pomembni za življenje delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih, in ki se nanašajo na področje sodelovanja med krajevnimi skupnostmi v občini in izven nje, gospodarjenja in uporabe dobrin v splošni rabi ter uporabe mestnega zemljišča ter o tem zavzema stališča, daje mnenja in predloge,
- obravnava vprašanja, ki se nanašajo na imena cest, ulic, trgov, poti, parkov na območju občine ter daje o teh vprašanih mnenja in predloge skupščini mesta,

– spodbuja sodelovanje med delegacijami krajevnih skupnosti zaradi uspešnega skupnega reševanja nalog iz pristojnosti zbora in sporazumnega reševanja drugih vprašanj skupnega pomena za delovne ljudi in občane v krajevnih skupnostih, usklajuje delo v krajevnih skupnostih ter o tem daje priporočila, predloge in mnenja,

– obravnava delovanje neposrednih oblik samoupravljanja v krajevnih skupnostih in daje priporočila, za razvoj in delovanje teh oblik,

– obravnava pripombe in predloge zborov delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih in jih obvešča o svojih ukrepih in sklepih,

– zadrži izvršitev splošnega akta krajevnih skupnosti do sklepa ustavnega sodišča, če misli, da je akt v nasprotju z ustavo ali zakonom in uvede postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti akta,

– opravlja druge zadeve s področja samoupravnih pravic delovnih ljudi in občanov, če te zadeve niso v pristojnosti drugega zbora.

143. člen

Odločitev o izločitvi dela dohodka za skupne in splošne družbene potrebe ter o namenu in obsegu sredstev za te potrebe ne more biti sprejeta, če je ne sprejme zbor združenega dela.

144. člen

Skupščine samoupravnih interesnih skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja, kulture, zdravstva in socialnega varstva odločajo enakopravno s pristojnimi zbori občinske skupščine o vprašanjih s teh področij, ki so v pristojnosti teh zborov.

Z ustavnim zakonom se lahko določi, da tudi skupščine drugih samoupravnih interesnih skupnosti odločajo enakopravno s pristojnimi zbori občinske skupščine o temeljnih vprašanjih z njihovega področja.

Pristojni zbori občinske skupščine samostojno sprejemajo odločitve, s katerimi se začasno uredijo vprašanja, od katerih je bistveno odvisno delo samoupravne interesne skupnosti, če samoupravna interesna skupnost o takih vprašanjih ne odloči ter samostojno sprejemajo z zakonom določene začasne ukrepe nasproti samoupravnim interesnim skupnostim v primerih in pod pogoji, ki veljajo za sprejemanje takih ukrepov nasproti organizacijam združenega dela.

145. člen

Pristojna zbora in skupščina samoupravne interesne skupnosti ne morejo sprejeti odloka ali drugega splošnega akta, ki bi bil v nasprotju s stališčem družbeno-političnega zbora.

Če pristojni zbor ali skupščina samoupravne interesne skupnosti sprejme besedilo odloka ali drugega splošnega akta v nasprotju s stališčem družbeno-političnega zbora, pride do usklajevalnega postopka, ki je določen s tem statutom.

146. člen

Vsak zbor, ki ne sodeluje pri odločanju o posameznem vprašanju ima pravico, da razpravlja o tem vprašanju, zavzema stališča in daje svoje predloge pristojnim zborom, če gre za vprašanja, ki imajo poseben pomen za izvrševanje njegovih nalog.

Pristojni zbori morajo pred odločitvijo razpravljati o stališčih in predlogih tega zbora.

147. člen

Vsak zbor lahko v okviru svojega delovnega področja zahteva od izvršnega sveta občinske skupščine poročila in mu postavlja vprašanja.

Vsak zbor lahko v okviru delovnega področja zahteva poročila in pojasnila od predstojnikov občinskih upravnih organov.

148. člen

Vsak zbor zaseda in odloča ločeno na svoji seji. Zbori, ki enakopravno sodelujejo pri odločanju, lahko zasedajo skupaj, glasujejo pa ločeno.

149. člen

Zbor veljavno sklepa, če je na seji navzoča večina delegatov v zboru.

Zbor sprejema sklepe in druge akte z večino glasov navzočih delegatov, razen če se z zakonom ali tem statutom ne zahteva posebna večina.

Glasovanje je javno. Če zbor v skladu s poslovníkom tako sklene, se glasuje tajno.

č) Sprejem odlokov

150. člen

Odlok ali drug splošen akt, ki ga enakopravno sprejmejo zbori občinske skupščine je sprejet, če so ga sprejeli v enakem besedilu.

Določba prvega odstavka tega člena velja tudi, kadar skupščina samoupravne interesne skupnosti enakopravno odloča z ustreznim zborom občinske skupščine.

151. člen

Če se zbori po dveh zaporednih obravnavah ne zedinijo glede besedila predloga odloka ali drugega splošnega akta, postavijo skupno komisijo, v katero izvoli vsak zbor enako število članov.

Skupna komisija pripravi predlog za uskladitev spornih vprašanj.

Če se skupna komisija ne sporazume ali če zbori ne sprejmejo njenega sporazumnega predloga, se obravnava predlog na skupni seji vseh zborov. Če se tudi na skupni seji zbori ne zedinijo, se predlog odloži z dnevnega reda. Predlog se lahko ponovno da na dnevni red po preteku 6 mesecev na predlog enega zbora ali občinskega izvršnega sveta, po sklepu vseh zborov pa lahko že prej.

Določbe prvega in drugega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo tudi, kadar skupščina samoupravne interesne skupnosti enakopravno odloča s posameznim pristojnim zborom.

Če do dneva, ko bi moral začeti veljati, ne more biti sprejet občinski proračun, se začasno izvaja občinski proračun iz prejšnjega leta.

d) Predsednik občinske skupščine, predsedniki zborov in sekretar občinske skupščine

152. člen

Občinska skupščina ima predsednika in enega podpredsednika.

Občinska skupščina izvoli predsednika in podpredsednika izmed delegatov v občinski skupščini, na predlog občinske konference SZDL, po poprej s tajnim glasovanjem opravljenem kandidacijskem postopku.

Kandidati so izvoljeni, če so dobili najmanj 2/3 glasov vseh delegatov v skupščini.

Predsednik in podpredsednik se volita za 4 leta in ne moreta biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljena za to dolžnost.

153. člen

Predsednik občinske skupščine:

– predstavlja občino,

– sklicuje in vodi skupne seje zborov,

– skrbi, da se dela po skupščinskem poslovníku, skupaj s predsedniki zborov razlaga določbe poslovníkov občinske skupščine in njenih zborov glede pristojnosti zborov in teles občinske skupščine in sprejema stališča o drugih, s poslovníkom občinske skupščine določenih vprašanjih, ki so skupnega pomena za delo zborov,

– predpisuje predpise in druge akte, ki jih sprejme občinska skupščina oziroma dva ali več zborov,

– opravlja druge zadeve, ki so mu dane s statutom, poslovníkom in z drugimi predpisi.

Če je predsednik občinske skupščine zadržan, ga nadomestuje podpredsednik.

154. člen

Vsak zbor občinske skupščine ima predsednika, ki ga izvoli zbor izmed delegatov tega zbora na predlog najmanj 5 delegatov tega zbora.

Predsednik zbora se voli za štiri leta in ne more biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljen za to dolžnost.

155. člen

Predsednik zbora predstavlja zbor, sklicuje in vodi njegove seje, skrbi, da zbor posluje po poslovníku, podpisuje predpise in druge akte, ki jih sprejme zbor in opravlja druge zadeve, ki so mu dane s statutom, poslovníkom zbora in z drugimi predpisi.

156. člen

Delegacija, katere član je izvoljen za predsednika ali podpredsednika skupščine ali za predsednika zbora, dobi pravico pošiljati na zasedanja zbora drugega delegata, vendar pa delegat, ki je bil izvoljen za navedeno funkcijo, v tem primeru nima pravice glasovati.

157. člen

Za opravljanje organizacijsko-tehničnih nalog v zvezi z delovanjem občinske skupščine in njenih organov ter za sodelovanje z delegacijami in konferencami delegacij ima občinska skupščina posebno službo, ki jo vodi sekretar skupščine.

Sekretarja skupščine imenuje občinska skupščina na skupni seji vseh zborov.

Organizacijo in delovno področje skupščinske službe podrobneje ureja poslovnik skupščine ali odlok občinske skupščine o organizaciji upravnih organov.

e) Stalna in občasna delovna telesa občinske skupščine in njenih organov

158. člen

Občinska skupščina in njeni zbori lahko ustanovijo svete, komisije in druga stalna in občasna delovna telesa za proučevanje predlogov, predpisov in drugih aktov, ki jih sprejema občinska skupščina in njeni zbori in za proučevanje drugih vprašanj iz pristojnosti občinske skupščine.

159. člen

Občinska skupščina Kočevje ima naslednji stalni svet in komisije:

- svet za ljudsko obrambo,
- komisija za družbeno nadzorstvo,
- komisija za prošnje in pritožbe,
- komisija za zadeve borcev in invalidov NOV,
- komisija za volitve in imenovanja ter kadrovske zadeve,
- komisija za odlikovanja,
- komisija za verska vprašanja,
- statutarno pravna komisija.

Vsak zbor občinske skupščine ima komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja delegatov.

160. člen

Sestavo, naloge in način dela sveta in komisij določi občinska skupščina z odlokom.

161. člen

S sklepom lahko občinska skupščina ali njen zbor ustanovi občasna delovna telesa in določita njihovo delovno področje in sestavo.

162. člen

Svet, komisije in druga delovna telesa občinske skupščine in njenih zborov imajo 5 do 15 članov.

Predsednika in večino članov sveta, komisij in drugih delovnih teles imenuje občinska skupščina oziroma njen zbor izmed delegatov, druge člane pa delegirajo družbeno-politične in druge organizacije v občini.

3. IZVRŠNI SVET

163. člen

Izvršni svet je izvršilni organ občinske skupščine. Izvršni svet je v mejah pravic in dolžnosti občine odgovoren občinski skupščini za stanje na vseh področjih družbenega življenja, za izvajanje politike in za izvrševanje predpisov in drugih splošnih aktov ter za usmerjanje in usklajevanje dela občinskih upravnih organov.

Izvršni svet izvršuje svoje pravice in dolžnosti na podlagi in v okviru ustave, zakonov in drugih predpisov.

164. člen

Izvršni svet:

- skrbi za uresničevanje politike občinske skupščine,
- skrbi, da se izvršujejo zakoni, družbeni plan, proračun, odloki in drugi akti občinske skupščine,
- predlaga odloke in druge splošne akte iz pristojnosti občinske skupščine,
- daje občinski skupščini mnenja o predlogih odlokov in drugih splošnih aktov, ki jih skupščini pošljejo pooblaščen predlagatelji,
- predlaga družbeni načrt občine,
- predlaga občinski proračun in zaključni račun o izvršitvi proračuna,
- izvršuje proračun občine,
- izdaja predpise za izvrševanje odlokov in drugih splošnih aktov občinske skupščine,

- skrbi za izvrševanje sklepov in smernic občinske skupščine in posameznih zborov,

- usklajuje in usmerja delo upravnih organov, da bi se zagotovilo izvajanje politike in izvrševanje odlokov in drugih splošnih aktov skupščine,

- nadzoruje delo občinskih upravnih organov,

- skrbi in je odgovoren za to, da občinska uprava kot celota dobro deluje in da opravlja upravne in strokovne naloge, ki jih ima po zakonu in tem statutu,

- odloča v sporu o pristojnosti med posameznimi občinskimi upravnimi organi,

- daje mnenja k predlogom za ustanovitev medobčinskih upravnih organov in spremlja njihovo delo,

- ustanavlja komisije, odbore in druga stalna ali občasna delovna telesa za opravljanje posameznih nalog iz svoje pristojnosti,

- predlaga ukrepe za izboljšanje organizacije in dela občinskih upravnih organov,

- opravlja druge zadeve, določene z ustavo, zakonom oziroma tem statutom.

165. člen

Izvršni svet sestavljajo predsednik in 8 članov.

Predsednika izvršnega sveta voli občinska skupščina po poprej opravljenem postopku v Socialistični zvezi delovnega ljudstva, podpredsednika in člane pa na predlog kandidata, ki je predlagan za predsednika izvršnega sveta.

Ob izvolitvi članov izvršnega sveta imenuje občinska skupščina na predlog predsednika sveta izmed članov izvršnega sveta predstojnike temeljnih občinskih upravnih organov.

Predsednika in člane izvršnega sveta voli občinska skupščina za štiri leta.

Za predsednika izvršnega sveta je lahko ista oseba izvoljena dvakrat zaporedoma.

Člani izvršnega sveta, predstojniki, ki vodijo upravne organe, so lahko ponovno izvoljeni oziroma imenovani še za štiri leta. Skupščina sme izjemoma, če to zahtevajo posebno upravičeni razlogi izvoliti oziroma imenovati takega funkcionarja še za štiri leta. Skupščina na predlog kandidata za predsednika izvršnega sveta in na podlagi mnenja komisije za volitve in imenovanja odloči o tem, ali so razlogi za ponovno izvolitev člana izvršnega sveta utemeljeni.

166. člen

Predsednik izvršnega sveta ima pravico predlagati občinski skupščini razrešitev posameznih članov sveta in izvolitev novih.

Razrešitev ali ostavka predsednika sveta ali ostavka večine članov izvršnega sveta ima za posledico ostavko celotnega sveta.

Če izvršni svet kolektivno odstopi ali če mu je izglasovana nezaupnica, ostane v svoji funkciji do izvolitve novega sveta.

167. člen

Izvršni svet dela in odloča o zadevah iz svoje pristojnosti na seji. Izvršni svet odloča z večino glasov vseh članov sveta.

168. člen

Predsednik izvršnega sveta predstavlja svet, sklicuje seje sveta in jim predseduje ter skrbi za izvajanje sklepov sveta ter podpisuje akte, ki jih izdaja svet.

Predsednika v primeru odsotnosti ali daljše zadržanosti nadomešča podpredsednik.

169. člen

Člani izvršnega sveta so dolžni izvrševati sklepe sveta, o njih obveščati delavce služb, katere vodijo in skrbeti, da se ti sklepi pravočasno, pravilno in učinkovito izvajajo.

170. člen

Izvršni svet obvešča zbere občinske skupščine o splošnem stanju glede izvajanja politike in izvrševanja zakonov, odlokov in splošnih aktov občinske skupščine in o svojem delu.

Izvršni svet mora občinski skupščini, posameznim zborom, na njihovo zahtevo dati poročilo o izvajanju politike in o izvrševanju zakonov, odlokov in drugih aktov občinske skupščine.

171. člen

Člani izvršnega sveta se udeležujejo sej občinske skupščine in njenih zborov ter so dolžni na zahtevo dati mnenja k osnutkom predpisov in mnenja o drugih vprašanjih s področja dela izvršnega sveta in občinskih upravnih organov.

172. člen

Pri izvrševanju svojih nalog ima izvršni svet pravico zahtevati od organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti, drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter državnih organov, da mu dajo podatke in pojasnila o vprašanih iz njihovega delovnega področja. Organizacije in organi so mu te podatke in pojasnila dolžni dajati.

173. člen

Vsak član izvršnega sveta ima pravico sprožiti obravnavanje posameznih vprašanj iz pristojnosti sveta, dati pobudo za pripravo predpisov in drugih aktov, za katerih predlaganje je pristojen svet in predpisov, ki jih sam izdaja ter predlagati svetu naj določi načelna stališča in smernice za delo občinskih upravnih organov.

174. člen

Če izvršni svet meni, da ne bo mogel zagotoviti izvajanje določene politike ali izvrševanja odloka ali drugega splošnega akta občinske skupščine, katerega izdaja, se predlaga ali da ne more prevzeti odgovornosti za opravljanje svoje funkcije, če ne bo sprejet predlagani odlok ali drug splošni akt, katerega izdajo predlaga, lahko postavi vprašanje zaupnice.

Vsak zbor občinske skupščine lahko na predlog najmanj desetih delegatov v zboru postavi vprašanje zaupnice izvršnemu svetu.

Vprašanje zaupnice izvršnemu svetu mora občinska skupščina obravnavati.

Če občinska skupščina izglasuje nezaupnico izvršnemu svetu, je ta dolžan odstopiti.

175. člen

Najmanj deset delegatov kateregakoli zbora občinske skupščine lahko v svojem zboru sproži interpelacijo, naj se obravnavajo posamezna politična vprašanja v zvezi z delom izvršnega sveta.

176. člen

Člani izvršnega sveta uživajo enako imuniteto kot delegati v občinski skupščini.

O imuniteti člana izvršnega sveta odloča svet.

4. OBČINSKI UPRAVNI ORGANI

177. člen

Občinski upravni organi v okviru svojih pristojnosti in pooblastil:

– izvršujejo zakone, druge predpise in splošne akte občinske skupščine in izvršnega sveta ter skupščin širših družbeno-političnih skupnosti, zagotavljajo njihovo izvrševanje in izvajajo določeno politiko,

– odločajo o upravnih stvareh, opravljajo upravno nadzorstvo in druge upravne zadeve, izdajajo izvršilne predpise in druge upravne akte,

– spremljajo stanje in razvoj na določenem področju, opozarjajo na pojave, ki jih ugotovijo pri izvajanju zakonov in drugih predpisov ter določene politike in dajejo pobude za reševanje vprašanj s teh področij,

– pripravljajo predpise in druge splošne akte in opravljajo druge strokovne zadeve v okviru svoje pristojnosti za potrebe občinske skupščine, posameznih zborov, izvršnega sveta in drugih organov in teles skupščine,

– opravljajo druge naloge, ki spadajo v njihovo pristojnost na podlagi ustave, zakonov in drugih splošnih aktov.

178. člen

Občinski upravni organi so samostojni v okviru svojih pooblastil in za svoje delo odgovarjajo občinski skupščini in izvršnemu svetu.

Upravni organi so pri svojem delu dolžni ravnati v skladu z načelnimi stališči in smernicami občinske skupščine in izvršnega sveta.

Upravni organi sodelujejo med seboj, z upravnimi organi drugih družbeno-političnih skupnosti ter z organizacijami združenega dela in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi o vprašanih, za katera imajo te organizacije in skupnosti interes in zagotavljajo medsebojno obveščanje o delu.

179. člen

Upravni organi s svojim delom zagotavljajo na področjih, ki spadajo v njihovo pristojnost in na katerih so neposredno odgovorni za izvrševanje predpisov, učinkovito uresničevanje

pravic in interesov delovnih ljudi, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter redno seznanjajo skupščino in izvršni svet o stanju na posameznih področjih, ju obveščajo, o svojih ugotovitvah ter dajejo predloge za uspešnejše in učinkovitejše delovanje občinske uprave.

Na področjih iz pristojnosti samoupravnih interesnih skupnosti, delovnih organizacij posebnega družbenega interesa in drugih skupnosti in organizacij, kjer te skupnosti in organizacije samostojno spremljajo dogajanja, sodelujejo pri oblikovanju in izvajanju politike, predlagajo in izvajajo ustrezne ukrepe ter dajejo predloge iz svojega delovnega področja, občinski upravni organi sodelujejo s temi skupnostmi in organizacijami, izmenjujejo stališča in zagotavljajo medsebojno obveščanje o delu, še posebej pa v zadevah, v katerih samoupravne interesne skupnosti soodločajo z občinsko skupščino.

180. člen

Upravne zadeve iz občinske pristojnosti opravljajo oddelki kot temeljni upravni organi in drugi upravni organi, službe in organizacije.

Temeljni upravni organi so:

1. oddelek za splošne zadeve in družbene službe
2. oddelek za notranje zadeve
3. oddelek za gospodarstvo in finance
4. oddelek za narodno obrambo
5. davčna uprava
6. geodetska uprava.

Druge občinske upravne organe določi občinska skupščina s posebnim odlokom, s katerim določi tudi področje dela posameznih temeljnih in drugih upravnih organov ter kdo določa njihovo notranjo organizacijo in sistemizacijo delovnih mest.

181. člen

Z zakonom in odlokom občinske skupščine na podlagi zakona se lahko poveri organizacijam združenega dela in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim, družbenim organizacijam, društvom in drugim organizacijam, da urejajo s svojimi akti določene odnose širšega interesa, da odločajo v posamičnih zadevah o določenih pravicah in obveznostih in da izvršujejo druga javna pooblastila.

Z zakonom in odlokom občinske skupščine na podlagi zakona se lahko določi, kako se izvršujejo javna pooblastila, ki so poverjena posameznim organizacijam in skupnostim, kot tudi določajo pravice skupščine in drugih organov družbeno-politične skupnosti glede dajanja smernic tem organizacijam in skupnostim in opravljanja nadzora v zvezi z izvrševanjem javnih pooblastil.

182. člen

Predstojnik upravnega organa organizira in vodi delo organa ter je za njegovo delo in izvrševanje nalog in zadev iz pristojnosti upravnega organa, ki ga vodi, osebno odgovoren.

Predstojnik upravnega organa mora poročati o stanju na ustreznem upravnem področju in o delu upravnega organa, ki ga vodi, zborom občinske skupščine in izvršnemu svetu.

Na zahtevo občinske skupščine, njenega zbora ali njihovih delovnih teles, mora dajati obvestila in pojasnila o vprašanih s področja organa, ki ga vodi. Na vprašanje delegatov na seji je dolžan dati odgovor.

183. člen

Delo upravnih organov je javno, kolikor ni z zakonom ali aktom občinske skupščine izdanim na podlagi zakona, določeno, da je treba posamezne podatke varovati kot tajnost oziroma da se ne smejo objaviti.

184. člen

Delavci, ki opravljajo naloge upravnega organa, sestavljajo delovno skupnost upravnega organa.

Pravice, dolžnosti in odgovornosti delavcev delovne skupnosti, upravnega organa se urejajo s samoupravnimi akti delovne skupnosti, na podlagi ustave in zakona.

Občinska skupščina zagotovi s proračunom sredstva za delo občinskih upravnih organov glede na pomen, zapletenost in obseg nalog ter organov.

V. POGLAVJE

JAVNOST DELA OBČINSKE SKUPŠČINE IN NJENIH ORGANOV

185. člen

Delo občinske skupščine in njenih organov, organov upravljanja organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbeno-političnih organizacij in društev je javno.

186. člen

Občinska skupščina, organi samoupravnih interesnih skupnosti in organizacij združenega dela posebnega družbenega pomena so dolžni pravočasno in pravilno seznanjati javnost o pripravi, sprejemu aktov ali ukrepov ter izvrševanju nalog iz svojega delovnega področja, o vprašanjih, ki so predmet družbenih dogovorov ali samoupravnih sporazumov ter o predlogih odločitev, ki zadevajo najširši krog delovnih ljudi in občanov.

Organizacije združenega dela, krajevne skupnosti ter druge skupnosti in organizacije so dolžne objektivno, popolno in pravočasno seznanjati delovne ljudi in občane o dogodkih, pojavih in dejavnostih v organizacijah združenega dela ter krajevnih skupnostih in družbenem življenju v občini.

187. člen

Občinska skupščina in njeni organi, organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti ter druge organizacije in skupnosti seznanjajo delovne ljudi in občane na zborih, s posebnimi poročili, publikacijami in podobno, prek internih glasil, občinskega glasila in prek drugih sredstev javnega obveščanja.

Vsi predpisi in drugi splošni akti občinske skupščine se razen v Uradnem listu SR Slovenije lahko objavljajo tudi na krajevno običajen način.

188. člen

O delu občinske skupščine obveščajo javnost predsednik občinske skupščine, predsednik zbora, predsednik izvršnega sveta ter za posamezne upravne organe predstojniki teh organov.

Osebe iz prvega odstavka tega člena lahko pooblastijo tudi druge osebe za obveščanje javnosti.

189. člen

Statuti organizacij združenega dela ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti določajo način in osebe, ki so odgovorne in pooblašene za obveščanje javnosti ter zadeve in podatke, ki pomenijo tajnost ali se ne smejo objaviti.

190. člen

S področja dela občinske skupščine in njenih organov so tajni in se ne smejo objaviti:

- podatki iz načrtov in programov dela teritorialne obrambe,
- podatki o organizaciji civilne zaščite,
- podatki o strateških objektih,
- podatki o opremi splošnega ljudskega odpora.

191. člen

Seje občinske skupščine so javne. Predstojniki organov upravljanja v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih so lahko navzoči na sejah občinske skupščine, razen kadar so seje tajne in v skladu s poslovnikom lahko sodelujejo v delu skupščine.

192. člen

Uresničevanje načela javnosti ne sme biti v nasprotju z interesi varnosti in obrambe države in drugimi družbenimi interesi, ki jih določa zakon.

VI. POGLAVJE

DRUŽBENO VARSTVO SAMOUPRAVNIH PRAVIC IN DRUŽBENE LASTNINE

193. člen

V občini Kočevje uresničujejo družbeno varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine v skladu z ustavo, zakonom in tem statutom:

- občinska skupščina in njej odgovorni organi,
- občinsko sodišče in samoupravna sodišča,
- občinsko javno tožilstvo,
- občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja,
- občinsko javno pravobranilstvo,
- sodnik za prekrške,
- postaja milice.

a) Občinska skupščina in njeni organi

194. člen

Občinska skupščina spremlja in proučuje delo družbenih in državnih organov, ki zagotavljajo varstvo samoupravnih pravic in družbene lastnine, spremlja in analizira stanje družbenega varstva samoupravnih pravic ter sprejema ustrezne ukrepe v zvezi s tem varstvom.

Če organizacija ali skupnost ne izpolnjuje svojih z zakonom določenih ali s pogodbo prevzetih obveznosti ali če je v njej bistveno moteno uresničevanje samoupravnih pravic delovnih ljudi ali so huje oškodovani družbeni interesi, ima občinska skupščina v okviru pravic in dolžnosti občine pravico:

- razpustiti delavski svet oziroma drug ustrezen organ upravljanja in razpisati volitve članov v tak organ,
- razpustiti druge organe upravljanja in odstaviti poslovodne organe in druge delavce na vodilnih delovnih mestih,
- zadržati izvršitev aktov, sklepov in dejanj, s katerimi so kršene samoupravne pravice delovnih ljudi in je prizadeta družbene lastnina,
- v skladu z zakonom začasno omejiti uresničevanje določenih samoupravnih pravic delovnih ljudi in organov upravljanja.

195. člen

V okviru pravic in dolžnosti občine obravnava občinska skupščina pri opravljanju družbenega nadzorstva splošna vprašanja glede izvajanja politike in zakonov ter drugih predpisov in aktov glede razpolaganja z družbenimi sredstvi in delitvijo dohodka, kakor tudi glede načina uresničevanja pravic in dolžnosti državnih organov, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti.

Občinska skupščina opravlja družbeno nadzorstvo v sodelovanju z organi upravljanja in organi samoupravne kontrole v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter vpliva na razvijanju odgovornosti in socialističnih norm pri samoupravljanju, poslovanju in pri razpolaganju z družbenimi sredstvi.

b) Občinsko sodišče in samoupravni sodni organi

196. člen

Občinsko sodišče kot državni organ in samoupravna sodišča varujejo svoboščine in pravice občanov in samoupravni položaj delovnih ljudi in samoupravnih organizacij ter skupnosti in zagotavljajo ustavnost in zakonitost.

197. člen

Občinsko sodišče spremlja in proučuje družbene odnose in pojave, ki so pomembni za uresničevanje njegovih funkcij in daje občinski skupščini in drugim državnim organom in samoupravnim organizacijam in skupnostim predloge za preprečevanje družbi nevarnih in škodljivih pojavov ter za utrjevanje zakonitosti, družbene odgovornosti in socialistične morale.

Občinsko sodišče ima pravico in dolžnost, da v okviru svojega delovnega področja obvešča občinsko skupščino o uporabi predpisov ter o problemih svojega dela.

Sodnika in sodnike porotnike občinskega sodišča voli in razrešuje občinska skupščina na način, pod pogoji in v postopku, ki je določen z zakonom.

Sodniki in sodniki porotniki se volijo za dobo, določeno z zakonom in so lahko ponovno izvoljeni.

198. člen

Samoupravna sodišča rešujejo spore iz družbeno-ekonomskih in drugih samoupravnih razmerij, ki so določeni z ustavo in zakonom, kot tudi spore, ki jim jih poverijo delovni ljudje ob uresničevanju svojih samoupravnih pravic v organizacijah združenega dela, interesnih in drugih samoupravnih skupnostih, iz njihovih medsebojnih razmerij, ki jih samostojno urejajo ali ki izhajajo iz pravic, s katerimi prosto razpolagajo, če ni z zakonom določeno, da določene vrste sporov rešujejo redna sodišča.

Občani reševanje posameznih sporov o pravicah, s katerimi prosto razpolagajo, lahko sporazumno poverijo poravnalnemu svetom, razsodiščem, ali drugim samoupravnim sodiščem, če ni z zakonom drugače določeno.

199. člen

Samoupravna sodišča se ustanavljajo s samoupravnim aktom ali s sporazumom strank, v skladu z ustavo in zakonom.

Akt o ustanovitvi samoupravnega sodišča določi, v skladu z zakonom, pristojnost, sestavo, organizacijo in postopek pred tem sodiščem.

Samoupravna sodišča se ustanavljajo kot sodišča združenega dela, poravnalni sveti, arbitraže, razsodišča in v drugih oblikah samoupravnih sodišč.

c) Občinsko javno tožilstvo

200. člen

Občinsko javno tožilstvo je samostojen državni organ, ki preganja storilca kaznivih dejanj in drugih, z zakonom določenih dejanj, ki so kazniva in ukrepa po zakonu za varstvo interesov družbene skupnosti ter vlaga pravna sredstva za varstvo ustavnosti in zakonitosti.

Občinsko javno tožilstvo opravlja svoje naloge na podlagi ustave in zakonov in v skladu s politiko občine, ki je izražena v splošnih aktih občinske skupščine.

201. člen

Občinsko javno tožilstvo spremlja in proučuje družbena razmerja in pojave, ki so pomembni za uresničevanje njegovih nalog in daje skupščini, organom in organizacijam predloge za preprečevanje družbeno nevarnih in škodljivih pojavov ter za utrjevanje zakonitosti in družbene odgovornosti ter socialistične morale.

Občinsko javno tožilstvo ima pravico in dolžnost, da v okviru svojega delovnega področja obvešča občinsko skupščino o uporabi predpisov in splošnih aktov ter o svojem delu.

Občinska skupščina daje soglasje k postavitvi in razrešitvi občinskega javnega tožilstva.

č) Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja

202. člen

Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja kot samostojni organ družbene skupnosti ukrepa in vlaga pravna sredstva ter izvršuje druge, z zakonom določene pravice in dolžnosti pri uresničevanju družbenega varstva samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine.

Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja predlaga občinski skupščini, ustavnemu sodišču ali sodiščem postopek za varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine, kakor tudi postopek, da se akti, sklepi in dejanja, s katerimi sta prizadeta samoupravljanje in družbena lastnina, razveljavijo ali odpravijo.

Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja predlaga postopek za varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine na lastno pobudo delavcev, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, sindikata in drugih družbeno-političnih organizacij, državnih organov in občanov.

Državni organi in organi samoupravnih organizacij in skupnosti so dolžni dati občinskemu družbenemu pravobranilcu samoupravljanja na njegovo zahtevo podatke in informacije, ki imajo pomen za izvrševanje njegove funkcije.

203. člen

Občinskega družbenega pravobranilca samoupravljanja imenuje in razrešuje občinska skupščina na način, pod pogoji in v postopku, ki je določen z zakonom.

d) Občinsko javno pravobranilstvo

204. člen

Občinsko javno pravobranilstvo je samostojen organ občine, ki uporablja z zakonom določene ukrepe in pravna sredstva, da varuje premoženjske pravice in koristi občine ter premoženjske pravice in koristi družbene skupnosti.

205. člen

V izvrševanju svoje dejavnosti občinsko javno pravobranilstvo spremlja in proučuje družbene odnose in pojave, ki imajo pomen za pravno varstvo družbene lastnine.

O svojih zapažanjih, kot tudi o drugih vprašanjih v zvezi s svojim delom, obvešča javno pravobranilstvo občinsko skupščino, ki ji lahko daje tudi ustrezne predloge.

O pojavih, ki imajo pomen za pravno varstvo družbene lastnine, obvešča javno pravobranilstvo tudi druge državne organe in organizacije in jim po potrebi daje pravno pomoč.

206. člen

Občinskega javnega pravobranilca imenuje in razrešuje občinska skupščina.

e) Občinski sodnik za prekrške

207. člen

Občinski sodnik za prekrške je samostojen organ občine, ki odloča v okviru svojih pravic in dolžnosti o prekrških ter opravlja druge zadeve, ki jih določa zakon.

Občinski sodnik za prekrške ima pravico in dolžnost, da v okviru svojega delovnega področja obvešča skupščino občine Kočevje o uporabi predpisov ter o problemih svojega dela.

208. člen

Občinskega sodnika za prekrške imenuje in razrešuje na način, pod pogoji in v postopku, ki ga določa zakon, družbeno-politični zbor skupščine občine Kočevje.

f) Postaja milice

209. člen

Postaja milice v občini varuje življenje in osebno varstvo ljudi in premoženja, preprečuje kazniva dejanja, odkriva kazniva dejanja ter odkriva in prijema storilce kaznivih dejanj, opravlja določene zadeve s področja varovanja z ustavo določenega reda, vzdržuje javni red in mir, nadzoruje in ureja promet na javnih cestah, pomaga odpravljati posledice elementarnih in drugih nesreč, sodeluje s pristojnimi upravnimi organi v zadevah, ki spadajo v delovno področje postaje, opravlja druge zadeve, ki jih določa zakon in drugi predpisi.

VII. POGlavJE

SPLOŠNI LJUDSKI ODPOR IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

1. Splošni ljudski odpor

210. člen

V skladu s temelji sistema obrambe socialistične federativne republike Jugoslavije in obrambnim načrtom SR Slovenije občina ureja in organizira, v vojni pa vodi splošni ljudski odpor na svojem območju.

V ta namen izdela in dopolnjuje obrambni načrt.

Učinkovitost splošnega ljudskega odpora se zagotavlja z vključevanjem vseh človeških in materialnih zmogljivosti in sredstev v oborožen boj in vse druge oblike odpora zoper napadalca.

211. člen

Občina uresničuje svoje pravice in dolžnosti na področju splošnega ljudskega odpora na podlagi ustave SFRJ in ustave SR Slovenije ter v skladu z zveznimi in republiškimi zakoni.

212. člen

Na področju priprav na splošni ljudski odpor občina po svojih organih in organizacijah zlasti:

- določa vojno organizacijo ter način dela občinske skupščine in njenih organov v vojni in skrbi za zagotovitev materialnih in drugih sredstev za delo občinskih organov v vojni,
- spremlja in usklajuje priprave organizacij združenega dela, interesnih in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti za delo v vojnih razmerah,
- usmerja priprave družbeno-političnih in drugih družbenih organizacij za delo v vojnih razmerah,

– spremlja in usklajuje izvajanja organizacijskih, kadrovskih in materialnih priprav civilne zaščite v krajevnih skupnostih, naseljih, stanovanjskih hišah, OZD in drugih organizacijah ter skupnostih,
 – sodeluje pri usklajevanju obrambnih priprav krajevnih skupnosti in jim nudi pomoč pri izvajanju njihovih nalog v splošnem ljudskem odporu,
 – sodeluje pri obrambni vzgoji in usposabljanju delovnih ljudi in občanov.

Ob neposredni vojni nevarnosti izvaja občina v skladu z občinskim načrtom ukrepe pripravljenosti in skrbi, da se ti ukrepi izvajajo na celotnem njenem območju.

Za izvajanje priprav na splošni ljudski odpor v občini ustanovi občinska skupščina svet za ljudsko obrambo. Predsednik sveta za ljudsko obrambo je predsednik občinske skupščine.

213. člen

Delovni ljudje in občani neposredno sodelujejo pri oblikovanju politike in načrtov ter izvajanju priprav na splošni ljudski odpor v krajevni skupnosti in organizaciji združenega dela ali drugi temeljni organizaciji ali skupnosti, prek svojih delegacij pa v občini, republiki in federaciji.

214. člen

V krajevni skupnosti se delovni ljudje in občani neposredno organizirajo in usposablajo za splošni ljudski odpor, za varstvo in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin pred vojnimi učinki ter za izvrševanje nalog, ki so določene z zakonom, statuti in obrambnimi načrti.

V vojni krajevne skupnosti organizirajo in izvajajo splošni ljudski odpor in skrbijo ter zagotavljajo, da se v oborožen boj in druge oblike odpora vključijo vsi občani in vse materialne in druge zmogljivosti.

Naloge v splošnem ljudskem odporu določijo krajevne skupnosti v obrambnih načrtih.

215. člen

Organizacije združenega dela, interesne in druge samoupravne organizacije in skupnosti izdelajo svoje obrambne načrte in izvajajo priprave za delo v vojnih razmerah v skladu z obrambnimi načrti, ukrepi in navodili občine, republike in federacije. V vojni organizirajo proizvodnjo in storitve oziroma izvajajo drugo dejavnost po svojem obrambnem načrtu in zagotavljajo, da se v delo za oborožene sile in splošni ljudski odpor vključijo vse njihove materialne in druge zmogljivosti, napadalcu pa onemogoči njihova uporaba in izkoriščanje.

216. člen

Za izvajanje priprav na splošni ljudski odpor ustanovijo krajevne skupnosti in organizacije združenega dela ter druge organizacije in skupnosti svoje odbore za splošni ljudski odpor. Odbore imenujejo najvišji organi samoupravnih organizacij in skupnosti.

217. člen

Svet za ljudsko obrambo občinske skupščine določa načelna stališča in skrbi za izvajanje odlokov in drugih aktov, ki jih izda občinska skupščina s področja splošnega ljudskega odpora, javne varnosti ter družbene samozaščite.

218. člen

Občinska skupščina ima svet za ljudsko obrambo, katerega sestavo in pristojnost določa zakon.

Med vojno odloča o vprašanjih iz pristojnosti občinske skupščine, če se ta ne more sestati, predsedstvo občinske skupščine, katerega sestavo in pristojnost določa zakon.

Predsedstvo občinske skupščine predloži sprejete splošne akte v potrditev občinski skupščini takoj, ko se ta lahko sestane.

219. člen

Upravne in strokovne zadeve s področja splošnega ljudskega odpora opravlja upravni organ za ljudsko obrambo občinske skupščine v kolikor ni za opravljanje posameznih zadev z veljavnimi predpisi določena pristojnost drugih organov.

220. člen

Civilna zaščita je sestavni del obrambnih priprav za varstvo in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin v vojni.

Civilna zaščita se usposablja za vojne razmere in v miru deluje pri varstvu in reševanju prebivalstva in materialnih dobrin pred naravnimi in drugimi hudimi nesrečami.

Civilno zaščito v občini in krajevni skupnosti ter organizacijah združenega dela vodijo štabi za civilno zaščito.

2. Družbena samozaščita

221. člen

Družbeno samozaščito v občini zagotavljajo in uresničujejo delovni ljudje:

– s svojo neposredno in stalno dejavnostjo za varovanje socialistične samoupravne družbene ureditve, za spoštovanje in uresničevanje svojih z ustavo, zakoni, samoupravnimi in družbenimi dogovori in drugimi samoupravnimi akti določenih pravic in dolžnosti ter odkrivanjem in preprečevanjem dejanj, usmerjenih na njihovo kršenje ali izpodkopavanje,

– z organiziranim in stalnim delovanjem za razvijanje splošne varnostne kulture in zavesti o svojih pravicah in dolžnostih za zagotavljanje varnosti človeka in družbe,

– z določanjem načina in organiziranih oblik uresničevanja družbene samozaščite, pravil ravnanja, družbenih ter moralnih sankcij v samoupravnih aktih TOZD, krajevnih in interesnih skupnostih, pravil organizacij ter društev na temelju ustave, tega statuta in drugih aktov.

222. člen

Pravice in dolžnosti delovnih ljudi kot nosilcev družbene samozaščite je zlasti:

– varovanje z ustavo določenega reda pred delovanjem sovražnih organizacij, posameznikov ali skupin doma in v tujini, usmerjeno na rušenje ali izpodkopavanje ustavne ureditve ali ravnanja, ki škoduje ugledu skupnosti in interesom delavskega razreda, delovnih ljudi, narodov in narodnosti SFRJ,

– varovanje z ustavo in zakoni določenih pravic delovnih ljudi in borca proti vsem oblikam njihovih kršitev, zlorabljanja in izkoriščanja,

– varovanje premoženja in osebne varnosti delovnih ljudi, družbenega premoženja in skupnih dobrin,

– varovanje javnega reda na temelju spoštovanja in uveljavljanja socialističnih, moralnih norm v razmerjih med ljudmi in splošne ter prometne varnosti delovnih ljudi.

Te svoje pravice in dolžnosti delovni ljudje uresničujejo na način in s sredstvi, ki jih določijo zakoni in samoupravni akti, s sredstvi idejnega in političnega boja in vzgojo odraslih in mladine.

223. člen

Uresničevanje pravic in dolžnosti družbene samozaščite v TOZD, krajevnih, interesnih skupnostih, družbeno-političnih organizacijah, društvih in v občinski skupščini zagotavljajo delovni ljudje z določanjem:

– organiziranih oblik zavarovanja družbene lastnine in drugih vrednot, ki jih upravljajo in s katerimi razpolagajo,

– organiziranjem delavske kontrole in drugih oblik družbenega nadzora za krepitev zakonitosti in samoupravnega reda,

– organiziranih oblik zavarovanja izpostavljenih delovnih mest, kriterijev za njihovo zasedbo ter določanjem odgovornosti posameznikov glede na njihovo mesto v organizaciji in delitvi dela,

– pravil varovanja državne, uradne in poslovne tajnosti in njihovega izvrševanja,

– ukrepov fizičnega in tehničnega zavarovanja pomembnejših objektov in imovine,

– pravil ravnanja v slučaju odkritja družbeno nevarnih pojavov ali izrednih varnostnih situacijah,

– ukrepov za preprečevanje uvoza ali širjenja negativnih ali sovražnih propagandnih sredstev, publikacij, tiska in filma z negativno in sovražno vsebino,

– pravil komuniciranja s tujimi državljani in tujino sploh ter informiranja delavcev in občanov o teh razmerjih,

– sankcij za kršitev pravil in norm družbene samozaščite kot hujše kršitve delovnih dolžnosti zaradi krepitev družbene odgovornosti in discipline,

– splošnih in posebnih oblik organiziranega, preventivnega, izobraževalnega, vzgojnega in drugega delovanja na področju družbene samozaščite, požarne varnosti, varnosti v cestnem prometu in drugih področjih,

– pravil o delovanju narodne zaščite v krajevnih in delovnih skupnostih.

Organizacijske oblike, naloge, pravila ravnanja in druge ukrepe za uresničevanje družbene samozaščite se določijo v temeljnih ali drugih posebnih aktih na temelju določb tega statuta.

224. člen

V sistemu družbene samozaščite delujejo upravni organi, organi državne in javne varnosti in drugi državni organi odkrivanja in

pregona kaznivih dejanj in prekrškov avtonomno na temelju zakonitih predpisov in zakonskih pooblastil.

Pri izvajanju njihovih nalog jim delovni ljudje v interesu lastne varnosti in varnosti ter neoviranega razvoja socialistične samoupravne jugoslovanske skupnosti delovnih ljudi ter narodov in narodnosti, vsestransko pomagajo.

225. člen

Delovni ljudje spremljajo izvrševanje pravic in dolžnosti delovnih ljudi v sistemu družbene samozaščite, sprejemajo sklepe in določajo naloge na zborih delavcev v TOZD, na zborih občanov v krajevni skupnosti in v organizacijah SZDL in drugih družbeno-političnih organizacijah, na temelju poročil njihovih delovnih, izvršilnih in drugih teles in na temelju poročil upravnih organov, javne in državne varnosti in drugih.

226. člen

V občini se ustanovi koordinacijski odbor za vprašanja družbene samozaščite z odlokom skupščine. Koordinacijski odbor usmerja ter usklajuje aktivnosti delovnih ljudi in vseh nosilcev družbene samozaščite v občini.

Koordinacijski odbor sestavljajo delegati — predstavniki družbeno-političnih organizacij, skupščine, krajevnih, delovnih in interesnih skupnosti.

227. člen

Za obravnavanje in proučevanje prometne problematike na področju varnosti cestnega prometa, za vzgojo in izobraževanje udeležencev v cestnem prometu, za usmerjanje in usklajevanje preventivne dejavnosti organov in organizacij, predlaganje ukrepov za izboljšanje varnosti v cestnem prometu se z odlokom občinske skupščine ustanovi svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu kot posebno družbeno telo.

VIII. POGLAVJE

SPREMEMBA STATUTA OBČINE

228. člen

Pobudo za spremembo statuta lahko daje občinska skupščina, njen zbor ali izvršni svet, organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, krajevne skupnosti, družbeno-politične organizacije in druge samoupravne organizacije in skupnosti.

229. člen

O pobudi, da se začne postopek za spremembo statuta, razpravlja izvršni svet in jo s svojim stališčem predloži občinski skupščini.

O uvedbi postopka za spremembo statuta odloča občinska skupščina na seji vseh zborov.

230. člen

Na podlagi sprejetega sklepa o uvedbi postopka za spremembo statuta pripravi posebna komisija občinske skupščine osnutek sprememb statuta in ga predloži občinski skupščini. Osnutek sprememb statuta da občinska skupščina v javno razpravo.

Po končani javni razpravi poda posebna komisija občinski skupščini predlog sprememb statuta.

Sprememba statuta je sprejeta, če zanjo glasujeta 2/3 delegatov vsakega zbora občinske skupščine.

IX. POGLAVJE

KONČNE DOLOČBE

231. člen

Odloki in drugi splošni akti, ki jih morajo po določilih tega statuta izdati občinska skupščina in njeni organi, morajo biti izdani najkasneje do 31. decembra 1974.

Do roka iz prejšnjega odstavka morajo biti s statutom usklajeni tudi dosednji predpisi občinske skupščine in njenih organov.

232. člen

Določbe tega statuta, ki se nanašajo na sestavo, organizacijo, pravice in dolžnosti občinske skupščine, se uporabljajo od dneva, ko se prvič sestane nova skupščina.

Občinski upravni organi nadaljujejo z delom v okviru svojih pristojnosti, ki jih imajo v okviru obstoječih predpisov.

Do dneva izvolitve občinskega izvršnega sveta vodijo upravne organe dosednji predstojniki, ki jih je imenovala občinska skupščina.

233. člen

Ta statut začne veljati takoj in se objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu.

Z dnem uveljavitve tega statuta preneha veljati statut občine Kočevje, ki je bil sprejet dne 9. 4. 1964 pod številko 011-8/64-2/1.

Številka: 011-5/74-1/2
Kočevje, dne 18. marca 1974

Predsednik
občinske skupščine:

MIRO HEGLER, l. r.

OBČINA KRŠKO**205.**

Na podlagi 3. odstavka 43. člena zakona o razlastitvi in o prisilnem prenosu pravice uporabe (Ur. list SRS, št. 27-235/72) in 159. člena statuta občine Krško je občinska skupščina Krško na seji zboru združenega dela, zboru krajevnih skupnosti in družbeno-političnega zbora dne 20.6.1974 sprejela

ODLOK

o poprečni gradbeni ceni in poprečnih stroških komunalnega urejanja zemljišč v zvezi z določanjem odškodnine za razlaščenost stavbna zemljišča v občini Krško

1. člen

S tem odlokom se določa poprečna gradbena cena in poprečni stroški za komunalno urejanje zemljišča, po katerih se v letu 1974 določa odškodnina za razlaščenost stavbna zemljišča.

2. člen

Poprečna gradbena cena za 1 m² koristne stanovanjske površine na območju občine Krško je 2.600,00 din.

3. člen

Poprečni stroški komunalnega urejanja zemljišča znašajo od vrednosti zgradbe 15,8 % za območje mesta Krško, 37 % pa za Kostanjevico, Senovo in Brestanico.

4. člen

Enoletna stanarina znaša 3,8 % od vrednosti zgradbe.

5. člen

Ko začne veljati ta odlok, preneha veljati odlok o poprečni gradbeni ceni in poprečnih stroških komunalnega urejanja zemljišč v zvezi z določanjem odškodnine za razlaščenost stavbna zemljišča v občini Krško (Skupščinski Dolenjski list, št. 7-99/73).

6. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu.

Številka: 1-38-6/74

Datum: 20. 6. 1974

Predsednik občinske skupščine Krško:
ING. NIKO KURENT, l. r.

OBČINA NOVO MESTO**206.**

Na podlagi 227. in 240. člena statuta občine Novo mesto

(Skupščinski Dolenjski list št. 14/74) je občinska skupščina Novo mesto na skupnem zasedanju zboru združenega dela, zboru krajevnih skupnosti in družbeno-političnega zbora dne 18. junija 1974 sprejela

ODLOK

o organizaciji občinskih upravnih organov

1. člen

S tem odlokom se določajo občinski upravni organi in njihovo delovno področje.

2. člen

Občinski upravni organi so:
I. TEMELJNI UPRAVNI ORGANI

1. oddelek za gospodarstvo
2. oddelek za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve
3. oddelek za družbene dejavnosti in občo upravo
4. oddelek za finance
5. oddelek za notranje zadeve

6. oddelek za ljudsko obrambo
7. oddelek za medobčinske inšpekcijske službe
8. davčna uprava
9. geodetska uprava

II. DRUGI ORGANI

1. skupne službe

3. člen

Oddelek za gospodarstvo opravlja upravne, strokovne in druge naloge, spremlja stanja, opravlja analize in druge upravne dejavnosti s področja industrije, rudarstva, kmetijstva, gozdarstva, lova, ribolova, obrti, trgovine, gostinstva, blagovnega prometa in turizma; opravlja službo za cene, numeracijo; sestavlja, obdeluje, spremlja in analizira programe gospodarskega in družbenega razvoja v občini; zbira, ureja in strokovno obdeluje statistična poročila ter skrbi za statistično dokumentacijo; skrbi za izvrševanje predpisov in zakonitost na svojem področju dela, opravlja druge zadeve, za katere je po posebnih predpisih pristojen oddelek.

4. člen

Oddelek za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve opravlja upravne in strokovne naloge, spremlja stanje, opravlja analize ter druge upravne dejavnosti s področja urbanizma, človekovega okolja, varstva narave in krajinskih značilnosti, gradbeništva, vodnega gospodarstva, komunalnega in stanovanjskega gospodarstva, prometa in cest, premoženjsko pravnih razmerij; vodi pregled urbanistične dokumentacije in evidenco nezazidanega stavbnega zemljišča; opravlja zadeve s področja organizacije in dela skupnosti in organizacij združenega dela, ki opravljajo naloge

posebnega družbenega pomena na področju urbanizma, komunalnega in stanovanjskega gospodarstva; skrbi za izvrševanje predpisov in zakonitost s svojega delovnega področja, opravlja druge strokovne zadeve s svojega področja dela, ki so s posebnimi predpisi dane v pristojnost oddelka.

5. člen

Oddelek za družbene dejavnosti in občo upravo opravlja upravne, strokovne in druge naloge, spremlja stanje, opravlja analize in druge upravne dejavnosti s področja otroškega varstva, socialnega varstva — kolikor niso v pristojnosti Centra za socialno delo —, zdravstva, socialnega zavarovanja, dela in delovnih razmerij, štipendiranja, invalidskih zadev in zadev borcev, šolstva, kulture, varstva arhivskega gradiva, spomeniškega varstva, prosvete in telesne kulture; opravlja zadeve v zvezi z volitvami in odpoklicem delegacij, članov delegacij, kakor tudi delegatov; nudi pomoč v zvezi s sklicanjem zborov delovnih ljudi in občanov; daje pravno pomoč občanom; pomaga organizacijam združenega dela in interesnim skupnostim pri sestavljanju samoupravnih sporazumov in statutov in skrbi za zakonitost teh aktov; opravlja druge zadeve, ki niso dane v delovno področje drugih občinskih upravnih organov.

6. člen

Oddelek za finance opravlja strokovne zadeve, spremlja stanje, opravlja analize s področja financ; opravlja zadeve v zvezi s pripravo proračuna in finančnih načrtov skladov; opravlja računovodske posle proračuna, finančnega načrta upravnih organov in skladov, spremlja in analizira izvrševanje proračunskih dohodkov in izdatkov; vodi evidenco vrednosti premoženja ter opravlja druge zadeve, za katere je pristojen po posebnih predpisih.

7. člen

Oddelek za notranje zadeve opravlja upravne in strokovne zadeve, spremlja stanje, opravlja analize ter druge upravne dejavnosti v zvezi z izvrševanjem zakonov in drugih predpisov o združevanju občanov, javnih shodih in prireditvah, posesti in nošenju orožja in streliva, varstva pred požarom, državljanstvu, potnih listinah za prehod čez državno mejo, prebivanju tujcev, osebni izkaznici, matičnih knjigah, osebni imenih, prijavljanju in odjavljanju bivališča in prebivališča; varnosti cestnega prometa, vodi evidenco o motornih vozilih in voznikih motornih vozil ter

opravlja registracijo motornih vozil; opravlja druge upravne zadeve s področja notranjih zadev, ki so s posebnimi predpisi dane v pristojnost organa za notranje zadeve.

V sestavu oddelka so krajevni uradi: Brusnice, Dolenjske Toplice, Hinje, Mirna peč, Otočec, Straža, Šentjemej, Škocjan, Šmarjeta, Težka voda in Žužemberk, ki imajo položaj notranje organizacijske enote.

Krajevni uradi dajejo občanom pojasnila v vseh zadevah, ki spadajo v pristojnost občinske skupščine in njenih teles, tekoče obveščajo organe občinske skupščine o željah, zahtevah in mnenjih občanov na svojem območju; sprejemajo vloge občanov za organe občinske skupščine, dajejo pravno pomoč na zaprosila državnih in drugih organov; vodijo matične knjige, državljsko knjigo in volilne imenike ter izdajajo izpiske iz njih; opravljajo prijavno in odjavno službo ter vodijo register občanov; pripravljajo dokumentacijo za izdajanje osebnih izkaznic; opravljajo nekatere naloge s področja narodne obrambe; izdajajo potrdila po veljavnih predpisih; izdajajo zdravstvena spričevala za živino in vodijo pregled izdanih spričeval; sprejemajo in dopolnjujejo prijave v zvezi s škodo po elementarnih nezgodah; opravljajo druge zadeve, za katere so pristojni po posebnih predpisih, sklepih občinske skupščine in njenih organov.

Krajevni uradi opravljajo naloge iz svojega področja dela na podlagi strokovnih navodil in pod strokovnim nadzorstvom ustreznih občinskih upravnih organov.

8. člen

Oddelek za ljudsko obrambo pripravlja v sodelovanju z drugimi občinskimi upravnimi organi razvojni in vojni načrt občine; daje strokovno pomoč pri izdelavi razvojnih in vojnih načrtov drugim občinskim organom, organizacijam združenega dela in drugim organizacijam ter krajevnim skupnostim; opravlja zadeve vojaške obveznosti in vojaške mobilizacije v skladu s posebnimi predpisi; skrbi za organiziranje in pripravo enot civilne zaščite in za pouk obveznikov civilne zaščite; skrbi za organizacijo in izvajanje nalog službe za opozovanje, obveščanje in alarmiranje; opravlja razpored prebivalstva v enote JLA, v partizanske enote, službe teritorialne obrambe, v enote civilne zaščite ter za delovne dolžnosti v vojni in vodi ustrezne evidence v skladu s posebnimi predpisi; skrbi za izvajanje varnostno-zaščitnih

ukrepov obrambnih priprav v državnih organih, v organizacijah združenega dela in drugih organizacijah, skrbi za obrambno vzgojo prebivalstva ter opravlja inšpekcijske zadeve s področja ljudske obrambe ter vse druge zadeve, za katere je po posebnih predpisih pristojen oddelek za ljudsko obrambo.

9. člen

Oddelek za medobčinske inšpekcijske službe opravlja nadzor nad izvajanjem in spoštovanjem zakonov in drugih predpisov, ki pooblaščajajo občinske inšpekcijske organe na področju cestnoprometne inšpekcije, cestne inšpekcije, inšpekcije dela, elektroenergetske inšpekcije, gradbene inšpekcije, gozdarske inšpekcije, kmetijske inšpekcije, komunalne inšpekcije, sanitarne inšpekcije, tržne inšpekcije, urbanistične inšpekcije, veterinarske inšpekcije in vodnogospodarske inšpekcije; dajejo predloge za uvedbo postopkov pri tožilstvu, pri pristojnem sodišču in sodniku za prekrške; dajejo poročila višjim inšpekcijskim organom, o nepravilnostih obveščajo samoupravne organe organizacij združenega dela in samoupravne organe drugih pravnih oseb. Sodelujejo z organi natanje kontrole organizacij združenega dela in drugimi institucijami in organizacijami, ki imajo značaj javnega pomena ter opravljajo druge zadeve, za katere so pristojni po posebnih predpisih.

10. člen

Davčna uprava odmerja, izterjuje in evidentira vse vrste davkov, prispevke za zdravstveno in starostno zavarovanje kmetov ter prometni davek na proizvode in storitve. Opravlja inšpekcijsko in kontrolno službo, ki ugotavlja promet in dohodek pri obrtnikih in drugih občanah ter družbenih organizacijah, kakor tudi drugih upravnih organov za zavezance vseh vrst davkov. Davčna uprava vodi kontrolo pobiranje upravnih, sodnih in komunalnih taks. Vodi postopek zoper kršilce davčnih predpisov in izreka kazni. Vodi postopek na prvi stopnji in rešuje prošnje in pritožbe zavezancev. Pripravlja in zbira gradivo za komisijo za ugotavljanje izvora premoženja. Opravlja tudi druge zadeve, za katere je pristojna po posebnih predpisih.

11. člen

Geodetska uprava izvršuje in skrbi za izvrševanje nalog geodetske službe. Pri tem planira in koordinira dejavnost v zadevah geodetske službe; skrbi

za izdelavo načrtov, katastrov in evidenc, vzdržuje načrte, stalno mrežo geodetskih točk, karte, katastre in evidence, vodi in vzdržuje regionalno geodetsko dokumentacijo in urbano geodetsko dokumentacijo, izdaja občanom, organom in organizacijam podatke in potrdila, izdaja odločbe v upravnem postopku na prvi stopnji in opravlja druge zadeve, za katere je pristojna po posebnih predpisih.

Geodetska uprava opravlja tudi storitve za potrebe občanov, državnih organov, organizacij združenega dela in drugih organizacij, ki vplivajo na evidentirano stanje v načrtih, kartah, katastrih in evidencah geodetske službe oziroma, ki se lahko opravijo le na podlagi teh načrtov, kart, katastrov in evidenc. Za storitve se štejejo zlasti: zakoličbe zgradb in objektov, izdelava geodetskih načrtov za potrebe lokacijske dokumentacije, delitev parcel po vnaprej določenih pogojih, vzpostavljanje stanja na zemljiščih tako, kot je evidentirano v načrtih in katastrih.

12. člen

Skupne službe opravljajo dokumentacijsko in arhivsko službo za občinske upravne organe, vodijo personalno službo za člane delovne skupnosti, opravljajo pisarniška opravila, ki so po veljavnih predpisih skupna za več upravnih organov, opravljajo strojepisna dela, razmnoževanje tekstov, oskrbujejo in evidentirajo premoženje občinskih upravnih organov, nabavljajo potrebna materialna sredstva za delo, izvajajo naloge iz varstva pri delu v delovni skupnosti; za območja, kjer ni krajevnih uradov, opravljajo nekatere zadeve s pristojnosti dela krajevnih uradov; skrbijo za vzdrževanje, čiščenje in varstvo delovnih prostorov ter opravljajo druga administrativno-tehnična dela.

13. člen

Vsi upravni organi so dolžni vsak iz svojega delovnega področja pripravljati poročila, analize, osnutke splošnih aktov in druge akte za potrebe skupščine, izvršnega sveta in njenih teles.

14. člen

Notranjo organizacijo upravnih organov in sistemizacijo delovnih mest sprejme svet delovne skupnosti v soglasju z izvršnim svetom.

15. člen

Ko začne veljati ta odlok, neha veljati odlok o organizaciji občinskih upravnih organov

(Skupščinski Dolenjski list št. 19/73 in 24/73).

16. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu, uporablja pa se od 1. julija 1974 dalje.

Številka: 021-012/65

Datum: 18. 6. 1974

Predsednik občinske skupščine Novo mesto: JAKOB BERIČ, l. r.

207.

Na podlagi 227., 240. in 270. člena statuta občine Novo mesto (Skupščinski Dolenjski list št. 14/74) je občinska skupščina Novo mesto na skupnem zasedanju zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbeno-političnega zbora dne 18. junija 1974 sprejela

ODLOK

o organizaciji strokovne službe skupščine

1. člen

S tem odlokom se določijo strokovna služba skupščine ter njeno delovno področje.

2. člen

Strokovna služba skupščine opravlja strokovna, organizacijska, administrativna, tehnična in druga dela, ki so potrebna za delovanje občinske skupščine in njenih teles ter delegatov in delegacij, administrativne zadeve za potrebe predsedstva občinske skupščine ter skupine delegatov za zbor združenega dela in zbor občin skupščine SR Slovenije, skrbi za obveščanje delegatov in delegacij o zadevah iz pristojnosti občinske skupščine, obdeluje gradivo, ki je obravnavano in sprejeto na sejah skupščine, skrbi za objavo splošnih aktov in predpisov občinske skupščine v uradnem glasilu, posreduje sklepe in priporočila skupščine občanom, organizacijam združenega dela ter drugim organizacijam in skupnostim, obravnava vloge in pritožbe, naslovljene na skupščino ter druge družbeno-politične skupnosti, opravlja druge zadeve, za katere je pooblaščen po sklepih občinske skupščine oziroma njenih normativnih aktih.

3. člen

Sistemizacijo delovnih mest v strokovni službi skupščine sprejme svet delovne skupnosti v soglasju s predsedstvom občinske skupščine.

4. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Skupščinskem

Dolenjskem listu, uporablja pa se od 1. julija 1974 dalje.

Številka: 021-06/74

Datum: 19. 6. 1974

Predsednik občinske skupščine Novo mesto: JAKOB BERIČ, l. r.

OBČINA RIBNIČA

208.

Občinska volilna komisija pri občinski skupščini Ribnica objavlja

POROČILO

občinske volilne komisije Ribnica o izidu glasovanja na referendumu v Krajevni skupnosti Sušje dne 23. 6. 1974

Krajevna skupnost Sušje je s sklepom z dne 31.5.1974 (Skupščinski Dolenjski list št. 18/74) razpisala referendum za uvedbo krajevnega samopriprave v denarju za sofinanciranje programa rekonstrukcije vodovoda „Studenčevka“ Sušje, na delu območja KS Sušje.

Referendum je bil izpeljan 23. junija 1974.

IZID GLASOVANJA:

vpisanih volilnih upravičencev v volilnem imeniku: 396;

upravičencev (odstotnih) s potrdili: 34;

dejanskih upravičencev: 362;

glasovalo upravičencev: 325;

odstotek glasovalcev: 89,77;

glasovali „ZA“: 285;

glasovali „PROTI“: 36;

neveljavnih glasovnic: 4;

odstotek upravičencev, ki so glasovali „ZA“: 78,72 %.

Glede na izid glasovanja lahko Krajevna skupnost Sušje predpiše krajevni samopripravek zavezanecem v višini, kot je navedeno v glasovnici.

Štev.: 014-1-74-01

Datum: 24. 6. 1974

Predsednik občinske

volilne komisije:

sodnik IVAN ŽUŽEK, l. r.

OBČINA KOČEVJE

209.

Na podlagi 9. člena odloka o uvedbi krajevnega samopripravek za območje občine Kočevje (Skupščinski Dolenjski list št. 14/70 in 5/73) in 113. člena statuta občine Kočevje je občinska skupščina Kočevje na seji zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbeno-političnega zbora dne 20. junija 1974 sprejela

ODLOK

o zaključnem računu krajevnega samopriskevka za območje občine Kočevje za sofinanciranje rekonstrukcije ceste od Livolda do Broda na Kolpi ter za potrebe komunalnih del

1. člen

Potrdi se zaključni račun krajevnega samopriskevka za območje občine Kočevje, ki je bil uveden z odlokom občinske skupščine (Skupščinski Dolenjski list, št. 14/70 in 5/73) za sofinanciranje rekonstrukcije ceste od Livolda do Broda na Kolpi ter za potrebe komunalnih del za čas od 1. avgusta 1970 do 31. julija 1973.

2. člen

Dohodki zaključnega računa krajevnega samopriskevka znašajo skupaj

6.446.687,95 din

Od tega:

– zbrana sredstva samopriskevka

6.273.964,10 din

– obresti od vezanih sredstev pri Ljubljanski banki

172.723,85 din

3. člen

Izdatki zaključnega računa samopriskevka izkazujejo porabo v višini 6.397.522,50 din.

Od tega je bilo izplačano za: – sofinanciranje rekonstrukcije ceste od Livolda do Broda na Kolpi

3.500.000,00 din

– sofinanciranje potreb komunalnih dejavnosti

2.696.291,70 din

– sofinanciranje ureditve prostorov za fonolaboratorij pri gimnaziji

40.000,00 din

– stroške denarnega prometa

161.280,80 din

4. člen

Neporabljena sredstva krajevnega samopriskevka do 30. 4. 1974 znašajo 49.165,45 din, ki se prenesejo na račun samopriskevka za financiranje gradnje komunalnih objektov in objektov družbenega standarda v občini Kočevje (Skupščinski Dolenjski list, št. 14/74).

5. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu.

Številka: 400-19/74-3/7

Datum: 20. junija 1974

Predsednik občinske skupščine Kočevje:

SAVO VOVK, dipl. ing., l. r.

210.

Na podlagi 9. člena zakona o ureditvi nekaterih vprašanj družbene kontrole cen v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št.

32-287/72), III. točke odloka o natančnejših pogojih za ukrepe družbene kontrole cen iz pristojnosti občin (Uradni list SRS, št. 6-28/73) in 113. člena statuta občine Kočevje je občinska skupščina Kočevje na seji zбора združenega dela, zboru krajevnih skupnosti in družbeno-političnega zbora dne 20. junija 1974 sprejela

ODLOK

o soglasju k cenam komunalnih storitev podjetja HYDROVOD Kočevje - Ribnica

1. člen

Komunalnemu podjetju HYDROVOD Kočevje - Ribnica se daje soglasje k cenam storitev, in sicer:

I. Cena oskrbe z vodo:

Vrsta potrošnje cena: din/m³ pavšal

A - GOSPODINJSTVA:

– po vodomeru 2,00

– pavšal: po osebi 5,00

od kopalnice 5,00

velika živina 2,00

mala živina 1,00

B - ZAVODI, GOSTINSTVO, OBRT

– po vodomeru 2,00

– pavšal: po pavšalno določeni količini vode od m³

2,80

C - INDUSTRIJA

– po vodomeru 2,35

– Pavšal: po pavšalno določeni količini vode m³

2,80

II. Pavšal za pokrivanje stroškov vzdrževanja vodomerov

– za eno priključeno mesto, ki oskrbuje: do 2 stanovanji

2,00 din/mesec

do 4 stanovanja

5,00 din/mesec

nad 4 stanovanja

10,00 din/mesec

– za industrijo, zavode, gostinstvo, obrt:

od priključka ϕ 1 cola

10,00 din/mesec

od priključka ϕ nad 1 cola

20,00 din/mesec

III. Cena za priključitev na vodovodno omrežje:

1. Na območju, kjer se v komunalnem prispevku plača delež za izgradnjo vodovodnega omrežja:

– za stanovanjsko hišo z do 2 stanovanji

500,00 din

– za vsako nadaljnje stanovanje

še po 200,00 din

2. Na območju, kjer se v komunalnem prispevku ne plača delež za izgradnjo vodovodnega omrežja:

– za stanovanjsko hišo z do 2 stanovanji

2.000,00 dir.

– za vsako nadaljnje stanovanje

še po 500,00 din

2. člen

Pavšal za pokrivanje stroškov vzdrževanja vodomerov plačujejo potrošniki vode preko vodomerov ob plačilu porabljene vode.

Od cene oskrbe z vodo je podjetje dolžno 0,30 din/m³ izločiti na sklad za razširitev vodovodnega omrežja, kamor se izloča tudi cena za priključitev na vodovodno omrežje.

Za porabo sklada iz prejšnjega odstavka je podjetje dolžno letni plan in letno poročilo o koriščenju v potrditev izvršnemu svetu občinske skupščine Kočevje.

3. člen

Odlok prične veljati osmi dan po objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu. Cena iz I. in II. točke 1. člena se začne uporabljati od prvega odčitavanja porabe vode po uveljavitvi odloka dalje, cena in III. točke pa od dneva uveljavitve odloka dalje.

Številka: 38-1/72-3/3

Datum: 20. junij 1974

Predsednik občinske skupščine Kočevje:

SAVO VOVK, dipl. ing., l. r.

211.

Na podlagi 1. člena zakona o pooblastitvi občinskih skupščin, da določijo pristojnosti občinskih organov za zadeve, določene z zveznimi predpisi (Uradni list SFRJ, št. 26-313/68), 1. člena zakona o pooblastitvi občinskih skupščin, da določijo pristojnosti občinskih organov za opravljanje zadev, ki so določene z republiškim predpisi (Uradni list SRS, št. 11-56/69) in 3. točke 113. člena statuta občine Kočevje, je občinska skupščina Kočevje na seji zboru združenega dela, zboru krajevnih skupnosti in družbeno-političnega zbora dne 20. junija 1974 sprejela

ODLOK

o spremembi odloka o določitvi pristojnosti svetov in upravnih organov občinske skupščine Kočevje za opravljanje zadev, ki so določene z zveznimi in republiškim predpisi kot pristojnosti občinske skupščine

1. člen

Odlok o določitvi pristojnosti svetov in upravnih organov občinske skupščine Kočevje za opravljanje zadev, ki so določene z zveznimi in republiškim predpisi kot pristojnosti občinske skupščine (objavljen v

Skupščinskem Dolenjskem listu, št. 11-161/71), se spremeni tako, da pristojnosti in naloge svetov občinske skupščine prevzame izvršni svet občinske skupščine Kočevje.

Na izvršni svet se prenesejo tudi pristojnosti svetov občinske skupščine, določene s posameznimi odloki občinske skupščine Kočevje.

2. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu.

Številka: 021-10/71-1/2

Datum: 20. junija 1974

Predsednik občinske skupščine Kočevje:

SAVO VOVK, dipl. ing., l. r.

212.

Na podlagi 159., 160. in 162. člena statuta občine Kočevje je občinska skupščina Kočevje na seji zboru združenega dela, zboru krajevnih skupnosti in družbeno-političnega zbora dne 29. aprila 1974 sprejela

ODLOK

o sestavi in izvolitvi komisije za volitve in imenovanja ter kadrovske zadeve občinske skupščine Kočevje

1. člen

Ustanovi se komisija za volitve in imenovanja ter kadrovske zadeve občinske skupščine Kočevje (v nadaljnjem besedilu: komisija).

2. člen

Naloga komisije je, da proučuje in pripravlja predloge za izvolitev oziroma imenovanja in razrešitve oseb, ki jih voli in imenuje občinska skupščina, sklepa o višini nagrad funkcionarjem, ki jih voli ali imenuje občinska skupščina. Analizira in obravnava celotno kadrovske problematiko in politiko štipendiranja v občini ter v zvezi s tem daje priporočila in predloge organizacijam združenega dela in občinski skupščini ter opravlja druge zadeve, za katere je pristojna po veljavnih predpisih.

3. člen

Komisija šteje devet članov, ki jih imenujejo izmed delegatov občinske skupščine in članov družbeno-političnih organizacij občine Kočevje.

O imenovanju članov komisije odloči občinska skupščina s sklepom.

4. člen

Komisija dela na sejah in veljavno sklepa, če je na seji navzočih nad polovico njenih članov.

5. člen

Ta odlok začne veljati takoj. Številka: 020-31/74-1/2 Kočevje, dne 29. 4. 1974

Predsednik občinske skupščine Kočevje:
SAVO VOVK, dipl. ing., l. r.

213.

Na podlagi 159., 160. in 162. člena statuta občine Kočevje je občinska skupščina Kočevje na seji zboru združenega dela, zborna krajevnih skupnosti in družbeno-političnega zbora dne 20. junija 1974 sprejela

ODLOK

o ustanovitvi, sestavi in nalogah statutarno pravne komisije občinske skupščine Kočevje

1. člen

Ustanovi se statutarno pravna komisija občinske skupščine Kočevje.

Komisija šteje 9 članov.

Po trije člani komisije se izvolijo izmed delegatov v vseh zborih občinske skupščine Kočevje.

2. člen

Komisija proučuje usklajenost statuta občine z ustavo SRS in ustavo SFRJ ter drugimi zakonskimi predpisi. Skrbi za pravilno uporabo statuta občine in obravnava zahteve delovnih ljudi in občanov ter delovnih in drugih samoupravnih organizacij, če ti mislijo, da je kršena kakšna njihova pravica.

Statutarno pravna komisija stori potrebne ukrepe, da se kršitev odpravi.

Komisija sprejema pripombe, mnenja in predloge temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter drugih skupnosti, društev, delovnih ljudi in občanov ter pripravi poročilo izvršnemu svetu, na podlagi katerega odloča o pobudi za spremembo statuta.

V primeru, da je uveden postopek za spremembo statuta, pripravi komisija predlog za spremembo statuta in ga predloži občinski skupščini.

3. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu.

Številka: 011-7/74-1/2 Kočevje, dne 20. 6. 1974

Predsednik občinske skupščine Kočevje:
SAVO VOVK, dipl. ing., l. r.

214.

Na podlagi 159., 160. in 162. člena statuta občine Kočevje je občinska skupščina Kočevje na seji zboru združenega dela, zborna krajevnih skupnosti in družbeno-političnega zbora dne 20. junija 1974 sprejela

ODLOK

o ustanovitvi, sestavi in nalogah komisije za zadeve borcev in invalidov NOV občinske skupščine Kočevje

1. člen

Ustanovi se komisija za zadeve borcev in invalidov NOV občinske skupščine Kočevje.

Komisija šteje 9 članov.

Po trije člani komisije se izvolijo izmed delegatov v vseh zborih občinske skupščine Kočevje.

2. člen

Komisija spremlja problematiko borcev NOV, predvojnih revolucionarjev, vojnih invalidov, borcev za severno mejo in slovenskih vojnih dobrovoljcev, koordinira prizadevanja družbenih činiteljev in v sodelovanju z njimi predlaga ukrepe za izpolnitev sistema družbene skrbi za te osebe; spremlja, proučuje in obravnava položaj in probleme borcev NOV, predvojnih revolucionarjev, vojnih invalidov, borcev za severno mejo in slovenskih vojnih dobrovoljcev in daje predloge za njihovo reševanje; obravnava predloge odlokov in drugih aktov s tega področja in lahko sama daje predloge takim aktom ter v zvezi s tem proučuje možnosti kodifikacije vseh pravic borcev.

Komisija obravnava in odobrava priznavalnine in druge pomoči borcem in invalidom, daje predloge za predčasne upokojitve borcev, obravnava še druge tekoče probleme borcev in invalidov in jih skuša rešiti ali pa predlaga rešitve pristojnim organom.

Komisija je pooblaščen organ iz 54. člena o starostnem zavarovanju kmetov (Uradni list SRS, št. 13/72).

Predsednik komisije izdaja odločbe za izvršitev sklepov komisije.

3. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu.

Številka: 59-7/74-1/2 Datum: 20. 6. 1974

Predsednik občinske skupščine Kočevje:
SAVO VOVK, dipl. ing., l. r.

215.

Na podlagi 159., 160. in 162. člena statuta občine Kočevje je občinska skupščina Kočevje na seji zboru združenega dela, zborna krajevnih skupnosti, in družbeno-političnega zbora dne 20. junija 1974 sprejela

ODLOK

o ustanovitvi, sestavi in nalogah komisije za prošnje in pritožbe občinske skupščine Kočevje

1. člen

Ustanovi se komisija za prošnje in pritožbe občinske skupščine Kočevje.

Komisija šteje 9 članov.

Po trije člani komisije se izvolijo izmed delegatov v vseh zborih občinske skupščine Kočevje.

2. člen

Komisija obravnava prošnje, pritožbe in predloge, ki jih občani in organizacije združenega dela pošiljajo občinski skupščini, pregleda njihovo utemeljenost in daje predloge, kako naj se posamezna zadeva reši, predlaga ukrepe, ki jih je treba sprejeti, da se odpravi ugotovljena nepravilnost v delu organov, občinske skupščine, v organizacijah združenega dela in v drugih organizacijah, proučuje in sodeluje pri obravnavanju pojavov in problematike dela občinskih organov in organizacij.

Komisija lahko pri obravnavi posameznega primera zasliši stranko oziroma predstavnika organa ali organizacije, v katerih delovno področje spada zadeva, lahko pa tudi zahteva, da se ji predložijo na vpogled spisi. Komisija lahko zaradi odprave ugotovljenih nepravilnosti ali zaradi ugotovitve predloga ali prošnje samostojno daje priporočila.

3. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu.

Številka: 07-3/74-1/2 Kočevje, dne 20. 6. 1974

Predsednik občinske skupščine Kočevje:
SAVO VOVK, dipl. ing., l. r.

216.

Na podlagi 159., 160. in 162. člena statuta občine Kočevje je občinska skupščina Kočevje na seji zboru združenega dela, zborna krajevnih skupnosti in družbeno-političnega zbora dne 20. junija 1974 sprejela

ODLOK

o ustanovitvi, sestavi in nalogah komisije za družbeno nadzorstvo občinske skupščine Kočevje

1. člen

Ustanovi se komisija za družbeno nadzorstvo občinske skupščine Kočevje.

Komisija šteje 9 članov.

Po trije člani komisije se izvolijo izmed delegatov v vseh zborih občinske skupščine Kočevje.

2. člen

Komisija proučuje splošna vprašanja pri izvajanju politike in zakonov, drugih predpisov in aktov, vprašanja v zvezi z razpolaganjem z družbenimi sredstvi in delitvijo dohodka in z načinom izpolnjevanja pravic in dolžnosti državnih organov, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti.

Komisija izvaja družbeni nadzor v sodelovanju z organi upravljanja in organi upravne kontrole v organizacijah združenega dela, drugih samoupravnih organizacijah ter skupnostih in tako vpliva na razvoj odgovornosti socialističnih načel v samoupravljanju, poslovanju in razpolaganju z družbenimi sredstvi.

Komisija sklicuje po potrebi predsednike in člane samoupravne delavske kontrole v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, s katerimi obravnava metode in oblike dela družbenega nadzorstva. O svojih ugotovitvah komisija redno poroča občinski skupščini in drugim pristojnim samoupravnim organom ter se pri svojem delu povezuje z družbenim pravobranilcem samoupravljanja.

3. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu.

Številka: 017-1/74-1/2 Kočevje, dne 20/6-1974

Predsednik občinske skupščine Kočevje:
SAVO VOVK, dipl. ing., l. r.

217.

Na podlagi 159., 160. in 162. člena statuta občine Kočevje je zbor združenega dela občinske skupščine Kočevje na svoji seji dne 29. aprila 1974 sprejel

ODLOK

o sestavi in izvolitvi komisije za verifikacijo pooblastil in imuni-

tetna vprašanja delegatov zbora združenega dela občinske skupščine Kočevje

1. člen

Ustanovi se komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja delegatov zbora združenega dela občinske skupščine Kočevje.

2. člen

Komisija šteje pet članov, ki se imenujejo izmed delegatov zbora združenega dela občinske skupščine Kočevje.

3. člen

V komisijo so imenovani naslednji delegati:

1. Briški Anica, Kočevje, Trata XI/3
2. Brudar Ivan, Kočevje, Ljubljanska 33
3. Mrhar Franc, Kočevje, Kajuhoovo naselje 7
4. Gril Nada, Kočevje, Kolo-dvorska n.h.
5. Resman Jože, Kočevje, Roška cesta 28

4. člen

Naloga komisije je, da opravi verifikacijo pooblastil izvoljenih delegatov zbora združenega dela v skladu s poslovníkom občinske skupščine Kočevje in opravlja zadeve s področja imunitetnih vprašanj zbora združenega dela občinske skupščine Kočevje.

5. člen

Komisija dela na seji in javno sklepa, če je na seji nav-zočih nad polovico njenih članov.

6. člen

Ta odlok začne veljati takoj. Številka: 020-11/74-1/2 Kočevje, dne 29. 4. 1974

Predsednik zbora združenega dela:
VINKO RAKOVIČ, i.r.

218.

Na podlagi 159., 160. in 162. člena statuta občine Kočevje je družbeno-politični zbor občinske skupščine Kočevje na svoji seji dne 29. 4. 1974 sprejel

ODLOK

o sestavi in izvolitvi komisije za verifikacijo potrdil in imuni-

tetna vprašanja delegatov družbeno-političnega zbora občinske skupščine Kočevje

1. člen

Ustanovi se komisija za verifikacijo potrdil in imunitetna vprašanja delegatov družbeno-političnega zbora občinske skupščine Kočevje.

2. člen

Komisija šteje pet članov, ki se imenujejo izmed delegatov družbeno-političnega zbora občinske skupščine Kočevje.

3. člen

V komisijo so imenovani naslednji delegati:

1. Dolenc Janez, Kočevje, Rudarsko naselje 1
2. Grabrijan Jože, Livold 45
3. Lampe Franc, Kočevska reka 25
4. Papež Nada, Kočevje, Ulica Veronike Deseniške 2
5. Samec Frančiška, Koblarji 33.

4. člen

Naloga komisije je, da opravi verifikacijo potrdil izvoljenih delegatov družbeno-političnega zbora v skladu s poslovníkom občinske skupščine Kočevje in opravlja zadeve s področja imunitetnih vprašanj družbeno-političnega zbora občinske skupščine Kočevje.

5. člen

Ta odlok začne veljati takoj. Številka: 020-8/74-1/2 Kočevje, dne 29. 4. 1974

Predsednica družbeno-političnega zbora:
ZALKA KOCJAN, i.r.

219.

Na podlagi 159., 160. in 162. člena statuta občine Kočevje je zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine Kočevje na svoji seji dne 29. aprila 1974 sprejel

ODLOK

o sestavi in izvolitvi komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja delegatov zbora krajevnih skupnosti občinske skupščine Kočevje

1. člen

Ustanovi se komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja delegatov zbora

krajevnih skupnosti občinske skupščine Kočevje.

2. člen

Komisija šteje pet članov, ki se imenujejo izmed delegatov zbora krajevnih skupnosti občinske skupščine Kočevje.

3. člen

V komisijo so imenovani naslednji delegati:

1. Muhvič Anton, Breg, n.h.
2. Oražem Lea, Kočevje, Trg zbora odposlancev 29
3. Ožbolt Franc, Kočevje, Pri Unionu 2
4. Pajnič Milan, Draga 8
5. Škrabar Vida, Kočevje, Rudarsko naselje 13.

4. člen

Naloga komisije je, da opravi verifikacijo pooblastil izvoljenih delegatov zbora krajevnih skupnosti v skladu s poslovníkom občinske skupščine Kočevje in opravlja zadeve s področja imunitetnih vprašanj zbora krajevnih skupnosti občinske skupščine Kočevje.

5. člen

Ta odlok začne veljati takoj. Številka: 020-9/74-1/2 Kočevje, dne 29. 4. 1974

Predsednik zbora krajevnih skupnosti:
DRAGO BENČINA, i.r.

220.

Na podlagi 159., 160. in 162. člena statuta občine Kočevje je občinska skupščina Kočevje na seji zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbeno-političnega zbora dne 20. junija 1974 sprejela

ODLOK

o ustanovitvi, sestavi in nalogah komisije za verska vprašanja občinske skupščine Kočevje

1. člen

Ustanovi se komisija za verska vprašanja občinske skupščine Kočevje.

Komisija šteje 6 članov.

Po dva člana komisije se izvolita izmed delegacij v vseh zborih občinske skupščine Kočevje.

2. člen

Komisija spremlja, proučuje in obravnava vsa vprašanja v zvezi z odnosi občine do verskih skupnosti, ki jih urejajo predpisi.

Komisija daje upravnim organom smernice pri odločanju in

obravnavanju zadev s tega področja.

3. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu.

Številka: 08-3/74-1/2

Kočevje, dne 20. 6. 1974

Predsednik občinske skupščine Kočevje:
SAVO VOVK, dipl. ing., i.r.

221.

Na podlagi 159., 160. in 162. člena statuta občine Kočevje je občinska skupščina Kočevje na seji zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbeno-političnega zbora dne 20. junija 1974 sprejela

ODLOK

o ustanovitvi, sestavi in nalogah komisije za odlikovanja občinske skupščine Kočevje

1. člen

Ustanovi se komisija za odlikovanja občinske skupščine Kočevje.

Komisija šteje 6 članov.

Po dva člana komisije se izvolita izmed delegatov v vseh zborih občinske skupščine Kočevje.

2. člen

Komisija zbira od temeljnih organizacij združenega dela, delovnih organizacij, krajevnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti ter drugih organizacij in društev predloge za odlikovanja delovnih ljudi in občanov ter organizacij in društev, daje o teh mnenja in predloge posreduje pristojnim organom.

3. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu.

Številka: 17-3/74-1/2

Kočevje, dne 20/6-1974

Predsednik občinske skupščine Kočevje:
SAVO VOVK, dipl. ing., i.r.

IGNORANTIA LEGIS NEMINEM EXCUSAT
so rekli že stari Rimljani, pri nas pa velja:
NEPOZNAVANJE ZAKONA NIKOGAR NE OPRAVIČUJE!